

BIULETYN

ROK XII/2002
NR 3

INFORMACYJNY

ŚLĄSKA AKADEMIA MEDYCZNA
W KATOWICACH

ISSN 0867-7646

Dr. Dokumentacji
W numerze m.in:

- A. Szczeklik: Medycyna po odczytaniu genomu (wykład) str. 2
- Inauguracja roku akademickiego 2002/2003 str. 5
- Dziekani ŚAM 2002–2005 str. 11
- Profesorowie ŚAM na szerokim forum str. 10

Andrzej Szczeklik – kierownik II Katedry Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, konsultant krajowy ds. chorób wewnętrznych (1995–2002). Doktor habilitowany w zakresie chorób wewnętrznych, profesor zwyczajny nauk medycznych, visiting professor Uniwersytetu w Sheffield, King's College Medical Centre w Londynie oraz Kliniki Davos Wolfgang w Szwajcarii.

Urodził się 29 lipca 1938 roku w Krakowie. Dyplom lekarza medycyny uzyskał w 1961 roku po odbyciu studiów na Wydziale Lekarskim krakowskiej AM. Kształcenie podyplomowe kontynuował w renomowanych ośrodkach w USA i Szwecji, m.in. w Karolinska Institutet w Sztokholmie, na uniwersytetach w Uppsali oraz North Carolina w Chapel Hill.

W 1963 roku został zatrudniony w III Klinice Chorób Wewnętrznych AM we Wrocławiu, w tejże uczelni uzyskał stopień naukowy doktora medycyny (1966) oraz doktora habilitowanego (1969) w zakresie chorób wewnętrznych. W 1979 roku otrzymał tytuł

PROFESOR ANDRZEJ SZCZEKLIK HONOROWYM DOKTOREM ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

profesora nadzwyczajnego, a w 1989 profesora zwyczajnego.

Od 30 lat jest związany z Akademią Medyczną w Krakowie jako szef II Katedry Chorób Wewnętrznych (wcześniej Klinika Alergii i Immunologii), a także członek najwyższych władz uczelnianych – był prorektorem ds. badań naukowych (1981–1983) i rektorem (1990–1993) AM oraz prorektorem Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum (1993–1996).

Zainteresowania badawcze prof. Szczeklika dotyczą chorób serca rozwijających się na podłożu miażdżycy i chorób płuc o podłożu immunologicznym.

Do jego najbardziej znaczących osiągnięć naukowych należą: odkrycie pochodzenia aktywności trypsynopo-

dobnej surowicy krwi i wprowadzenie do diagnostyki klinicznej nowego testu enzymatycznego (acylaza), wyjaśnienie mechanizmu działania prostacykliny na układ ludzki i wprowadzenie jej do leczenia chorób tętnic, wykazanie udziału niektórych polimorfizmów genetycznych w rozwoju zawału serca, wyjaśnienie mechanizmu i rozwoju astmy przebiegającej z nadwrażliwością na aspirynę i inne leki przeciwzapalne (w 1975 roku przedstawił tzw. teorię cyklooksygenazową astmy aspirynowej, powszechnie uznaną w późniejszych latach), odkrycie przeciwwązropowego działania aspiryny. Od blisko 10 lat jest koordynatorem badań nad astmą poaspi-

dokończenie na str. 2

Prof. zw. dr hab. Andrzej Szczeklik otrzymuje dyplom doktora honoris causa ŚAM z rąk JM Rektora, prof. zw. dr. hab. Tadeusza Wilczoka. Z lewej: promotorzy honorowego przewodu doktorskiego – prof. zw. dr hab. Franciszek Kokot oraz prof. zw. dr hab. Kornel Gibiński.

Fot. Paweł Bojko

Profesor Andrzej Szczeklik ... dokończenie

rynową, prowadzonych przez zorganizowaną na zlecenie Wspólnoty Europejskiej sieć AIANE. Sieć skupia 26 ośrodków uniwersyteckich z 14 krajów świata, w tym tak wybitne centra, jak Katedra Immunologii Uniwersytetu Harvarda w Bostonie i Katedra Chorób Płuc w Nagoi. W ramach prowadzonych badań dokonano standaryzacji testów diagnostycznych, a także poddano badaniom klinicznym leki antyleukotrienowe. Ośrodek krakowski cyklicznie wydaje biuletyn „AIANE Newsletter” obrazujący postępy prac w programie astmy poaspirynowej.

Profesor Szczeklik jest autorem około 550 prac, w większości publikowanych w czasopismach międzynarodowych (m.in. „Lancet”, „Nature”, „New England Journal of Medicine”, „Blood”, „Circulation”, „Thrombosis Research”), a także kilku monografii i podręczników, które ukazały się m.in. w USA, Wielkiej Brytanii i Francji.

Laureat wielu prestiżowych nagród, w tym w ostatnich latach: I nagrody czasopisma „Lancet” za odkrycie podłoża genetycznego astmy oskrzelowej (1997), nagrody Royal College of Physicians w Londynie i głównej nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej za badania nad mechanizmem działania aspiryny (1998), nagrody Amerykańskiej Akademii Alergii, Astmy i Immunologii za całokształt działalności naukowej (2001), „Lauru Jagiellońskiego” (2000). Krakowianin Roku 1998. Doktor honoris causa akademii medycznych we Wrocławiu (1999) oraz w Warszawie (2002). Członek Royal College of Physicians, Papieskiej Akademii Nauk, PAU, PAN oraz wielu towarzystw naukowych w kraju i za granicą.

Wnioskodawcami przyznania prof. dr hab. **Andrzejowi Szczeklikowi** tytułu doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach byli prof. **Kornel Gibiński** oraz **Franciszek Kokot**, a recenzentami jego dorobku naukowego prof. **Włodzimierz Januszewicz** (AM w Warszawie), **Józef Malolepszy** (AM we Wrocławiu) oraz **Andrzej Nowak** (ŚAM).

Profesor **Andrzej Szczeklik** jest 42. honorowym doktorem ŚAM. (T.B.)

MEDYCYNĄ PO ODCZYTANIU GENOMU

Wykład inauguracyjny prof. dr. hab. **Andrzeja Szczeklika**,
nowo promowanego Doktora Honoris Causa
Śląskiej Akademii Medycznej

**Magnificencjo,
Wysoki Senacie,
Wielce Szanowni Panie i Panowie,
Koleżanki i Koledzy,**

Najuprzejmiej dziękuję za przyznane mi wyróżnienie. Wysoko je sobie cenię. Przychodzi bowiem od Uczelni, dla której mam szacunek i uznanie, która w wielu dziedzinach medycyny polskiej – a nieraz i europejskiej – wiezie prym, wytycza nowe kierunki. Wystarczy wymienić kardiologię – z jej cenioną kardiologią, nefrologię – wyznaczającą standard trudny do osiągnięcia przez inne kliniki w kraju, czy nowoczesną gastroenterologię – która tu wzięła swój początek i stąd emanować poczęła na Polskę. Wymieniam tylko niektóre działy interny. Czas nie pozwoli wspomnieć o innych kierunkach klinicznych i o ważnych naukach podstawowych.

Starożytni Grecy, a za nimi Rzymianie, mówili, iż równie cenny jak sam podarunek, dar – jest sposób jego wręczenia. Najwyższy dar śląskiej uczelni otrzymałem z rąk dwu wielkich postaci polskiej medycyny, Panów Profesorów **Kornela Gibińskiego** i **Franciszka Kokota**. Obaj otoczeni powszechnym szacunkiem, obaj obsypani – jakże zasłużonymi – prestiżowymi nagrodami naukowymi, obaj też, doktorzy honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pan Profesor **Gibiński** był recenzentem mojej rozprawy habilitacyjnej i przewodu profesorskiego. Jego życzliwość, rady, wsparcie były dla mnie od wczesnych lat lekarskich nieocenione. Z całego serca mu za to dziś dziękuję. Z Panem Profesorem **Kokotem** znaliśmy się – chciałoby się powiedzieć „od zawsze”, a współpracę z nim na niwie naukowej i dydaktycznej zachowuję w serdecznej pamięci. Zaiste, dobry los pozwolił mi poznać Panów Profesorów **Gibińskiego** i **Kokota**, bym szczycił się ich przyjaźnią.

Wszystkim Państwu dziękuję za udział w tej uroczystości, przydający jej niewątpliwego blasku. Cieszę się z obecności mojej Rodziny, Przyjaciół i szczególnie mi bliskich Koleżanek

i Kolegów, a także Pań Pielęgniarek – z naszej, krakowskiej kliniki.

W wykładzie, który zgodnie z życzeniem Magnificencji, Pana Rektora, jest również wykładem inauguracyjnym, będę – jak tytuł wskazuje – mówił niemało o genach, czyli o determinantach naszego losu. Ale zacznę od spraw odległych o miliony lat świetlnych, od gwiazd. I do nich, kończąc wykład, wrócę.

Od zarania bowiem dziejów myśl ludzka biegła w gwiazdne przestrzenie i tam szukała wyjaśnienia losu człowieka, w tym i choroby. Rozstrzygać miał układ gwiazd, wzór, w jaki się układały, ich konstelacje. Tę wiarę podzielał zarówno wielki **Newton**, jak i współczesny mu, opromieniony sławą, lekarz cudotwórca, pierwowzór Fausta – **Paracelsus**. Cóż to była za barwna postać! Wyleczył osiemnastu królów i książąt, gdy wszyscy lekarze ich opuścili. Niespokojny duch, podróżował konno, pisał dużo po nocach. U boku nosił miecz, z wydrążoną w rękojeści otwieraną kulą, zawierającą pigułki dla chorych. Mówiono też, iż wozi w kuli – diabła. Praktykował w coraz to innym kraju, a w każdym znał moce tajemne. Spośród nich najwyżej miał cenić moc gwiazd. I mówił: „Kto nad gwiazdami nie zapanuje, tym gwiazdy rządzić będą według swej woli”. W tych słowach brzmi echa wierzeń, iż gwiazdy nad horyzontem, w chwili narodzin, kształtują los człowieka.

Nauka twierdzi, iż los nie w gwiazdach, lecz w genach jest zapisany. Wyjątkowo tylko jest to jeden gen. Zwykle sprzężone są z nim inne, w bliskim sąsiedztwie. A także geny dalekie, na odległych chromosomach. Gdy wzбудzone złożą się razem i zaświecą jednym światłem, zwiastować mogą jedną chorobę, w innym zaś układzie – inną. Rozstrzygający będzie ich zbiór, układ, konstelacja. Tak jak konstelacja gwiazd nad horyzontem zwiastować miała los przychodzącego na świat.

U progu nowego milenium, w roku 2001 otrzymano i opublikowano cały zapis genetyczny człowieka. Nukleotyd za nukleotydem, trzy miliardy liter DNA,

od A do Z. Wyobraźmy sobie 3 miliardy paciorków nanizanych na nitkę. Paciorki są w 4 kolorach, odpowiadających literom kodu genetycznego. Połóżmy koło siebie dwa sznury paciorków, od dwojga ludzi. Wydają się takie same. Ale przy bliższym spojrzeniu widać, iż raz na tysiąc różnią się kolorem jednego paciorka. Do tych dyskretnych różnic medycyna zaczyna przywiązywać coraz większą wagę. Mogą one bowiem tłumaczyć podatność na niektóre choroby lub taką a nie inną odpowiedź na lek. Wykazano to w przypadku choroby Alzheimera, a także w zatorowości płucnej. Nieraz takie dyskretne zmiany nie mają znaczenia biologicznego; większości z nich w ogóle nie rozumiemy.

Zmienność pojedynczych nukleotydów (liter) kodu genetycznego nazywamy polimorfizmem. Nawiazujemy w tych słowach do początków świata, kiedy rzeczy nie były jeszcze uwięzione formą, zastygłe w jeden kształt. Gdy Apollo po długiej pogoni dosięga Dafne, z jej palców wyrastają pęki liści, a ona sama przeobraża się w drzewo laurowe. A Zeus przemienia się w łabędzia – gdy traci zmysły na widok Ledy, albo w śnieżnobiałego byka – za sprawą Europy.

Polimorfizm był zatem u początku rzeczy. Grecy zastanawiali się, co się z nim stało, gdzie się podział? Jeśli Zeus patrzy dziś na nas, to pewnie uśmiecha się w duchu, rozbawiony. Widzi, jak po mileniach człowiek wraca do pierwszego mitu. I nie w otaczającym świecie, lecz w sobie odnajduje polimorfizm, który wszak nade wszystko stanowił cechę boską.

W krótkim czasie odkryto około dwa miliony polimorfizmów pojedynczego nukleotydu. Stanowi to, przypuszczalnie, połowę całości. Poszukiwaniom tym przyświeca nadzieja, iż rozszyfrowanie polimorfizmów pozwoli na zindywidualizowanie leczenia. Zagłębniemy w geny, zobaczymy przestawioną literkę i powiemy: ten chory zareaguje najlepiej na taki to a taki lek. Leczenie będzie wówczas przykrawane na miarę pacjenta.

Okazuje się to jednak nie takie proste. Choć znaleziono np. związek cukrzycy z pewnymi polimorfizmami, a i choroby Crohna z innymi, to jednak wysiłek ludzki i poniesione nakłady finansowe studzą początkowy entuzjazm. Wydajność metod, którymi dysponujemy, musi

w tym celu wzrosnąć o jeden – dwa rzędy wielkości.

Pewne warianty genetyczne, zwykle spowodowane polimorfizmami, dziedziczą się wspólnie, gdy leżą blisko siebie. Pozwala to wyróżnić w obrębie DNA bloki liter – haplotypy. Biolodzy, a za nimi lekarze, ruszają na poszukiwanie haplotypów. Przypominają w tym podróżników, którzy zaczynają rozróżniać poszczególne słowa, a może nawet zdania – w języku, którego dotąd znali tylko litery.

Gdybyśmy z lotu ptaka objęli wzrokiem nie ludzkiego DNA, to zobaczylibyśmy nad ogromnymi jej obszarami noc. Tysiące, tysiące genów śpią. Gdzie indziej zaś świecą się światła i wre praca. Skupiska rozświetlonych genów ślą sygnały, kierujące procesami życiowymi komórki, organizmu. Te światła i cienie mogą się zmieniać, zwłaszcza w chorobie. Od niedawna można je zobaczyć. Oto przykład: od chorego pobieramy, spod skóry, mały guzek. Niech będzie nowotworowy, np. chłoniak. Wyciągamy z niego DNA i po przygotowaniu kładziemy na płytce, wielkości paznokcia. Powierzchnię płytki pokryto wcześniej detektorami dla 5 tysięcy genów. Geny aktywne, zwijające się jak w ukropie, zaświecą na płytce jasnym, fosforyzującym światłem. Te, które śpią, pokażą się nam jako cienie. Instrument odczyta płytkę i poda nazwy aktywnych genów. Uzyskane wiadomości mogą wpłynąć na diagnozę choroby i jej leczenie. Technikę tę nazywano macierzą nukleotydów (*microarray chips*) i porównano z odkryciem teleskopu. Jak teleskop bowiem, odsłania ona nieprzebraną mnogość – nie gwiazd, lecz genów. Aby przyjąć ten ogrom informacji, przetrwać go i zrozumieć, potrzeba specjalnych metod obliczeniowych i nowych, poszukiwanych specjalistów – bioinformatyków.

Aktywne geny uruchamiają maszynę komórki, która wytwarza białka. Poznanie wszystkich białek człowieka – proteomika, wyłoniła się jako następny cel po odczytaniu genomu. Z punktu widzenia lekarskiego, chodzi o to, by znaleźć białko swoiste dla danej choroby, a następnie wytworzyć lek, który poprzez to białko działa. Proteomika jest przedsięwzięciem, przy którym odcyfrowanie DNA to „dziecinna zabawka”. Szacuje się, iż nosimy w sobie od 200 ty-

sięcy do 2 milionów białek. To nie liczba jest przeszkodą w ich poznaniu, lecz ich zmienność. Podczas gdy geny pozostają, w zasadzie, nie zmienione przez całe nasze życie, to białka zmieniają się ciągle – w zależności od tkanki, narządu, wieku, a nawet – w zależności od tego, co zjemy na śniadanie. Białka, czyli proteiny, są jak Proteus (w jęz. greckim – pierwszy) – Starzec Morski, jedna z najstarszych istot, zamieszkujących mitologiczny wszechświat. Dla Greków był pierwowzorem przemian, które tak ich fascynowały i powracały w ich mitologii. Proteusa, jak dziś protein, poszukiwało wielu ludzi. Miał on bowiem dar nieomylnego wieszczania. Znaleźć go i pochwycić było nad wyraz trudno, gdyż:

*Taki był Proteus, mieniąc się to w smoka,
To w deszcz, to w ogień, to w barwę obłoka.*

Sklonowanie owieczki Dolly unaoczekniło, iż w każdej dorosłej komórce jest przepis na odtworzenie całego organizmu. Klonowanie ludzi narażone jest jednak na niewyobrażalną możliwość powikłań, a także budzi podstawowe wątpliwości etyczne i dlatego nie będę się nad nim zatrzymywał. Wspomnę natomiast o tzw. klonowaniu terapeutycznym. Stawia sobie ono za cel np. generację komórek mięśnia sercowego, by implantować je chorym po zawale, lub generację wysp trzustkowych, by leczyć cukrzycę. W tej technice sklonowane komórki jajowe hoduje się przez kilka dni, aż osiągną one liczbę około 100 komórek potomnych, spośród których izoluje się tzw. zarodkowe komórki macierzyste (*embryonic stem cells*). Są one fenomenalnie plastyczne, totipotencjalne. W zależności od użytego białka przekształcają się w dowolny typ komórek, np. miocyty sercowe, wyspy Langerhansa itp. Te wykształcone komórki wszczepiamy następnie choremu. Są jednak techniki dalekie jeszcze od zastosowań praktycznych, a ich ocena etyczna budzi zrozumiałe wątpliwości, gdyż dotyczy manipulacji na komórkach rozrodczych.

Genom obsypano najwznioślejszymi przenośniami. Nazwano go: biblią stworzenia, księgą człowieka, przepisem na życie, manualiem ewolucji, kodem natury, świętym Graalem i językiem Boga. A co przyniósł sam odczyt? Wiele niespodzianek.

Medycyna po odczytaniu genomu... dokończenie

Liczba genów okazała się mniejsza, niż wcześniej sądzono i wynosi około 30 tysięcy. Jak pogodzić to z różnorodnością białek, znacznie tę liczbę przekraczających? Do niedawna przyjmowano, iż jeden segment DNA, określany jako gen, zawiera przepis wyłącznie na jedno białko. Mówiono więc: jeden gen koduje jedno białko. Tymczasem zjawisko kodowania przez jeden gen kilku wariantów białka okazało się nagminne. Mechanizm, który to sprawia, jest powszechny i nazywa się: alternatywne składanie eksonów.

Geny stanowią tylko 1,5% DNA. Porównano je zatem z oazami, rozsypnymi pośród pustyni. Czymże jest ta – przytłaczająca ogromem – pustynia? Tworzą ją dziesiątki tysięcy powtarzających się motywów. Niektóre są bardzo proste, zbudowane z dwu liter, jako tandemy np. CACACACA.... Inne są nieporównywalnie bardziej złożone. Wiele z nich jest ruchomych, może przenosić się w chromosomie z miejsca na miejsce i pod tym względem przypominają ruchome piaski pustyni. Są też wśród nich rozproszone genomy wirusów, zwykle „relikty, które nie mają zdolności namnażania się”. Kiedyś, w procesie ewolucji, musiały zostać w nas inkorporowane. Pustynne obszary wypełniają też elementy regulujące czynność genów, pseudogeny i „imi-granci” (np. fragmenty DNA przeniesione z bakterii).

Metafora pustyni wydaje się niezbyt trafna. „Obszary pustynne okażą się zapewne dla nauki żyzną glebą”. Genom kryje w swej budowie zagadki ewolucji. Porównać go można z „archeologicznym wykopaliskiem nieznanej cywilizacji”. Jak w archeologii, to co cenne, ukryte jest wśród zwałów gruntu.

Czy postęp w badaniach genetycznych rozciągnie czas życia, daleko poza wiek, o którym Szekspir napisał:

*Nowe dzieciństwo, gdy traci się pamięć,
zęby, smak, włosy, wzrok, –
i w końcu wszystko.*

Już w wieku XX czas życia człowieka wydłużył się w Stanach Zjednoczonych i Europie o 25 lat. 25 lat życia dodanego w jednym stuleciu!

Czy istnieje gen, który zapewnia długowieczność? Chroni przed staro-

ścią? Grupa bostońskich profesorów założyła kompanię handlową, która przesiewa geny żwawych staruszków, szuka tego, który gwarantuje co najmniej 90 lat życia. Największe nadzieje skupiają się wokół telomeru. Jeśli DNA wyobrazić sobie jako sznurówkę, to telomer jest skuwką na jej końcach. Ściera się ona nieznacznie, za każdym razem, gdy DNA rozsznurowuje się, by dokonać samopowielenia lub transkrypcji. Po latach „rozsznurowań i zasznurowań” skuwka słabnie i sznurówka strzepi się, niszczy się.

Telomer potrafi naprawić enzym, który nosimy w sobie. Nazywa się telomerazą. Ale to śpiący rycerz. Budzi się tylko w naszych komórkach rozrodczych, w życiu embrionalnym. Potem na zawsze zapada w sen. Gdybyż to można obudzić go na dobre! Jeśli myszy przeszczepi się podstarzałe komórki skóry ludzkiej, w których wzbudzono telomerazę, to zachowują się one jak podrostki – roznosi je energia i młodość. Dlatego telomerazę nazywa się „genem młodości” i „eliksirem wiecznego życia komórki”. Właśnie sposobu jej odrodzenia szukają bostońscy profesorowie. Droga to jednak niebezpieczna, która wprowadzić może komórkę na szlak nieustannych podziałów – na szlak nowotworu.

Życie bez końca, to jednak nie wszystko. Trzeba je złączyć z wieczną młodością. Inaczej czekać nas może los Sybilli kumejskiej. Prosiła ona Apolla o nieśmiertelność, a według innych przekazów, o tyle lat życia, ile ziaren piasku zdoła utrzymać w dłoniach. Gdy prośba została spełniona, odmówiła bogowi obiecanej nagrody – swego ciała. Dlatego bóg ją ukarał. W swej prośbie o życie wieczne bądź niebywale długie, zapomniała dodać, iż pragnie zachować nie-naruszoną urodę i młodość. Z upływem czasu starzała się, coraz bardziej kurczyła, aż w końcu kapłani umieścili ją w buteleczce i powiesili na ścianie. Kiedy podróżni pytali ją: „Czego sobie życzysz Sybillo?”, odpowiadała: „Chcę umrzeć”.

I tak wykład nasz poprowadził nas ku młodości. Pora więc, w części końcowej, abym zwrócił się do najmłodszych na tej sali, do Was, Koleżanki i Koledzy, którzy zaczynacie studia lekarskie. Już za kilka dni otworzą się przed wami powłoki ciała i zagłębienie do wnętrza

człowieka. Zobaczycie: *fabrica corporis humana*. To będzie początek, początek podróży. Medycyna poprowadzi was dalej, w głąb i wzmocniwszy wasze oczy okularami mikroskopów, odsłoni wam świat komórki, po czym zabierze was na pokłady najgłębsze, gdzie wirują cząsteczki i atomy. Tam pośle was w drogę po szlakach metabolicznych. A kiedy już zrozumiecie na wskroś elementy budowy człowieka i ich funkcje, wróćcie do tego świata i staniecie przed człowiekiem chorym.

Zanurzyście się w świecie sygnałów, słanych przez organizm chorego. Lekarz musi rozwinąć w sobie szczególny rodzaj wrażliwości, aby te sygnały nie przeszły obok, lecz trafiły w niego. Wówczas – w jednej chwili – mogą złożyć się w konstelację objawów, które odczyta on jako rozpoznanie choroby.

Ta konstelacja objawów jest jak konstelacja gwiazd na niebie, wskazująca żeglarzowi drogę do portu. Określa położenie na mapie. Rozprasza mrok, ucisza niepewność. Z mnogości polimorfizmów – wyłania się jedno oblicze. To tak, jak we śnie, gdy ktoś obcy, nieznajomy, kto śni się nam przez pół nocy – nagle, w jednej chwili, okazuje się kimś dobrze znanym, bliskim. Ta chwila, ten błysk zmiany nieznanego w znane – to właśnie jest rozpoznanie.

Trafne rozpoznanie stanowi o doskonałości w sztuce lekarskiej. Zależy od wielu cech, spośród których wymienię dwie. Po pierwsze, szczególnie specjalną wrażliwość lekarza. To ona otwiera nas na cierpienie drugiego człowieka, wyzwala w nas naturalną dążność do działania, do niesienia pomocy. Ona daje siłę. Ta wrażliwość przypomina wrażliwość artystyczną, która przynosi *katharsis* – oczyszczenie. A przecież sztuka lekarska oczyszcza z choroby i odradza człowieka.

I cecha druga: optymizm. Niech się was nie czepia skrzeczenie codzienności, powielane przez państwową telewizję i inne środki masowego przekazu. Poezji wcale nie jest mniej w życiu niż śmieci i brudu; trzeba tylko chcieć ją przyjąć. Czeka ją na was szlachetne przyjaźnie i pewnie – wielkie miłości. Czeka ją na was wasi nauczyciele, by wraz z wami tworzyć Akademię. Wśród nich i ja – najmłodszy, bo od godziny zaledwie, doktor tej Akademii.

Inauguracja roku akademickiego 2002/2003 w ŚAM

Pięćdziesiąta piąta inauguracja roku akademickiego w Śląskiej Akademii Medycznej odbyła się 1 października 2002 roku, tradycyjnie w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca. Po odczytaniu przez dr. hab. **Jana Kowalskiego** protokołu z wyborów władz ŚAM na kadencję 2002–2005, wybrany po raz drugi na stanowisko rektora prof. zw. dr. hab. **Tadeusz Wilczok** powitał

wszystkich gości zaproszonych i przybyłych na uroczystość inauguracji.

Serdeczne słowa powitania skierował do przedstawicieli władz uczelni śląskich w osobach rektorów: prof. dr. hab. **Michała Klisia** (Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach), dr **Ewy Piaskowskiej** (Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa), prof. dr. hab. **Marka Szczepańskiego** (Wyższa Szkoła Zarządzania i Nauk Społecznych), prof. zw. dr. hab. **Leszka Borcza** (Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji), prof. dr. hab. **Joachima Meisnera** (Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania), dr. **Andrzeja Misiolka** (Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna). Powitał również prorektorów: prof. dr. hab. **Halinę Rusek** (Uniwersytet Śląski), prof. dr. hab. inż. **Wojciecha Cholewę** (Politechnika Śląska), prof. dr. hab. **Halinę Henzel** (Akademia Ekonomiczna), prof. **Alinę Gruszkę** (Akademia Muzyczna), prof. dr. hab. **Zygmunta Przybycina** (Wyższa Szkoła

Bankowa w Poznaniu); zastępcę komendanta Szkoły Policji insp. dr. **Janusza Olszewskiego**, przedstawicieli Uniwersytetu Jagiellońskiego – prof. dr. hab.

Rektor powitał też grono posłów na Sejm RP: **Krystynę Szumilas**, **Jana Chojnackiego**, **Stanisława Duliasa**, **Stanisława Jędrusika**, na czele z prze-

Fot. Paweł Bojko

Ślubowanie studentów I roku.

Fot. Halina Śruborz

Wiesława Pawlika i prof. dr. hab. **Kalinę Kawecką-Jaszcz** oraz przedstawiciela Wyższej Szkoły Zarządzania Marketinowego i Języków Obcych dr. inż. **Edwarda Krawczyńskiego** i przedstawiciela Akademii Wychowania Fizycznego prof. dr. hab. **Igora Rygulę**.

wodniczącą Sejmowej Komisji Zdrowia prof. dr. hab. **Barbarą Błońską-Fajfrowską**. W inauguracji uczestniczyli także m.in.: wicemarszałek województwa śląskiego dr **Grzegorz Szpyrka**,

dokończenie na str. 6

Inauguracja ... dokończenie

prezydenci bądź wiceprezydenci Zabrza, Katowic, Bytomia i Sosnowca, prezes Zarządu Okręgu Polskiego Towarzystwa Lekarskiego dr **Jerzy Dośiak**, wiceprzewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej dr **Janusz Hejda**, dyrektor Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego **Jolanta Pietrzak** oraz dyrektorzy szpitali klinicznych ŚAM i dyrektorzy placówek służby zdrowia, w których funkcjonują oddziały kliniczne lub które współpracują z naszą uczelnią.

Szczególnie serdecznie zostali powitani doktorzy honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej, profesorowie **Kornel Gibiński**, **Zbigniew Herman**, **Franciszek Kokot**, **Witold Niepolomski** oraz distinguished gość z krakowskiej Alma Mater, nowo promowany honorowy doktor, prof. dr hab. **Andrzej Szczekliki**.

Minutą ciszy uczczono pamięć pracowników ŚAM zmarłych w ciągu ostatniego roku.

Immatrykulacji studentów pierwszego roku wszystkich wydziałów przewodniczył prorektor ds. studiów i studentów ŚAM prof. dr hab. **Janusz Konecki**. W imieniu wszystkich nowo przyjętych głos zabrał przewodniczący Samorządu Studenckiego **Robert Siedliński**. Następnie rektor w imieniu Senatu i całej społeczności akademickiej pożegnał nauczycieli akademickich i pracowników administracji ŚAM, przechodzących na emeryturę (wykaz osób na str. 27).

Zasłużonym pracownikom uczelni zostały wręczone odznaczenia państwowe przyznane przez Prezydenta RP: Krzyż Kawalerski i krzyże oficerskie OOP oraz srebrne krzyże zasługi, a także odznaczenia resortowe: medale Komisji Edukacji Narodowej przyznane przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu (wykaz odznaczonych na str. 26). Kolejnym punktem uroczystości było wręczenie rektorskich listów uznania przyznanych przez Senat ŚAM prof. dr hab. **Tadeuszowi Ślawni** – przewodniczącemu Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich, **Janowi Olbrychtowi** – marszałkowi województwa śląskiego, **Piotrowi Uszokowi** – prezydentowi miasta Katowic i **Krzysztofowi Wójcikowi** – prezydentowi miasta Bytomia. Wręczono również nagrodę indywidualną i na-

grody zespołowe za szczególne osiągnięcia torujące drogę postępu w naukach medycznych i przyczyniające się do podnoszenia jakości procesu dydaktycznego oraz nagrody zespołowe z tytułu osiągnięć dydaktycznych przyznawane przez Ministra Zdrowia (wykaz nagro-

promocja prof. zw. dr. hab. n. med. dr. h.c. **Andrzeja Szczeklika** na doktora honoris causa Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. Aktu promocji dokonał JM Rektor ŚAM, dekorując także prof. **Andrzeja Szczeklika** epitogium.

JM Rektor ŚAM wręcza listy uznania prezydentowi Katowic Piotrowi Uszokowi oraz prezydentowi Bytomia Krzysztofowi Wójcikowi.

Fot. Halina Śrubor

dzonych na str. 28). Specjalnym stypendium za wybitne wyniki w nauce Minister Zdrowia wyróżnił po raz drugi dwoje studentów naszej uczelni – **Annę Gajewską** i **Marcina Syzdółę**.

Zwieńczeniem tegorocznej inauguracji roku akademickiego była uroczysta

Po wykładzie na temat *Medycyna po odczytaniu genomu*, wygłoszonym przez nowo promowanego doktora honoris causa, JM Rektor uroczystie ogłosił rok akademicki 2002/2003 za otwarty, a chór odśpiewał tradycyjne *Gaudeamus*. (J.M.)

ROZPOCZYNAMY 55. ROK DZIAŁALNOŚCI AKADEMII

Przemówienie inauguracyjne JM Rektora ŚAM prof. zw. dr. hab. Tadeusza Wilczoka

Dostojni Goście

Wysoki Senacie

Szanowne Rady Wydziałów

Drodzy Studenci

Niebawem zabrzmiał tradycyjny *Gaudeamus*, dając początek kolejnemu rokowi akademickiemu. Będzie to dla Śląskiej Akademii Medycznej pięćdziesiąty piąty rok działalności.

Rozpocynamy go w strukturze organizacyjnej poszerzonej o Wydział Zdrowia Publicznego z siedzibą w Bytomiu, powołany uchwałą Senatu uczelni nr 148 z dnia 28 marca 2001 r. Tym samym uczyniliśmy kolejny krok w realizacji programu rozwoju Akademii, określonego *Kierunkowymi założeniami rozwoju Śląskiej Akademii Medycznej*, zaprezentowanymi przeze mnie na posiedzeniu Senatu w listopadzie 2000 roku.

Zgodnie z uchwalonymi założeniami, Wydział Zdrowia Publicznego przejął kształcenie na kierunku ratownictwo medyczne z Wydziału Lekarskiego w Zabrze oraz uruchomił studia na nowym kierunku studiów w zakresie zdrowia publicznego i dietetyki.

Organizację Wydziału Zdrowia Publicznego sfinansowano z własnych środków Akademii i Urzędu Miasta w Bytomiu. Pod względem strukturalnym i kadrowym nowy wydział w pewnej mierze niejako „wyrósł” z obu naszych wydziałów lekarskich, przyporządkowano mu bowiem kilka jednostek organizacyjnych Wydziału Lekarskiego w Katowicach i Wydziału Lekarskiego w Zabrzu. Powołano też jednostki nowe, takie jak zakłady: Ekonomiki Zdrowia, Bezpieczeństwa Środowiskowego i Toksykologii, Żywienia Człowieka, Biostatystyki, Zdrowia Publicznego.

Ponadto w ramach Wydziału Farmaceutycznego podjęto kształcenie na kierunku zdrowie publiczne w specjalności kosmetologia, dla którego potrzeb utworzone zostały w strukturze Wydziału kierunkowe jednostki organizacyjne. Są nimi zakłady: Kosmetologii, Medycyny Estetycznej oraz Chemii Surowców Kosmetycznych.

Łącznie na pięciu wydziałach naszej uczelni w bieżącym roku będzie studiować 4225 osób w trybie dziennym, w tym:

- w Katowicach: 1193 na Wydziale Lekarskim oraz 603 na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej,
- w Zabrzu: 841 na Wydziale Lekarskim oraz 515 na Oddziale Stomatologicznym,
- w Sosnowcu: 707 na Wydziale Farmaceutycznym oraz 209 na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej,
- w Bytomiu: 157 na Wydziale Zdrowia Publicznego.

Ogółem na I rok studiów dziennych przyjęto 1123 osoby, w tym:

- w Katowicach: 205 na kierunek lekarski oraz 344 na kierunki studiów prowadzone przez Wydział Opieki i Oświaty Zdrowotnej, takie jak: pielęgniarstwo, położnictwo i fizjoterapia,
- w Zabrzu: 130 na kierunek lekarski i 84 na stomatologię,
- w Sosnowcu: 140 na farmację, 84 na medycynę laboratoryjną i 39 na kosmetologię,
- w Bytomiu: 97 na specjalności kierunku zdrowia publicznego, obejmujące ratownictwo medyczne, dietetykę i zdrowie publiczne.

W trybie wieczorowym na kierunkach lekarskim, stomatologicznym i farmaceutycznym oraz zaocznie na pielęgniarstwie będą się u nas kształcić ogółem 363 osoby, w tym 122 na I roku.

Wydział Lekarski w Katowicach prowadzi ponadto na kierunku lekarskim studia anglojęzyczne, na których kształcić się będzie 170 studentów, w tym: 30 studentów w 6-letnim cyklu nauki i 50 studentów w 4-letnim cyklu nauki na I roku studiów.

Omawiając działalność dydaktyczną roku akademickiego 2001/2002 pragnę podkreślić kilka przedsięwzięć, które niewątpliwie wpłynęły na jakość kształcenia. Były to:

- modyfikacja programów nauczania w naukach podstawowych i części nauk klinicznych, wyrażająca się odejściem od nauczania przedmiotowego

na rzecz nauczania problemowego – holistycznego,

- rozszerzenie zakresu dydaktycznego o blok zajęć fakultatywnych,
- przygotowanie do wprowadzenia systemu punktów kredytowych – ECTS obowiązującego w krajach Unii Europejskiej,
- rozszerzenie zakresu egzaminów przeprowadzanych w formie egzaminów testowych,
- pilotażowe badanie opinii studentów na temat procesu dydaktycznego,
- opracowanie autorskich programów nauczania dla nowych kierunków studiów nie posiadających tzw. minimum programowego.

Do niewątpliwych osiągnięć dydaktycznych minionego roku akademickiego należy również pierwsze polskie i jednocześnie pierwsze europejskie wydanie najpopularniejszego w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie *Atlasu anatomii* Granta. Tłumaczenia i opracowania edycji dokonał Pan prof. **Jerzy Gielecki**. Serdecznie Panu Profesorowi gratuluję i dziękuję. Atlas ten, zawierający słynne ilustracje, schematy, tabele i obszernie komentarze kliniczne oraz obrazy rentgenowskie, ultrasonograficzne i tomograficzne, wprowadza czytelnika w świat medycyny praktycznej i otwiera drogę do nowoczesnego współdziałania w procesie dydaktycznym nauk teoretycznych z naukami klinicznymi. Z pewnością dla wielu pokoleń studentów medycyny – i to nie tylko w naszej uczelni – *Atlas* będzie cenną pomocą w nauce.

Proces kształcenia przeddyplomowego na wszystkich latach i kierunkach prowadzi kadra dydaktyczno-naukowa licząca 1480 nauczycieli akademickich, w tym: 208 profesorów tytularnych, profesorów nadzwyczajnych ŚAM i doktorów habilitowanych. Ich praca owocuje również znaczną „pozaobowiązkową” aktywnością studentów, znajdującą wyraz między innymi w działalności Studenckiego Towarzystwa Naukowego. Warto w tym miejscu wspomnieć cho-

ciażby o zwycięstwie naszego studenta, **Lukasza Buldaka** z Wydziału Lekarskiego w Katowicach, w „Wielkiej Synapsie” – ogólnopolskim konkursie wiedzy fizjologicznej.

Szanowni Państwo

Drugą po dydaktyce funkcją szkoły wyższej są badania naukowe. W naszej uczelni dotyczą one nauk medycznych, biologicznych i farmaceutycznych w zakresie medycyny, biologii medycznej, stomatologii i farmacji. Realizujemy 284 projekty badawcze w ramach działalności statutowej oraz 470 tematów w ramach badań własnych, a także 21 grantów Komitetu Badań Naukowych oraz 60 umów na zlecenie podmiotów gospodarczych, dotyczących między innymi oceny klinicznej leków i nowych metod leczenia, oceny eksploatacyjnej sprzętu medycznego oraz badania środowiska. Dorobek naukowy wszystkich pracowników uczelni obejmuje 1229 publikacji. Akademia wyróżniona została Tytułem Promocyjnym „Lider promocji nauki w Polsce”, nadanym przez Światową Fundację „Zdrowie, Rozum, Serce”.

Wszystkie badania naukowe z udziałem ludzi opiniowane są przez Komisję Bioetyczną Śląskiej Akademii Medycznej pod kątem ich dopuszczalności i zgodności z zasadami etyki. W minionym roku Komisja rozpatrzyła 170 wniosków dotyczących badań własnych pracowników naszej uczelni oraz 131 wniosków dotyczących badań sponsorowanych przez podmioty zewnętrzne.

Badania na zwierzętach laboratoryjnych opiniowane są przez powołaną i finansowaną przez Komitet Badań Naukowych i funkcjonującą w naszej Akademii Lokalną Komisję ds. Doświadczeń na Zwierzętach. Podlegają jej wszystkie badania i testy prowadzone w celach naukowych i dydaktycznych nie tylko w naszej uczelni, ale także na Uniwersytecie Śląskim, w sosnowieckim Instytucie Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego oraz w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrze.

W tym miejscu pragnę podkreślić osiągnięcie Centralnej Zwierzętarni Doświadczałnej Akademii, której udało się uzyskać w pracy hodowlanej własne stado szczura *Sprague-Dawley* z utrwalonym genetycznym brakiem lewej tętnicy wieńcowej. W chwili obecnej stado jest

poddawane standaryzacji warunkującej wpisanie do międzynarodowego rejestru zwierząt wsobnych.

Znaczące pole działalności naukowej stanowi również współpraca z zagranicą. W ramach umów międzyrządowych (z Rosją, Słowacją, Hiszpanią oraz Chinami) realizujemy 4 projekty badawcze. Pracownicy uczelni uczestniczą w międzynarodowych programach badawczych, takich jak: COPERNICUS, ASSENT, CAPTORS, SPICE, EPMT, GASTER, IBMTR, TOMEY AG, PMU „Matka i Dziecko” i wielu innych. Ogółem nasi przedstawiciele odbyli 751 wyjazdów za granicę – na kongresy, sympozja, zjazdy i konferencje oraz stypendia naukowe. Prowadzili też wykłady, udzielali konsultacji i brali udział w posiedzeniach naukowych zespołów badawczych oraz w seminariach i szkoleniach.

W uczelni działa pełnomocnik rektora ds. europejskich programów badawczych. Powołano także Lokalny Punkt Kontaktowy 5. Programu Ramowego Unii Europejskiej, którego zadaniem jest rozpowszechnienie informacji o możliwościach udziału w realizacji projektów badawczych i pozyskiwaniu środków finansowych na badania naukowe oraz stypendia z funduszy Unii Europejskiej.

Śląska Akademia Medyczna szkoli też stypendystów rządu polskiego z Białorusi, Algierii i Nigerii. Ponadto 16 cudzoziemców odbywa u nas staże naukowe i specjalizacyjne oraz przygotowuje rozprawy doktorskie.

Szanowni Państwo

Przechodząc do omówienia najistotniejszych dokonań w zakresie działalności klinicznej pragnę na wstępie poinformować, że Śląska Akademia Medyczna przejęła obowiązki i uprawnienia organu założycielskiego wobec dwóch historycznie związanych z nią szpitali, tj. Szpitala Specjalistycznego w Zabrze i Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu. Tym samym – poszerzając własną bazę kliniczną do 9 szpitali klinicznych – zwiększamy zakres faktycznego uczestnictwa uczelni w systemie ochrony zdrowia. W siedmiu szpitalach klinicznych Akademii w 2001 roku leczono 93 000 chorych w trybie stacjonarnym oraz udzielono 430 000 porad.

Nasze kliniki dysponując doświadczoną, wysoko wykwalifikowaną kadrą

medyczną i nowoczesnym wyposażeniem spełniają kryteria placówek III poziomu referencyjności. Wśród działań, które znacznie poprawiły jakość i zakres świadczonych usług, trzeba wymienić między innymi:

- poszerzenie wysokospecjalistycznej bazy diagnostycznej Szpitala Klinicznego nr 1 w Zabrze o czterorzędowy aparat TK z opcją do badań naczyniowych oraz wdrożenie w tymże szpitalu programu badań genetycznych,
- poszerzenie wysokospecjalistycznej bazy diagnostycznej Centralnego Szpitala Klinicznego poprzez uruchomienie nowoczesnej Pracowni Angiograficznej oraz Pracowni Neuropsychologicznej, na podkreślenie zasługuje fakt uzyskania przez Samodzielny Publiczny Centralny Szpital Kliniczny certyfikatu akredytacyjnego na okres 3 lat,
- rozszerzenie diagnostyki molekularnej prątka gruźlicy realizowanej przez zabrzański Szpital Kliniczny nr 3, we współpracy z Katedrą Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofizyki w Sosnowcu,
- wdrożenie nowych sposobów leczenia białaczek ostrych i przewlekłych białaczek szpikowych oraz podjęcie opracowania molekularnej mapy raka krtani przez zespoły kliniczne Szpitala Klinicznego im. Andrzeja Mielęckiego,
- wprowadzenie w Szpitalu Klinicznym nr 5 operacji chirurgii otworów w płamce oraz wszczepiania sztucznych soczewek wewnątrzgałkowych do oczu fakijnych w korekcji bardzo wysokiej krótkowzroczności, a także poszerzenie zakresu diagnostyki dzięki zastosowaniu aparatu do wieloogniskowych badań elektrofizjologicznych VERIS oraz cyfrowego mikroskopu konfokalnego umożliwiającego nieinwazyjne badania struktury rogówki,
- realizowanie wielu szczególnych programów zdrowotnych w Szpitalu Klinicznym nr 6 – Górnosławskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki, finansowanych przez Śląską Regionalną Kasę Chorych oraz Ministerstwo Zdrowia,
- wprowadzenie do rutynowego postępowania w Szpitalu Klinicznym nr 7 – Górnosławskie Centrum Medyczne w Katowicach Ochojcu zabiegu he-

mofiltracji, nowoczesnej metody leczenia schorzeń immunologicznych układu nerwowego, leczenia tętniaków aorty piersiowej, brzusznej oraz tętnic obwodowych za pomocą stentów i stentgraftów, zastosowanie najnowszych rozwiązań materiałowo-konstrukcyjnych endoprotez stawów biodrowego i kolanowego, a także wykonanie pierwszych w Polsce operacji małoinwazyjnych z użyciem najnowszej generacji robota kardiochirurgicznego; na podkreślenie zasługuje fakt wyróżnienia I Kliniki Kardiochirurgii Medalem Computer World Honors, przyznawanym przez Kapitułę w Stanach Zjednoczonych, za największy udokumentowany i ujednolicony materiał dotyczący 250 chorych operowanych małoinwazyjną techniką endowizyjną z użyciem robota kardiochirurgicznego.

Nie mniej ważne osiągnięcia odnotowane zostały w zespołach klinicznych Śląskiej Akademii Medycznej funkcjonujących na bazie obcej. Do osiągnięć tych zaliczam:

- wprowadzenie do leczenia chirurgicznego skrajnej otyłości, po raz pierwszy w kraju, metody wyłączenia żółciowo-trzustkowego,
- wdrożenie metody beznapięciowego taśmowego podwieszania cewki moczowej w leczeniu nietrzymania moczu u kobiet,
- przyznanie Oddziałowi Klinicznemu Chorób Wewnętrznych i Medycyny Fizykalnej przez Światową Fundację „Zdrowie, Rozum, Serce” tytułu „Placówka medyczna przyjazna pacjentowi”,
- zorganizowanie chirurgicznych zespołów wyjazdowych przeprowadzających, w przypadku braku możliwości transportu chorego do oddziału klinicznego, operacje w szpitalach terenowych,
- wykonywanie zabiegów operacyjnych poprawiających krążenie mózgowe w przypadkach zespołu niedokrwienia mózgu,
- zweryfikowanie przydatności i wprowadzenie do praktyki klinicznej nowej metody płytkiej analgesedacji do zabiegów diagnostycznych z użyciem *renifentanilu* i *propofolu*,
- podjęcie międzynarodowego programu badań klinicznych obejmujących

ocenę soczewek wewnątrzgałkowych nowej generacji, a także pierścieni dotorebkowych, otwierających nowe możliwości leczenia chirurgicznego powikłanych przypadków zaćmy,

- wprowadzenie przez zespół kliniczny Śląskiego Centrum Chorób Serca, we współpracy ze szpitalami klinicznymi Akademii tzw. podwójnych przeszczepów, tj. udanych transplantacji serca i płuc oraz serca i nerek, a także pierwszych w Polsce endowaskularnych stentów w tętniakach aorty piersiowej i rozwój metod operacyjnych w tętniakach aorty piersiowo-brzusznej,
- wdrożenie do praktyki nowoczesnych technik porodowych z wykorzystaniem tzw. koła porodowego.

Szanowni Państwo

Ważną dla prawidłowego funkcjonowania uczelni sferą jest dostęp do sieci informatycznej, umożliwiający korzystanie ze światowych zasobów informacji. W minionym roku akademickim rozszerzono połączenia poprzez własne kable światłowodowe i modemowe oraz wprowadzono wdrożenie polityki zabezpieczeń własnej sieci komputerowej SLAMNET.

Szanowni Państwo

Wielką troską władz uczelni są niedokończone inwestycje Akademii w Sosnowcu i Zabrze. Na dzień dzisiejszy mogę, niestety, tylko powiedzieć, że czynione są starania o wprowadzenie budowy siedziby Wydziału Farmaceutycznego w Sosnowcu na listę inwestycji centralnych. Nie muszę podkreślać, jak ważna dla funkcjonowania i rozwoju Akademii jest to sprawa.

Minął też kolejny rok realizacji budowy Akademickiego Centrum Medycznego, przyszłej bazy klinicznej Wydziału Lekarskiego w Zabrze, scalającej rozproszone kliniki zabrzańskie i bytomskie. Podejmowaliśmy próby różnych rozwiązań inżynierii finansowej przedsięwzięcia. Uwzględnienie inwestycji w Kontrakcie wojewódzkim pozwoliło nam na wznowienie z dniem 1 czerwca 2001 budowy ACM. Zapis ten nie został jednak poparty dotacją budżetową w 2002 roku, dlatego też zmuszeni byliśmy do finansowania inwestycji z kredytu pomostowego i podjęcia działań zmierzających do wypracowania dla tej inwestycji inżynierii finansowej, która nie byłaby w sposób bezpośredni

uzależniona od dotacji budżetowych w kolejnych latach realizacji, co zapewniłoby utrzymanie harmonogramu robót. 14 czerwca 2002 r. zorganizowany został II Dzień Otwarty Budowy, podczas którego zaprezentowano wzorcowe pomieszczenia lekarskie, pielęgniarские i sale chorych. Zebrane opinie wykorzystane zostaną w pracach nad doskonaleniem projektu.

Szanowni Państwo

Przedstawione tu omówienie roku akademickiego 2001/2002 w Śląskiej Akademii Medycznej nie ma wprawdzie szczegółowego charakteru, daje jednak wyobrażenie o funkcjonowaniu oraz kondycji Akademii i sumie dokonań, z jakimi wkraczamy w kolejny okres działalności. Jak uczy doświadczenie, przyszłość zawsze w jakimś stopniu koryguje plany, kładąc dostosowywać je do aktualnych możliwości, wiele bowiem zależy od uwarunkowań, na które nie mamy wpływu. Zawsze jednak nasza aktywność powinna skupiać się na podstawowym powołaniu szkoły wyższej, jakim jest poszerzanie i przekazywanie wiedzy.

Inauguracja roku akademickiego jest w życiu uczelni dniem szczególnym, stosownym nie tylko do podsumowania dokonań roku minionego, ale także do nakreślenia kierunków, na realizacji których należy się skupić myśląc o przyszłości.

Mając świadomość coraz realniejszej perspektywy przekształcenia uczelni w uniwersytet medyczny, wyrażam przekonanie, że powinniśmy podjąć organizację kolejnego wydziału, poszerzającego obszar nauk reprezentowanych przez nasze środowisko. Myślę tu o Wydziale Biotechnologii i Bioinżynierii Medycznej, który podjąłby kształcenie na kierunkach wynikających z rozwoju nauk medycznych, biologicznych i technicznych. Mogę dziś już stwierdzić, że zamierzeniu temu sprzyja intencja podjęcia współpracy z naszą uczelnią w obszarze edukacji narodowej i ochrony zdrowia, wyrażona przez władze miasta Dąbrowa Górnicza. Miasto deklaruje gotowość przekazania obiektu na potrzeby nowego wydziału oraz finansowego wsparcia jego organizacji.

Szanowni Państwo

Chciałbym jeszcze podzielić się z Państwem zamysłem, dla którego istotną in-

Przemówienie JM Rektora ... dokończenie

spiracją stała się niedawna wizyta Ojca Świętego Jana Pawła II i zawarte w papieskim przesłaniu wezwanie do kształtowania wyobraźni miłosierdzia. Sądzę, że nasze środowisko jest szczególnym adresatem tego apelu i gotowe jest do tego aby słowa Papieża usłyszeć.

Dla nas bowiem – jako uczelni medycznej – to głęboko humanistyczne przesłanie ma oczywiste, niezależne od światopoglądu, odniesienie i praktyczny wymiar, wynikający z podstawowych celów medycyny, jakimi są – ujmując najprościej – ochrona życia i zdrowia ludzkiego, zapobieganie chorobom i leczenie. Służymy tym celom w naszych laboratoriach, zakładach i klinikach, poszukując coraz doskonalszych, skuteczniejszych środków terapeutycznych i sposobów postępowania. Niezależnie jednak od postępu nauk teoretycznych i klinicznych w ludzką egzystencję nieodłącznie wpisane są stany nieuleczalne – terminalne, kiedy pozostaje już tylko opieka paliatywna. Przed rokiem powołaliśmy w ramach Wydziału Oświaty i Opieki Zdrowotnej Zakład Medycyny i Opieki Paliatywnej. To jednak za mało. Chciałbym, aby w strukturze naszej uczelni znalazło się również Hospicjum Akademickie.

Na jego lokalizację przeznaczaliśmy otoczony lasem obiekt przy ul. Śląskiej, w którym mieściła się Katedra i Klinika Endokrynologii Dziecięcej. Hospicjum – opierając się w znacznym stopniu na wolontariacie wszystkich studentów Akademii – dałoby młodym ludziom możliwość praktycznego zapoznania się z medycznym wymiarem opieki paliatywnej, przysposabiając do uważnej i troskliwej obecności przy chorym, łagodzącej jego cierpienie i lęk. Jednocześnie też Hospicjum byłoby dla studentów szkołą pokory wobec cierpienia, któremu ulgę może przynieść bliskość ludzi rozumiejących jego istotę i gotowych pochylić się nad nim.

Głęboko wierząc, że idea hospicyjna bliska jest nam wszystkim, zwracam się w tym miejscu do całego środowiska akademickiego, Senatu, Rad Wydziałów, studentów o poparcie organizacji Hospicjum Akademickiego.

Szanowni Państwo

U progu roku akademickiego 2002/2003 życzę naszej akademickiej wspólnocie wszelkiej pomyślności. Każdy z nas – zarówno kadra naukowo-dydaktyczna, jak i studenci – ma swoje osobiste plany, jak długo jednak związani jesteśmy z Akademią, tak długo rezultaty naszych działań są niejako wpisane w ogólny bilans uczelni i mają bezpośredni wpływ na jej kształt. Chciałbym, abyśmy wszyscy mieli powody do satysfakcji.

Drodzy Studenci

Jestem głęboko przekonany, że Akademia zapewnia Wam solidne podstawy zawodowe. Jak każdy nauczyciel chciałbym też, aby wiedza, w jaką jesteście tu wyposażeni, inspirowała Wasz dalszy rozwój, pozwalając Wam znaleźć w przyszłości zgodne z Waszymi predyspozycjami miejsce w życiu.

Szanowni Państwo

Pozwolę sobie zakończyć moje wystąpienie osobistym akcentem. Dzisiejsza inauguracja otwiera bowiem drugą kadencję sprawowania przeze mnie funkcji rektora Śląskiej Akademii Medycznej.

Z całego serca dziękuję wszystkim Wyborcom za powtórne udzielenie mi mandatu zaufania, jest to dla mnie zarówno niezmierny zaszczyt, jak i wielkie zobowiązanie.

Dziękuję serdecznie współpracującym ze mną w ciągu minionych trzech lat prorektorom – Paniom Profesor **Danucie Bodzek** i **Marii Trusz-Gluzie** oraz Panom Profesorom **Antoniemu Dyduchowi**, **Aleksandrowi Sieronowi** i **Krzysztofowi Ziai**. Wierzę, że nie żałują poświęconego Akademii czasu i wysiłku.

Panom Profesorom **Antoniemu Dyduchowi** i **Aleksandrowi Sieronowi** dziękuję za zgodę na ponowne kandydowanie, zdobyte dotychczas doświadczenie z pewnością posłuży Panom w obecnej kadencji.

Nowym prorektorom – Panom Profesorom **Januszowi Koneckiemu**, **Andrzejowi Nowakowi** i **Andrzejowi Więckowi** życzę trafnych decyzji i satysfakcji z podejmowanych działań.

Moje serdeczne podziękowania i życzenia kieruję również do wszystkich dotychczasowych i nowo wybranych Władz Dziekańskich naszej Akademii.

Uprzejmie dziękuję za uwagę.

PROFESOR ZBIGNIEW S. HERMAN

powołany w skład PAN

Uchwałą Zgromadzenia Ogólnego PAN z dnia 23 maja 2002 prof. zw. dr hab. n. med. **Zbigniew Stanisław Herman**, organizator i kierownik Katedry Farmakologii oraz Zakładu Farmakologii Klinicznej ŚAM w Katowicach, został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Nauk.

Profesor **Zbigniew Herman** jest trzecim uczonym z naszej uczelni – po profesorach **Kornelu Gibińskim** i **Franciszku Kokocie** – wyróżnionym członkostwem najwyższej instytucji naukowej w Polsce. Od wielu lat wchodzi również w skład Komitetu Terapii Doświadczalnej PAN (od 1980, w latach 1990–2000 przewodn.), Komitetu Etyki w Nauce (od 1994, 1994–1998 sekr.) oraz Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (od 1975).

Jest autorem blisko 350 publikacji naukowych z zakresu farmakologii, farmakologii klinicznej i farmakoterapii. Należy do grona polskich naukowców najczęściej cytowanych w piśmiennictwie światowym w latach 1965–2001 i posiadających w swoim dorobku tzw. słynną publikację (*famous paper*, według klasyfikacji ISI). (T.B.)

* * *

NASI PROFESOROWIE

na czele europejskich towarzystw naukowych

Dwoma europejskimi medycznymi towarzystwami naukowymi po raz pierwszy kierować będą Polacy – profesorowie ze Śląskiej Akademii Medycznej.

Szef Katedry i Kliniki Gastroenterologii w Katowicach Ligocie, prof. dr hab. **Andrzej Nowak**, objął 22 października br. w Genewie funkcję prezesa Europejskiego Towarzystwa Endoskopii Gastrologicznej, zastępując na tym stanowisku prof. **Anthony'ego Axona** z Wielkiej Brytanii.

Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne natomiast wybrało prezesem elektem prof. dr hab. **Michała Tenderę**, kierownika III Katedry i Kliniki Kardiologii w Katowicach Ochojcu. Wyboru dokonano 3 września br. podczas Międzynarodowego Kongresu Kardiologów w Berlinie. Funkcję prezesa prof. **Tendera** obejmie za dwa lata. (T.B.)

DZIEKANI I PRODZIEKANI ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ NA KADENCJĘ 2002-2005

WYDZIAŁ LEKARSKI I ODDZIAŁ STOMATOLOGICZNY W ZABRZU

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Lech POŁOŃSKI

Urodził się w 1947 roku w Andrychowie. Jest absolwentem ŚAM, specjalistą I (1975) oraz II (1979) stopnia w zakresie chorób wewnętrznych oraz II stopnia (1983) w zakresie kardiologii, profesorem i doktorem habilitowanym w zakresie kardiologii, (dr 1979, dr hab. 1990, prof. 1998).

Staże naukowe w zakresie hemodynamiki odbył w Klinice Kardiologii AM w Krakowie (1975), Instytucie Kardiologii w Warszawie (1975), Uniwersytecie w Fuldzie (1978) oraz w Stiftsklinik Augustinum w Monachium (1989).

Ze Śląską Akademią Medyczną związany od 1976 roku, od 1998 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego, kieruje III Katedrą i Oddziałem Klinicznym Kardiologii w Zabrze ŚAM. Jest członkiem Komisji ds. Rozwoju Wydziału Lekarskiego w Zabrze. W latach 1996–1999 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze, od 1999 roku jest dziekanem tegoż wydziału, 16 maja 2002 wybrany na drugą kadencję.

Działalność naukowo-badawcza prof. Połońskiego dotyczy zagadnień kardiologicznych, a zwłaszcza: nadciśnienia płucnego, pierwotnych i wtórnych chorób mięśnia sercowego, choroby niedokrwiennej i zawału serca, diagnostyki i leczenia wad serca. Tematyce kardiologicznej poświęcił ponad 200 publikacji, zamieszczonych w czasopiśmie polskich i zagranicznych, w tym około 100 streszczeń zjazdowych. Jest promotorem 16 przewodów doktorskich, opiekunem 2 przewodów habilitacyjnych, autorem 41 recenzji prac doktorskich, 7 rozpraw habilitacyjnych i 6 dorobków naukowo-badawczych.

Członek Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Polskiego Towarzystwa Ftizjopneumonologicznego (od 1986 Sekcji Krążenia Płucnego), Komisji Kardiologii Komitetu Patofizjologii Klinicznej PAN, Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Rad Społecznych SP Szpitali Klinicznych nr 1 i 3 w Zabrze, Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrze, Wojewódzkiego Zespołu ds. Promocji Zdrowia w województwie śląskim. Pełni również funkcję konsultanta wojewódzkiego ds. kardiologii województwa śląskiego. Jest członkiem konsultantem Rady Naukowej Instytutu Techniki i Aparatury Medycznej w Zabrze oraz pełnomocnikiem prezesa Zarządu Ośrodka – Instytutu Telemedycyny w Warszawie – Oddział w Zabrze.

Odnaczony: Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa częstochowskiego”, Orderem Honorowym „Laur 50-lecia ŚAM”, nagrodą naukową III st. MZiOS, nagrodą III st. ZG Pol. Tow. Kardiologicznego. Jest Honorowym Obywatel Andrychowa; wyróżniony dyplomem za wybitne zaangażowanie w prace Zespołu ds. Promocji Zdrowia działającego przy Wydz. Zdrowia UW w Katowicach.

Uczestniczy w pracach zespołów redakcyjnych czasopism: „Current Pneumology”, „Medipress Kardiologia”, „Telemedycyna Polska”, „Folia Cardiologica”, „Medical Science Monitor”, „Polski Przegląd Kardiologiczny”, „Kardiologia po Dyplomie” oraz „Journal of American College of Cardiology” (edycja polska). (Red.)

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Tadeusz CIEŚLIK

Urodził się 1952 roku w Myszkowie. Absolwent ŚAM, specjalista I stopnia z chirurgii stomatologicznej (1981) oraz II stopnia z chirurgii szczękowej (1987), doktor habilitowany w zakresie stomatologii – chirurgii szczękowo-twarzowej, profesor nauk medycznych (dr 1984, dr hab. 1994, prof. 2001).

Ze Śląską Akademią Medyczną związany od 1990 roku. Od września 1999 kieruje I Katedrą i Kliniką Chirurgii Szczękowo-Twarzowej w Zabrze; od 2001 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego.

Zaangażowany w działalność wielu komisji uczelnianych: członek Senackiej Komisji ds. Zatrudnienia i Awansu Akademickiego (od 1994), przewodniczący Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej (1995–1999), członek Uczelnianego Kolegium Elektorów (1996–1999), Wydziałowej Komisji ds. Wyboru Władz Uczelni (1996 i 1999) oraz Wydziałowego Kolegium Elektorów (1999–2002). Od 1999 roku członek Senatu ŚAM i prodziekan Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego – 16 maja 2002 wybrany na drugą kadencję.

Szkolił się w wielu ośrodkach krajowych i zagranicznych, m.in. w Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej (I i II) w Warszawie (onkologia szczękowa), II Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej w Warszawie (implantologia stomatologiczna), Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej AM w Krakowie (chirurgia onkologiczna i rekonstrukcyjna), Klinice Chirurgii Plastycznej, Rekonstrukcyjnej i Oparzeń Wojskowego Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie (chirurgia onkologiczna i rekonstrukcyjna), Klinice Chirurgii Szcękowo-Twarzowej AM we Wrocławiu (chirurgia ortognatyczna), oddziałach klinicznych chirurgii szczękowo-twarzowej w Sønderborg i Århus (traumatologia szczękowo-twarzowa, onkologia, chirurgia rekonstrukcyjna i otolaryngologia).

W działalności naukowej zajmuje się wykorzystaniem biomateriałów w chirurgii szczękowo-twarzowej. Prowadzi badania nad włóknistymi materiałami węglowymi, hydroksyapatytami i ceramiką korundową oraz możliwością ich stosowania do wypełnień ubytków kostnych w traumatologii szczękowej i chirurgii rekonstrukcyjnej kości twarzy, w chirurgii stomatologicznej, implantologii i periodontologii. Oprócz tego zajmuje się patomechanizmem gojenia rany poekstrakcyjnej, traumatologią szczękowo-twarzową, stanami zapalnymi w obrębie twarzy oraz diagnostyką i leczeniem rzadkich przypadków klinicznych.

Jest autorem lub współautorem ponad 180 publikacji, w tym 60 doniesień zjazdowych, promotorem 13 i recenzentem 13 doktoratów oraz dorobku naukowego do 2 tytułów profesorskich.

Należy do Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego (członek Zarządu Oddziału Śląskiego), Polskiego Towarzystwa Chirurgii Jamy Ustnej i Chirurgii Szcękowo-Twarzowej, Polskiego Towarzystwa Biomateriałów (członek Zarządu Głównego). Jest członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej na II stopień specjalizacji z chirurgii szczękowo-twarzowej. Został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi oraz odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”. (Red.)

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Wojciech KRÓL

Urodził się w 1956 roku w Siemianowicach Śląskich. Jest absolwentem Politechniki Śląskiej, doktorem habilitowanym w zakresie biologii medycznej – mikrobiologii i immunologii (dr 1989, dr hab. 1998).

W Śląskiej Akademii Medycznej pracuje od 1981 roku. Od 1999 roku kieruje Katedrą i Zakładem Mikrobiologii i Immunologii.

W latach 1991–1996 był członkiem Rady Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze, 16 maja 2002 został wybrany na prodziekana ds. studenckich na tymże wydziale.

Do jego głównych osiągnięć naukowych należą: opracowanie syntezy nowych pochodnych 5-amino-1,2-dimetylo-4-nitroimidazolu; wykazanie właściwości przeciwutleniających i możliwości zmiatania wolnych rodników przez etanolowy ekstrakt propolisu; wyizolowanie kilkunastu związków z etanolowego ekstraktu propolisu i wykorzystanie chemiluminescencji do oceny ich aktywności biologicznej oraz wykazanie synergistycznego działania przeciwbakteryjnego streptomycyny i koloksacyliny z etanolowym ekstraktem propolisu; stwierdzenie

wzrostu toksyczności u myszy po łącznym stosowaniu bleomycyny i etanolowego ekstraktu propolisu w nowotworze Ehrlicha; wprowadzenie metody chemiluminescencji do oceny aktywności komórek żernych oraz wykazanie hamującego wpływu flawonów na chemiluminescencję w makrofagach i neutrofilach, syntezę tlenku azotu, produkcję rodników tlenowych, stężenie prostaglandyny E2 i leukotrienu C4 w mysich makrofagach nowotworowych J 774.2 oraz wpływu na sekrecję cytokin (TNF- α , IL-1 β , IL-6, IL-12); wykazanie przeciwnowotworowego działania (nowotwór Ehrlicha i B16 melanoma), wybranych kopolimerów bezwodnika maleinowego u myszy; badania immunologiczne u pacjentów z zespołem zależności alkoholowej, sarkoidozą, chorobami nowotworowymi oraz u pracowników stalowni, z przewlekłym zapaleniem oskrzeli; udokumentowanie hamującego wpływu splenocytów myszy na reakcję DTH indukowaną antygenami transplantacyjnymi u myszy i noworodków szczurów; badania immunomodulacyjnych właściwości leków psychotropowych; badania ekspresji genu interleukiny 1 β i aktywności czynnika jądrowego κ B w komórkach RAW 264.7.

Jest autorem ok. 160 publikacji oraz promotorem 5 i recenzentem 7 doktoratów. Uczestniczył w 40 konferencjach krajowych oraz 15 międzynarodowych.

Członek Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów, Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej (1995–2000 przewodniczący Oddziału Katowickiego), Fellowship of International Research into Science and Technology, Polskiego Towarzystwa Schweitzerowskiego, International Society of Tumor Targeting, International Society for Free Radicals Research, The Oxygen Society, International Society of Immunopharmacology, New York Academy of Sciences, National Geographic Society, International Society for Bioluminescence and Chemiluminescence, The Research Board of Advisors the Biographical Institute, The Planetary Society, International Bee Research Association, American Association for the Advancement of Science.

Uhonorowany m.in. nagrodą Polskiego Towarzystwa Stomatologicznego za pracę opublikowaną w „Protetyce Stomatologicznej”, Dyplomem 50-lecia ŚAM. (Red.)

PRODZIEKAN**Dr hab. n. med. Ryszard SZKILNIK, prof. nadzw. ŚAM**

Urodził się 1945 roku w Prudniku. Absolwent ŚAM, specjalista I stopnia z zakresu pediatrii, doktor habilitowany w zakresie biologii medycznej – farmakologii (dr 1976, dr hab. 1989).

Od 1969 roku związany z Katedrą i Zakładem Farmakologii w Zabrze Rokitnicy; na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM od 1993 roku.

Funkcje sprawowane w uczelni: członek Rady Wydziału Lekarskiego w Zabrze (przedstawiciel pracowników nauki, 1987–1990), przewodniczący Kolegium Elektorów Śląskiej Akademii Medycznej (od 1999). Od 1999 roku prodziekan Wydziału Lekarskiego w Zabrze (odpowiedzialny za doktoraty i opiekę nad studentami III, IV, V i VI roku Wydziału Lekarskiego), 16 maja 2002 wybrany na drugą kadencję.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się głównie wpływem prenatalnego narażenia na ksenobiotyki na funkcję ośrodkowych układów neuroprzekaźnikowych u potomnych zwierząt, neurotoksycznym działaniem metali (glin, kadm, ołów, rtęć, miedź) i alkoholu etylowego, stosowanych w okresie ciąży u szczurzy, na ośrodkowe układy neuroprzekaźnikowe w OUN rozwijającego się potomstwa; mechanizmami działania leków psychotropowych (chloropromazyny, diazepam, phenytoiny) stosowanych w okresie ciąży i laktacji u szczurzy na OUN potomstwa, a także farmakologią i mechanizmami ośrodkowego i obwodowego działania eikozanoidów.

Opublikował ponad 100 artykułów w czasopismach krajowych i zagranicznych, około 160 komunikatów zjazdowych oraz kilka rozdziałów w wydawnictwach zwartych. Jest promotorem 3 oraz recenzentem 21 prac doktorskich, współrealizatorem 14 projektów badawczych.

Wiele lat był zaangażowany w działalność Studenckiego Towarzystwa Naukowego ŚAM, m.in. jako opiekun Koła Naukowego przy Katedrze Farmakologii w Zabrze Rokitnicy (od 1969) oraz kierownik organizacyjny Stacjonarnego Kursu Studenckiego Towarzystwa Naukowego ŚAM w Ustroniu Jaszowcu (1978–1986).

W latach 1991–1998 przewodniczył Komitetowi Organizacyjnemu „Dni Neuropsychofarmakologicznych – Dekada Mózgu”, urządzanych corocznie przez zabrzańską Katedrę Farmakologii wspólnie z Oddziałem Śląskim Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (sekretarz 1992–1995 i przewodniczący 1998–2001 Oddziału Śląskiego; sekretarz Zarządu Głównego od 2001).

Otrzymał: Srebrny Krzyż Zasługi, Medal 40-lecia PRL, złotą odznakę „Zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego”, odznakę honorową „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, Medal Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie. Uhonorowany 4 nagrodami MZiOŚ (zespolowymi I st. w zakresie działalności naukowo-badawczej i dydaktyczno-wychowawczej). (Red.)

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH**DZIEKAN****Prof. dr hab. n. med. Ewa MAŁECKA-TENDERA**

Urodziła się w 1949 roku w Gliwicach, jest absolwentką ŚAM, profesorem i doktorem habilitowanym w zakresie pediatrii, specjalistą I (1975) i II (1978) stopnia w zakresie chorób dzieci oraz specjalistą (1996) w zakresie endokrynologii (dr 1980, dr hab. 1994, prof. 2001).

W ŚAM zatrudniona od 1973 roku, początkowo w II Klinice Chorób Dzieci, następnie w Klinice Endokrynologii Dziecięcej, a od 1997 roku w Katedrze i Klinice Patofizjologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach. W roku 2001 mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego. Od lutego tegoż roku kieruje Zakładem Promocji Zdrowia i Leczenia Otyłości Katedry Patofizjologii. Od 1992 roku jest również zatrudniona w Wojewódzkim Zespole Ochrony Zdrowia Matki, Dziecka i Młodzieży w Katowicach jako lekarz Przychodni Endokrynologicznej dla Dzieci i Młodzieży.

W latach 1996–2001 była prodziekanem Wydziału Lekarskiego w Katowicach, 16 maja 2002 została wybrana dziekanem tegoż wydziału. Jest członkiem Komisji ds. Kształcenia Podyplomowego oraz Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich. Od

1999 roku jest opiekunem Koła Naukowego STN przy Katedrze Patofizjologii.

Szkołę się m.in. w Orange Memorial Hospital w Orlando (1972) – w zakresie interny i pediatrii oraz w Vanderbilt University w Nashville (1983) – w zakresie endokrynologii.

W pracy naukowo-badawczej koncentruje się na: zagadnieniach otyłości prostej u dzieci (czynniki ryzyka otyłości, zaburzenia gospodarki lipidowej i insulinooporność oraz wpływ otyłości na układ krążenia u dzieci, nowe metody leczenia farmakologicznego).

nego), prewencji miażdżycy u dzieci (badania populacyjne stężeń lipidów u dzieci szkół podstawowych w Katowicach oraz u dzieci obciążonych rodzinnie chorobami układu krążenia), zaburzeniach okresu dojrzewania (badania nad patogenezą przedwczesnego powiększenia gruczołów piersiowych u dziewcząt), chorobach tarczycy u dzieci (choroba guzkowa tarczycy u dzieci, wole proste, nadczynność tarczycy), regeneracji w centralnym układzie nerwowym (badania eksperymentalne).

Autorka 54 artykułów i 76 doniesień zjazdowych, promotor 5 i recenzent 9 przewodów doktorskich.

Członek Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego (wiceprzewodniczący od 1996 i przewodniczący Oddziału Śląskiego od 1999, członek Komitetu Referencyjnego ds. Epidemiologii, Diagnostyki i Leczenia Raka Tarczycy od 1997), Polskiego Towarzystwa Endokrynologów Dziecięcych (członek Komisji Rewizyjnej 1992–1997 i sekretarz 2000–2001 Zarządu Głównego, przewodniczący-elekt od 2001), Polskiego Towarzystwa Patogenezy i Terapii Otyłości, Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą, członek z wyboru European Association for the Study of Obesity, European Childhood Obesity Group (członek Zarządu Głównego od 1997), European Society for Pediatric Endocrinology. Uczestniczy w pracach Komisji Fizjologii i Psychologii Rozwoju PAN.

Od 1999 roku członek Rady Redakcyjnej „Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Przemiany Materii Wieku Rozwojowego” oraz Rady Naukowej „Wiadomości Lekarskich”. W latach 1991–1996 była redaktorem naczelnym studenckiego czasopisma naukowego „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medice Silesiensis”. Wyróżniona nagrodą naukową MZiOS oraz przyznana przez Polskie Towarzystwo Endokrynologów Dziecięcych nagrodą naukową im. T. Romera. (Red.)

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Eugeniusz Józef KUCHARZ

Urodził się w 1951 roku w Katowicach, jest absolwentem ŚAM, specjalistą I (1978) i II stopnia (1985) z zakresu chorób wewnętrznych, specjalistą II stopnia z zakresu reumatologii (2001) oraz specjalistą I stopnia z zakresu diagnostyki laboratoryjnej (1977), profesorem nauk medycznych (dr 1976, dr hab. 1984, prof. 1994).

Kieruje Katedrą i Kliniką Chorób Wewnętrznych i Reumatologii w Katowicach Ochojcu ŚAM. Od 2002 roku na stanowisku profesora zwyczajnego.

W latach 1990–1993 prodziekan Wydziału Lekarskiego w Katowicach ds. przewodów doktorskich. W latach 1995–1999 pełnomocnik rektora ds. kształcenia w języku angielskim, od 1999 roku prodziekan ds. nauczania w języku angielskim – 16 maja 2002 wybrany na drugą kadencję.

Jest konsultantem wojewódzkim w zakresie reumatologii, przewodniczącym Zespołu Ekspertów przy Ministrze Zdrowia ds. akredytacji oddziałów szkolących specjalistów w zakresie reumatologii.

W pracy naukowo-badawczej koncentruje się na zagadnieniach dotyczących m.in. metabolizmu tkanki łącznej, diagnostyki i terapii chorób narządu ruchu, szczególnie twardziny układowej oraz immunologii kolagenoz.

Uczestniczył, prezentując doniesienia naukowe, w około 150 krajowych i zagranicznych zjazdach i konferencjach naukowych.

Jest autorem lub współautorem ponad 330 artykułów, 445 komunikatów zjazdowych, jednej monografii, medycznego słownika wielojęzycznego, rozdziałów w kilku podręcznikach, tłumaczem oraz redaktorem polskich przekładów podręczników (z języka angielskiego i niemieckiego), promotorem 16 oraz recenzentem 52 prac doktorskich i 3 habilitacyjnych, autorem 2 ocen dorobków naukowo-badawczych na tytuł profesora. Pod jego kierunkiem 8 lekarzy uzyskało specjalizację I stopnia, a 4 lekarzy specjalizację II stopnia z zakresu chorób wewnętrznych.

Członek Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej, Polskiego Towarzystwa Nadciśnienia Tętniczego, Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego, Interdyscyplinarnego Forum Osteoporozy, Slovak Society of Internal Medicine, Czech Society of Internal Medicine, International Society of Internal Medicine, American College of Physicians, American Society of Internal Medicine, Allgemeine Nederlandse Pharmaceutische Studentenvereniging, Societe Française de Medicine Interne, New York Academy of Sciences.

Żołęźciel i redaktor naczelny „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medicae Silesiensis” (1974–1986), zastępcza redaktora naczelnego „Annales Academiae Medicae Silesiensis” (od 1992), członek redakcji kilku czasopism medycznych.

Uhonorowany m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, srebrną i złotą odznakami „Zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego”, Nagrodą Brunona Nowakowskiego, dwukrotnie indywidualną nagrodą naukową MZiOS, Medalem Zamenhoffa, Nagrodą Internacia Esperanto Medicina Asocio, Medalem Towarzystwa Internistów Polskich, Medalem Uniwersytetu Paleckiego w Ołomuńcu, Medalem Uniwersytetu w Udine, Medalem Serbskiego Towarzystwa Lekarskiego, wyróżnieniem American Poetry Association. (Red.)

PRODZIEKAN**Dr hab. n. med. Joanna LEWIN-KOWALIK, prof. nadzw. ŚAM**

Urodziła się w 1951 roku w Gliwicach. Jest absolwentką ŚAM, specjalistą I stopnia z zakresu chorób wewnętrznych, doktorem habilitowanym w zakresie fizjologii (dr 1982, dr hab. 1995).

Zawodowo, od ukończenia studiów, tj. od 1976 roku, jest związana z Katedrą i Zakładem Fizjologii najpierw na wydziale zabrzańskim, a od 1982 na katowickim. W 1998 roku została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego ŚAM, od 2001 kieruje Katedrą i Zakładem Fizjologii w Katowicach Ligocie.

Funkcje pełnione w uczelni: przedstawiciel do Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach (1993–1996), przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej na I rok studiów (1995–1997), wiceprzewodnicząca Wydziałowej Komisji Wyborczej (1996–1997), członek Senackiej Komisji ds. Rozwoju Uczelni (1999), koordynator wydziałowy ds. wdrażania programu Unii Europejskiej Erasmus–Socrates (od 2000). Od 1999 roku pełni funkcję prodziekana ds. studenckich Wydziału Lekarskiego w Katowicach – 16 maja 2002 wybrana na drugą kadencję.

W działalności naukowo-badawczej zajmuje się m.in.: fizjologią termoregulacji, medycyną pracy i fizjologią wysiłku, poszukiwaniem czynników indukujących i promujących przeżywalność uszkodzonych komórek ośrodkowego układu nerwowego dojrzałych ssaków, endokrynologią wieku rozwojowego. W badaniach nad regeneracją w OUN stwierdziła, że predegeneracja odinków dystalnych nerwów obwodowych, użytych do wszczepu w obręb OUN, nasila – zależnie od czasu predegeneracji – ich neurotroficzny wpływ na uszkodzone neurony. Opracowała oryginalną metodę wprowadzania wyciągów z nerwów obwodowych w obręb OUN za pomocą tuneli łącznotkankowych.

Opublikowała ponad 90 artykułów i doniesień zjazdowych w czasopismach polskich i zagranicznych. Jest promotorem 7 doktoratów.

Należy do European Neuroscience Society, Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego (przewodnicząca Oddziału Śląskiego od 2002), Polskiego Towarzystwa Badań Układu Nerwowego (koordynator regionalny z ramienia Zarządu Głównego od 1999), Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Towarzystwa Internistów Polskich.

Była redaktorem naczelnym „Annales Societatis Doctrinae Studentium Academiae Medicae Silesiensis”.

Otrzymała indywidualną nagrodę naukową I stopnia MZiOS za rozprawę habilitacyjną oraz dwukrotnie zespołową nagrodę I st. MZiOS za osiągnięcia dydaktyczne. (Red.)

PRODZIEKAN**Dr hab. n. med. Przemysław JAŁOWIECKI**

Urodził się w 1954 roku w Krakowie. Jest absolwentem ŚAM, specjalistą I (1981) i II (1987) stopnia z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii, doktorem habilitowanym w zakresie medycyny – anestezjologii i intensywnej terapii (dr 1993, dr hab. 2001).

W 1978 i 1979 roku szkolił się w zakresie chirurgii i anestezjologii w Lozannie, w 1987 roku – w zakresie przezczaszkowej diagnostyki dopplerowskiej w Bonn (Department of Neurology, Friedrich Wilhelms Universität), w 1993 roku – w zakresie medycyny ratunkowej na Cyprze (Protaras) oraz w 1994 roku – w zakresie anestezjologii – bezpieczeństwa znieczulenia w Hiszpanii (Cala Blava, Majorka).

Pracę zawodową rozpoczął w 1979 roku w Katedrze Anestezjologii i Intensywnej Terapii ŚAM, od 1993 roku na stanowisku adiunkta. W latach 1983–1986 był skierowany przez MZiOS do pracy – jako lekarz anestezjolog – w szpitalach wielospecjalistycznych w Ain M’Lila i Tebessa (Algieria). Od 2001 roku kieruje Oddziałem Klinicznym Anestezjologii i Intensywnej Terapii macierzystej katedry, ponadto, od 1998 roku, jest kierownikiem Centralnego

Traktu Operacyjnego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 5 im. św. Barbary w Sosnowcu.

Był przedstawicielem pomocniczych pracowników nauki do Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach (1996–1999), a także członkiem zespołu ds. farmakoterapii przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Katowicach (1995–1997). Dnia 16 maja 2002 został wybrany na funkcję prodziekana Wydziału Lekarskiego w Katowicach.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in.: epidemiologią w anestezjologii, zdarzeniami krytycznymi i powikłaniami związanymi z anestezją, doskonaleniem metod i sposobów znieczulenia, problematyką intensywnej terapii obrażeń wielomiejscowych i urazów czaszkowo-mózgowych, wykorzystaniem nowych metod monitorowania w anestezjologii i intensywnej terapii, resuscytacją krążeniowo-oddechowo-mózgową.

Autor i współautor 44 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych, 41 referatów zjazdowych, współredaktor pracy zbiorowej, współautor zbioru pytań testowych (3 wydania) oraz jednego rozdziału w monografii, promotor jednej rozprawy

doktorskiej, dwóch prac magisterskich z zakresu pielęgniarstwa, autor jednej recenzji pracy doktorskiej.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Anestezjologii i Intensywnej Terapii (sekretarz Oddziału Śląskiego 1989–1995, skarbnik Zarządu Głównego 1996–1999, członek Zarządu Głównego od 1999) oraz European Society of Anaesthesiologists.

Uhonorowany m.in. zespołową nagrodą MZiOŚ za opracowanie zbioru pytań testowych z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii. (Red.)

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

I ODDZIAŁ MEDYCYNY LABORATORYJNEJ W SOSNOWCU

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Krystyna OLCZYK

Urodziła się w 1951 roku w Katowicach. Jest absolwentką Uniwersytetu Wrocławskiego, profesorem i doktorem habilitowanym z zakresu biologii medycznej – biochemii (dr 1979, dr hab. 1991, prof. 1998).

Z Wydziałem Farmaceutycznym ŚAM jest związana od 1974 roku, od 1986 kieruje Katedrą i Zakładem Chemii Klinicznej i Diagnostyki Laboratoryjnej, od 2002 na stanowisku profesora zwyczajnego. W latach 1998–1999 pełniła funkcję kuratora Zakładu Immunologii i Serologii.

Jest członkiem Wydziałowej Komisji ds. Procesu i Programu Dydaktycznego na Oddziale Medycyny Laboratoryjnej, Wydziałowej Komisji oceniającej nauczycieli akademickich, Senackiej Komisji Budżetowej, Rady Programowej Kolegium Kształcenia Specjalistycznego, Rady Bibliotecznej oraz jury wydziałowego konkursu prac magisterskich. W kadencji 1999–2002 pełniła funkcję prodziekana, 16 maja 2002 została wybrana dziekanem Wydziału Farmaceutycznego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. biochemią i patobiochemią tkanki łącznej, a zwłaszcza metabolizmem kolagenu, elastyny, glikozoaminoglikanów i proteoglikanów, aktywnością enzymów uczestniczących w przemianach łącznotkankowych komponentów w stanach prawidłowych i w wybranych jednostkach chorobowych (miażdżyca, cukrzyca typu 2, twardzina układowa, nadczynność tarczycy, choroba Dupuytrena, procesy bliznowacenia) oraz aktywnością systemu antyoksydacyjnego i prooksydacyjnego ustroju w przebiegu wybranych jednostek chorobowych (cukrzyca typu 2, nadczynność tarczycy, twardzina układowa, stany chorobowe z towarzyszącym obrzękiem mózgu).

Autorka około 200 prac, w tym 110 komunikatów zjazdowych, promotor 9 doktoratów i 63 prac magisterskich oraz recenzent 19 doktoratów.

Jest członkiem: Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (w latach 1992–1995 prezes Oddziału Katowickiego, w l. 1998–2001 członek Komisji Rewizyjnej, oraz Sekcji Biochemii Tkanki Łącznej), Kolegium Medycyny Laboratoryjnej, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, The New York Academy of Sciences, Międzynarodowej Federacji Chemii Klinicznej i Medycyny Laboratoryjnej, Federacji Europejskich Towarzystw Tkanki Łącznej.

Odnaczona m.in.: Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, srebrną odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa katowickiego”, odznaką honorową „Za zasługi dla ochrony zdrowia”, Honorowym Orderem „Laur 50-lecia ŚAM”; otrzymała pięciokrotnie nagrody Rektora ŚAM (indywidualne i zespołowe) za działalność naukową oraz czterokrotnie za działalność dydaktyczną. (Red.)

PRODZIEKAN

Dr hab. n. farm. Zofia DZIERŻEWICZ, prof. nadzw. ŚAM

Urodziła się w 1943 roku we Lwowie, jest absolwentem Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, magistrem chemii, doktorem habilitowanym nauk farmaceutycznych z zakresu biochemii farmaceutycznej (dr 1979, dr hab. 1998).

Z Wydziałem Farmaceutycznym ŚAM związana od 1971 roku – najpierw z Zakładem Chemii Analitycznej (do 1978), następnie zaś z zakładami Chemii Bioorganicznej i Biofizycznej oraz Biochemii Farmaceutycznej i Biofarmacji. Od 1998 roku kieruje Zakładem Biofarmacji w Katedrze Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji; od 2002 roku – na stanowisku prof. nadzw. ŚAM.

Uczestniczyła w pracach senackich komisji ds. studenckich (1990–1993) oraz ds. wydawnictw (od 1997), była członkiem Rady Wydziału Farmaceutycznego (1996–1999), sekretarzem komisji rekrutacyjnych (1984–1989) oraz członkiem wydziałowych komisji wyborczych (od 1993). Dnia 16 maja 2002 została wybrana na prodziekana Wydziału Farmaceutycznego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się biotransformacją leków przy udziale fizjologicznej flory przewodu pokarmowego człowieka oraz komórek błony śluzowej jelita cienkiego i grubego, a zwłaszcza aktywnością metaboliczną szczepów bakterii *Desulfovibrio desulfuricans* i ich wrażliwością na sulfasalazynę oraz produkty jej rozkładu. Ważnym odkryciem w tych badaniach było stwierdzenie zdolności szczepów *Desulfovibrio desulfuricans* do redukcji wiązania azowego sulfasalazyny i uwalniania terapeutycznie aktywnych składników sulfasalazyny, a także wykazanie, że kompleksy lipopolisacharydowe analizowanych bakterii są zdolne do indukcji prozapalnych cytokin w hodowlach komórek nabłonkowych jelita grubego.

Posiada dorobek naukowy liczący ponad 140 pozycji, w tym 55 prac doświadczalnych (15 ukazało się w renomowanych czasopismach zagranicznych i krajowych, 5 z nich jest wielokrotnie cytowanych), 8 prac przeglądowych oraz 80 doniesień i komunikatów zjazdowych. Jest promotorem 30 prac magisterskich, jednej pracy doktorskiej. Była współorganizatorem i wykładowcą kursów prowadzonych w ramach szkoleń WODKM.

Należy do Polskiego Towarzystwa Biofizycznego (od 1973; sekretarz Oddziału Katowickiego 1973–1979), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego (od 1980), Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (od 1990), Polskiego Towarzystwa Genetycznego (od 1996).

Uhonorowana m.in.: Złotym i Srebrnym Krzyżami Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, srebrną odznaką „Zasłużony w rozwoju województwa katowickiego”; otrzymała nagrody MZiOS, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oraz Order Honorowy „Laur 50-lecia ŚAM”. (Red.)

PRODZIEKAN

Prof. dr hab. n. farm. Artur STOJKO

Urodził się w 1936 roku w Łańcucie, jest absolwentem Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, specjalistą z zakresu higieny środków spożywczych (1964) i patologii klinicznej zwierząt (1980), doktorem habilitowanym z zakresu patologii klinicznej zwierząt, profesorem nauk farmaceutycznych (dr 1964, dr hab. 1980, prof. 2002).

Staże naukowe odbył w Klinice Małych Zwierząt w Wiedniu (1966) oraz w Klinice Chirurgii Wydziału Weterynaryjnego Uniwersytetu w Edynburgu (1977).

Z ŚAM związany jest od 1983 roku. Kieruje Katedrą i Zakładem Higieny, Bioanalizy i Badań Środowiska w Sosnowcu oraz Centralną Zwierzętarnią Doświadczalną w Katowicach Ligocie; od 2002 roku na stanowisku prof. nadzw.

Jest członkiem Senatu ŚAM (od 1984), rzecznikiem dyscyplinarnym ds. nauczycieli akademickich (od 1996), rzecznikiem dyscyplinarnym ds. studentów (od 1966), Senackiej Komisji Dyscyplinarnej (1990–1996) oraz Senackiej Komisji ds. Rozwoju ŚAM (od 1996), należał do Komisji Rektorskiej ds. Aparatury (1988–1993); był też zastępcą przewodniczącego Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (1997–2001). Dnia 16 maja 2002 roku wybrany na prodziekana Wydziału Farmaceutycznego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. własnościami fizyko-chemicznymi miodu, propolisu, pyłku i mleczka pszczelego, technologią otrzymywania i standaryzacji uzyskanych z tych produktów aktywnych frakcji oraz uzyskania na ich bazie odpowiednich postaci leków do zastosowania w profilaktyce i leczeniu. Prowadzi obserwacje doświadczalne i kliniczne nad mechanizmami wpływu apiterapeutyków na procesy fizjologiczne i patologiczne u zwierząt i ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem aktywnych procesów detoksykacyjnych i osłonowych. Od 1995 r. prowadzi badania nad rolą metali ciężkich w etiopatologii łagodnego rozrostu w raku stercza.

Jest autorem około 120 artykułów, 90 komunikatów zjazdowych, promotorem 13 przewodów doktorskich i 79 prac magisterskich oraz opiekunem jednego przewodu habilitacyjnego. Recenzował kilkadziesiąt prac magisterskich i kilka doktorskich.

Należy do Pszczelniczego Towarzystwa Naukowego, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Polskiego Towarzystwa Medycyny Naturalnej (członek Rady Naukowej), The American Apitherapy Society North Hartland, Deutsche Apitherapiebund; był przewodniczącym Stałej Komisji Apiterapii „Apimondia” z siedzibą w Rzymie (1987–1993) oraz Stałej Komisji Apiterapii „Apislavia” (1993–1999). Od 1992 roku jest przewodniczącym Polskiej Fundacji Apiterapii.

Był członkiem kolegiów redakcyjnych czasopism „Medycyna Naturalna” i „Apiacta” oraz przewodniczącym Katowickiego Klubu Ekologicznego.

Odznaczony m.in.: Krzyżami Oficerskim i Kawalerskim OOP oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Laureat nagrody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, Ministra Zdrowia, I nagrody „Złota Barć”, za zasługi na rzecz środowiska naturalnego oraz nagrody Ministra Rolnictwa Maroka. (Red.)

WYDZIAŁ OPIEKI I OŚWIATY ZDROWOTNEJ W KATOWICACH

DZIEKAN

Prof. dr hab. n. med. Zbigniew GAŚSIOR

Urodził się w 1953 roku w Sosnowcu, jest absolwentem ŚAM, specjalistą I (1981) i II (1985) stopnia z zakresu chorób wewnętrznych oraz II stopnia (1986) z zakresu kardiologii, profesorem i doktorem habilitowanym z zakresu kardiologii (dr 1985, dr hab. 1995, prof. 2001).

Od 1978 roku zatrudniony w I Klinice Kardiologii Instytutu Kardiologii w Katowicach (obecnie: Katedra i Klinika Kardiologii); od 1999 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego. W latach 1996–2002 był prodziekanem Wydziału Lekarskiego w Katowicach, 16 maja 2002 wybrany dziekanem Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej w Katowicach Ligocie. W latach 1996–1998 pełnił funkcję Uczelnianego Koordynatora Programu „Tempus”.

Przebywał na stażach naukowych w ośrodkach zagranicznych: Klinice Kardiologii Instytutu Eksperymentalnej i Klinicznej Medycyny w Pradze (kardiologia nieinwazyjna), Rehabilitationszentrum Bad Krozingen (diagnostyka echokardiograficzna i rehabilitacja kardiologiczna) oraz Klinice Kardiologii Uniwersytetu w Heidelbergu (intensywna opieka kardiologiczna).

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. hemodynamiką lewej komory serca w zaburzeniach przewodzenia śródkomorowego i przy stymulacji endokawitarnej, diagnostyką i leczeniem komorowych zaburzeń rytmu serca, zastosowaniem echokardiografii obciążeniowej w diagnostyce choroby wieńcowej i wad zastawkowych serca, badaniami nad wykorzystaniem echokardiograficznego testu dobutaminowego, zmianami w układzie krążenia u dzieci chorujących na sklerodermię, wpływem rewaskularyzacji na czynność lewej komory mięśnia sercowego.

Tematyce kardiologicznej poświęcił blisko 90 artykułów oraz ponad 100 referatów zjazdowych. Jest również autorem rozdziałów w 9 monografiach i 2 skryptów. Promotor 3, recenzent 2 dysertacji doktorskich, recenzent 1 habilitacji.

Współpracuje naukowo m.in. z Nene College w Northampton w Wielkiej Brytanii oraz z Uniwersytetem w Galway, Instytutem Kardiologii AM w Warszawie, Kliniką Kardiologii AM w Szczecinie oraz kilkoma klinikami Śląskiej Akademii Medycznej.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (skarbnik Zarządu Oddziału Śląskiego 1988–1993; członek Sekcji Echokardiografii od 1997), Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, Working Group on Echocardiography European Society of Cardiology, International Society of Cardiovascular Ultrasound oraz Zespołu Specjalisty Wojewódzkiego ds. Chorób Wewnętrznych na teren województwa śląskiego.

Odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Złotym i Brązowym Krzyżami Zasługi oraz odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”. Uhonorowany dwiema nagrodami naukowymi MZiOŚ (indywidualną i zespołową), nagrodą za najlepszy abstrakt na Światowym Kongresie Echokardiograficznym w Nicei (1994).

W latach 1978–1980 redaktor czasopisma „Annales Societatis Doctrinae Academiae Medicae Silesiensis”, obecnie członek Rady Naukowej czasopisma „Forum kardiologów”. (Red.)

PRODZIEKAN

Dr hab. n. med. Violetta SKRZYPULEC

Urodziła się w 1959 roku w Mikołowie, jest absolwentką ŚAM, specjalistą I (1987) i II stopnia (1990) w zakresie ginekologii i położnictwa, specjalistą II stopnia z zakresu endokrynologii (1994 r.), doktorem habilitowanym w zakresie medycyny – ginekologii i położnictwa (dr 1988, dr hab. 1996).

Przebywała na stażach naukowych krajowych i zagranicznych, m.in. w: AM w Białymstoku, AM w Poznaniu, uniwersytetach w Heidelbergu i Barcelonie oraz szpitalach uniwersyteckich w Toronto, Wiedniu i Indianapolis.

W ŚAM pracuje od ukończenia studiów, tj. od 1983 roku, najpierw w IV Katedrze i Klinice Położnictwa i Ginekologii w Tychach, a następnie – od 1999 roku – w Klinice Endokrynologii Ginekologicznej w Katowicach Ligocie na stanowisku adiunkta od 1997 roku. Od października 2001 kieruje Zakładem Profilaktyki Chorób Kobiety Katedry Zdrowia Kobiety na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej w Katowicach. Od 2001 jest prodziekanem tegoż wydziału; 16 maja 2002 wybrana na drugą kadencję.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się przede wszystkim wpływem hormonalnych preparatów estrogenowo-progestagenowych na wybrane narządy zwierząt doświadczalnych. Prowadziła badania densytometryczne odczynów histochemicznych w łóżyskach. Brała udział w oryginalnych pracach na temat pulsacyjnego wydzielania leptyny w zespole policystycznych jajników.

Tematyka jej publikacji dotyczy również zagadnień związanych z okresem ciąży, porodu, połogu, a także ginekologii dziecięcej i dziewczęcej, osteoporozy i hormonalnej terapii zastępczej, wpływu doustnych hormonalnych środków antykoncepcyjnych na organizm kobiety, diagnostyki gestozy EPH, przeszczepów jajników i ich ewentualnego wykorzystywania po radioterapii miednicy małej, efektów morfologicznych i histoenzymatycznych zaimplantowanej w macicy wkładki antykoncepcyjnej, oceny morfologicznej jajników i macicy w przypadku transseksualizmu, układu chłonnego macicy szczura.

Opublikowała 130 artykułów oraz 46 doniesień zjazdowych, jest promotorem 2 prac doktorskich.

Od stycznia 2002 jest dyrektorem Diagnostycznego Centrum Zdrowia Kobiety w Katowicach Ligocie. Od marca 2002 pełni funkcję konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie seksuologii.

Należy do Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego, Sekcji Endokrynologii Ginekologicznej (członek Zarządu Głównego w latach 1985–1988), Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego, Sekcji Ginekologii Dziecięcej i Dziewczęcej Polskiego Towarzystwa Andrologicznego.

Otrzymała m.in. nagrodę im. Brunona Nowakowskiego dla najaktywniejszego członka STN, nagrodę dla młodych pracowników nauki, nagrody Rektora ŚAM za osiągnięcia naukowe oraz dyplom „Lekarz – przyjaciel kobiety”. (Red.)

WYDZIAŁ ZDROWIA PUBLICZNEGO W BYTOMIU

PEŁNOMOCNIK REKTORA DS. ORGANIZACJI WYDZIAŁU

Dr hab. n. med. Jan ZEJDA, prof. nadzw. ŚAM

Urodził się w 1953 roku w Łodzi; jest absolwentem Akademii Medycznej w Łodzi oraz McGill University w Montrealu; specjalistą I stopnia w zakresie chorób wewnętrznych, doktorem habilitowanym w zakresie epidemiologii (dr 1984, dr hab. 1995).

Przebywał na stażach naukowych na uniwersytetach w Newcastle Upon Tyne (Wielka Brytania, patofizjologia układu oddechowego, choroby zawodowe płuc), Montrealu (epidemiologia i biostatystyka, choroby układu oddechowego) oraz w Saskatoon (Kanada, epidemiologia chorób zawodowych). W latach 1993–1997 nadzorował działalność Ośrodka Współpracującego ze Światową Organizacją Zdrowia w Dziedzinie Zdrowia Środowiskowego (Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu). Kilkakrotnie był tzw. czasowym doradcą w programach Światowej Organizacji Zdrowia, prowadził międzynarodowe i krajowe granty badawcze.

Z ŚAM związany od 1998 roku. Od stycznia 2001 kieruje Zakładem Higieny i Epidemiologii na Wydziale Lekarskim w Katowicach (od lipca 2002 roku w strukturze Wydziału Zdrowia Publicznego w Bytomiu); od 2001 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego ŚAM. Od

września 2001 jest pełnomocnikiem rektora ds. organizacji Wydziału Zdrowia Publicznego.

W pracy naukowo-badawczej zajmuje się m.in. wpływem szkodliwych czynników środowiskowych na stan zdrowia człowieka, a przede wszystkim: klinicznymi i patofizjologicznymi aspektami chorób zawodowych płuc, skutkami narażenia człowieka na pył mineralny i organiczny, epidemiologią środowiskową z uwzględnieniem środowiskowych uwarunkowań chorób i zaburzeń układu oddechowego oraz skutkami zdrowotnymi narażenia na metale ciężkie.

Jest autorem i współautorem 134 publikacji, w tym 65 artykułów zamieszczonych w recenzowanych czasopismach polskich i zagranicznych, 5 rozdziałów w wydawnictwach zwartych, 32 streszczeń ze zjazdów naukowych, 19 publikacji w pamiątkach z konferencji, promotorem 4 i recenzentem 3 prac doktorskich.

Jest prezesem Polskiego Towarzystwa Medycyny Środowiskowej (od 1996 roku), członkiem Komisji Zdrowia Publicznego Izby Lekarskiej w Katowicach oraz przewodniczącym Zespołu ds. Oceny Rozwoju Kadry Naukowej Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu. Był specjalistą krajowym w dziedzinie medycyny środowiskowej (1996–1998), członkiem, a obecnie przewodniczącym Sekcji Zdrowia Publicznego i Kultury Fizycznej Zespołu Nauk Medycznych KBN, ekspertem MZiOŚ ds. dostosowania prawa z zakresu zdrowia w środowisku pracy do uregulowań w Unii Europejskiej (1998). Od roku 2002 pełni obowiązki konsultanta wojewódzkiego w dziedzinie epidemiologii.

Uhonorowany nagrodą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w dziedzinie prac naukowo-badawczych.

Redaktor naczelny czasopisma „Medycyna Środowiskowa”. (Red.)

Elektroniczna wersja Biuletynu Informacyjnego ŚAM dostępna na stronie:

<http://biblioteka.slam.katowice.pl/Biuletyn.htm>

Z OBRAD SENATU

26 czerwca 2002

- Wyrażono zgodę na skierowanie przez rektora do Ministra Zdrowia wniosku o mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego ŚAM:

→ prof. dr hab. **Krystyny Karczewskiej** (uchwała nr 116/2002),

– prof. dr hab. **Danuty Sońty-Jakimczyk** (uchwała nr 117/2002).

- Zaopiniowano pozytywnie wniosek o mianowanie na stanowisko profesora nadzwyczajnego od dnia 1 lipca 2002 roku:

– dr hab. n. med. **Ireny Krupki-Matuszczyk** w Katedrze i Klinice Psychiatrii i Psychoterapii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 118/2002),

– dr. hab. n. med. **Andrzeja Prajsnera** w Katedrze i Klinice Urologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 120/2002),

– dr. hab. n. med. **Włodzimierza Kargula** w Klinice Elektrokardiologii I Katedry Kardiologii Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 121/2002).

- Zaopiniowano pozytywnie wniosek o mianowanie dr. hab. n. med. **Krzysztofa Jonderko** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony w Katedrze i Zakładzie Podstawowych Nauk Biomedycznych Wydziału Farmaceutycznego od dnia 1 października 2002 roku (uchwała nr 119/2002).

- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika od dnia 1 października 2002 roku:

– prof. dr hab. **Ewy Maleckiej-Tendery** w Katedrze i Klinice Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej Wydziału Lekarskiego w Katowicach (uchwała nr 122/2002),

– prof. dr. hab. **Antoniego Podwińskiego** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chirurgii Ogólnej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 123/2002),

– dr. hab. n. med. **Andrzeja Wiczowskiego** prof. nadzw. ŚAM w Katedrze i Zakładzie Ogólnej Biologii Lekarskiej Wydziału Lekarskiego w Zabrze (uchwała nr 124/2002).

- Uzupełniono skład Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich o następujące osoby: prof. dr hab. **Danuta Sońta-Jakimeczyk**, dr hab. n. med. **Krystyna Żwirska-Korczala** prof. nadzw. ŚAM, dr hab. n. med. **Tadeusz Krzemiński**, dr hab. n. med. **Wojciech Król**, dr hab. n. med. **Ryszard Szkilnik** prof. nadzw. ŚAM (uchwała nr 125/2002).

- Określono warunki przyjęć na I rok studiów w roku akademickim 2002/2003 (uchwała nr 126/2002).

- Ustalono zasady realizacji zajęć dydaktycznych na rok akademicki 2002/2003 (uchwała nr 127/2002).

- Zaakceptowano skład zespołu niezależnych ekspertów do rozstrzygania ewentualnych merytorycznych zastrzeżeń do pytań testowych z zakresu przedmiotów objętych egzaminem na Wydział Lekarski i Oddział Stomatologiczny.

Skład zespołu:

1. Prof. dr hab. **Grzegorz Węgrzyn** – Katedra Biologii Molekularnej Uniwersytetu Gdańskiego – pytania z zakresu biologii.

2. Prof. dr hab. **Jerzy Błażejowski** – Wydział Chemii Uniwersytetu Gdańskiego – pytania z zakresu chemii.

3. Prof. dr hab. **Bartłomiej Kwiatkowski** – Katedra i Zakład Biofizyki Akademii Medycznej w Gdańsku – pytania z zakresu fizyki (uchwała nr 128/2002).

- Zaopiniowano pozytywnie ankietę służącą studentom do oceny organizacji procesu dydaktycznego poszczególnych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej (uchwała nr 129/2002).

- Zatwierdzono sprawozdanie z wykonania zadań rzeczowo-finansowych Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach za rok 2001 (uchwała nr 130/2002).

- Zatwierdzono roczny plan rzeczowo-finansowy Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach opracowany na podstawie decyzji Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2002 roku o znaku

BFC-034-803/23/02 na 2002 rok (uchwała nr 131/2002).

- Wyrażono zgodę na przekształcenie Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii Dziecięcej Wydziału Lekarskiego w Zabrze na Katedrę i Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej (uchwała nr 132/2002).

- Wyrażono zgodę na utworzenie w ramach Katedry Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji Wydziału Farmaceutycznego Zakładu Genomiki (uchwała nr 133/2002).

- Wyrażono zgodę na utworzenie w ramach Wydziału Farmaceutycznego:

– Zakładu Chemii Surowców Kosmetycznych (uchwała nr 134/2002),

– Zakładu Kosmetologii (uchwała nr 135/2002),

– Zakładu Medycyny Estetycznej (uchwała nr 136/2002).

- Wyrażono zgodę na likwidację Zakładu Neonatologii Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej i utworzenie Oddziału Klinicznego Neonatologii w Katedrze Ginekologii i Położnictwa Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej (uchwała nr 137/2002).

- Wyrażono zgodę na likwidację:

na Wydziale Lekarskim w Zabrze:

– Katedry i Kliniki Medycyny Ratunkowej,

– Zakładu Zdrowia Publicznego,

– Katedry Medycyny Środowiskowej,

– Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Wewnętrznych;

na Wydziale Lekarskim w Katowicach:

– Katedry i Zakładu Higieny i Epidemiologii (uchwała nr 138/2002).

- Wyrażono zgodę na przekształcenie Katedry Medycyny Środowiskowej i Zakładu Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej Wydziału Lekarskiego w Zabrze w Katedrę i Zakład Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej (uchwała nr 139/2002).

- Wprowadzono zmiany w uchwale Senatu ŚAM nr 148/2001 z dnia 28 marca 2001 roku dotyczącej Wydziału Zdrowia Publicznego

Dotychczasowy ust. 14 załącznika nr 1 otrzymuje brzmienie:

Z OBRAD SENATU

„14. Organizacja Wydziału.

Dla zabezpieczenia zadań dydaktycznych i naukowych Wydziału jego strukturę organizacyjną tworzą:

- 1) Zakład Ekonomiki Zdrowia (B)
- 2) Zakład Bezpieczeństwa Środowiskowego i Toksykologii (B)
- 3) Zakład Polityki Zdrowotnej (B)
- 4) Zakład Żywienia Człowieka (B)
- 5) Zakład Biostatystyki (B)
- 6) Studium Języków Obcych (B)
- 7) Katedra Medycyny Ratunkowej (B)
 - Oddział Kliniczny Chirurgii Urazów Wielonarządowych i Medycyny Ratunkowej (B)
 - Zakład Medycyny Katastrof (B)
- 8) Katedra Higieny i Epidemiologii (K)
 - Zakład Higieny Komunalnej (K)
 - Zakład Higieny Pracy (K)
 - Zakład Epidemiologii (K)
- 9) Zakład Zdrowia Publicznego (R)
- 10) Katedra i Oddział Kliniczny Chorób Wewnętrznych (B)” (uchwała nr 140/2002).

- Wyrażono zgodę na reprezentowanie Akademii przez Rektora na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej S.A. i oddanie głosu za przyjęciem uchwał Walnego Zgromadzenia w sprawach dotyczących:

- rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki ACeMed S.A. za rok 2001,
- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Spółki ACeMed S.A. za rok 2001,
- udzielenie absolutorium Zarządowi ACeMed S.A.,
- udzielenie absolutorium Radzie Nadzorczej ACeMed S.A.

Upoważniono mgr **Stefanię Bednarek** – p.o. zastępcy dyrektora ds. ekonomicznych – kwestora do oddania głosu na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Akademickiego Centrum Medycznego Śląskiej Akademii Medycznej S.A. w sprawie dotyczącej udzielenia absolutorium przewodniczącemu Rady Nadzorczej ACeMed S.A. – **Tadeuszowi Wilczokowi** (uchwała nr 141/2002).

- Podjęto uchwałę w sprawie finansowania budowy Akademickiego Cen-

trum Medycznego (uchwała nr 142/2002):

§1

1. Senat Śląskiej Akademii Medycznej akceptuje inżynierię finansową budowy Akademickiego Centrum Medycznego opartą na:
 - docelowym finansowaniu realizacji projektu poprzez kredyt Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju lub inną uzgodnioną z Rządem RP instytucję finansową, spłacany w części kapitałowej przez Rząd RP, a w części odsetek przez szpital kliniczny powołany na bazie zrealizowanej inwestycji Akademickiego Centrum Medycznego,
 - pomostowym finansowaniu realizacji projektu poprzez kredyt z Kredytu Banku S.A., spłacany z docelowego kredytu.
2. Senat Śląskiej Akademii Medycznej upoważnia Rektora do wdrożenia inżynierii finansowej, o której mowa w ust. 1.

§2

Senat Śląskiej Akademii Medycznej wyraża zgodę na:

- przystąpienie Śląskiej Akademii Medycznej do umowy o docelowym finansowaniu realizacji projektu,
- zawarcie umowy kredytu na pomostowe finansowanie realizacji projektu.

§3

Senat Śląskiej Akademii Medycznej wyraża zgodę na ustanowienie dla zabezpieczenia pomostowego finansowania realizacji projektu hipoteki na nieruchomości, której Śląska Akademia Medyczna jest wieczystym użytkownikiem, a wpisanej do Księgi wieczystej nr 11809, prowadzonej przez Wydział VI Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Zabrze.

- Podjęto uchwałę w sprawie uregulowania zobowiązań finansowych związanych z Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka i Matki (uchwała nr 143/2002):
- 1. Przyjęto do wiadomości pismo Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2002 r. BFI – 077/11504-6/2002, o braku możliwości przekazania kwoty w wysokości 7 756 054 zł na uregulowanie zo-

bowiazań związanych z zakończoną w 1999 r. inwestycją wieloletnią p.n. Górnośląskie Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach.

2. Wyrażono zgodę na zawarcie umowy na spłatę zobowiązań z wykonawcami inwestycji.
3. Zaakceptowano zaciągnięcie kredytu do wysokości zadłużenia łącznie z odsetkami i opłatami sądowymi spłacanego z dochodów Zarządu Inwestycji uzyskanych ze sprzedaży energii cieplnej.
4. Wyrażono zgodę na ustanowienie dla zabezpieczenia kredytu hipoteki na:
 - nieruchomości (budynek kotłowni),
 - maszyny i urządzenia stanowiące wyposażenie tejże nieruchomości,
 - prawo wieczystego użytkowania zabudowanej nieruchomości w Katowicach Ligocie ul. Medyków 2A.

25 września 2002

- Nadano rektorskie listy uznania:
 - prof. dr. hab. **Tadeuszowi Ślaskowi** – przewodniczącemu Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich w latach 1996–2002 za zasługi sprzyjające rozwojowi szkolnictwa wyższego w województwie śląskim (uchwała nr 1/2002),
 - **Janowi Olbrychtowi** – marszałkowi województwa śląskiego, **Piotrowi Uszokowi** – prezydentowi miasta Katowice, oraz **Krzysztofowi Wójcikowi** – prezydentowi miasta Bytomia za zasługi sprzyjające rozwojowi ŚAM (uchwały nr 2, 3, 4/2002).
- Zaopiniowano pozytywnie powołanie na funkcję kierownika z dniem 1 października 2002:

na Wydziale Zdrowia Publicznego

- prof. dr. hab. **Andrzeja Brodziaka** w Katedrze i Oddziale Klinicznym Chorób Wewnętrznych (uchwała nr 5/2002),
- dr. hab. n. med. **Jana Zejdy** prof. nadzw. ŚAM w Zakładzie Epidemiologii Katedry Higieny i Epidemiologii (uchwała nr 6/2002),
- dr. hab. n. med. **Barbary Harazin** w Zakładzie Higieny Pracy Katedry

Z OBRAD SENATU

- Higieny i Epidemiologii (uchwała nr 7/2002),
- dr. n. przyr. **Tadeusza Sadowskiego** w Zakładzie Higieny Komunalnej Katedry Higieny i Epidemiologii (uchwała nr 8/2002),
- dr. n. med. **Krzysztofa Krajewskiego-Siudy** w Zakładzie Polityki Zdrowotnej (uchwała nr 9/2002),
- dr. n. fiz. **Lecha Hubickiego** w Zakładzie Biostatystyki (uchwała nr 10/2002),
- dr. hab. n. przyr. **Ewy Marchwińskiej-Wyrwał** w Zakładzie Bezpieczeństwa Środowiskowego i Toksykologii (uchwała nr 11/2002),
- dr. hab. n. med. **Krystyna Sosady** w Oddziale Klinicznym Chirurgii Urazów Wielonarządowych i Medycyny Ratunkowej Katedry Medycyny Ratunkowej (uchwała nr 12/2002),
- dr. n. med. **Jarosława Rycaja** w Zakładzie Medycyny Katastrof Katedry Medycyny Ratunkowej (uchwała nr 13/2002),

- dr. hab. n. med. **Antoniego Węgla** w Zakładzie Zdrowia Publicznego (uchwała nr 14/2002),
- dr. n. farm. **Elżbiety Grochowskiej-Niedworok** w Zakładzie Żywienia Człowieka (uchwała nr 15/2002),

na Wydziale Farmaceutycznym

- dr. hab. n. med. **Jana Kowalskiego** w Zakładzie Genomiki Katedry Biologii Molekularnej, Biochemii i Biofarmacji (uchwała nr 16/2002),
- dr. n. farm. **Agaty Pytel** w Zakładzie Kosmetologii (uchwała nr 17/2002),
- dr. n. med. **Ewy Pierzchały** w Zakładzie Medycyny Estetycznej (uchwała nr 18/2002),
- dr. n. chem. **Jadwigi Bogusiak** na funkcję kierownika Zakładu Chemii Surowców Kosmetycznych (uchwała nr 19/2002).
- Dokonano zmian w Statucie ŚAM (uchwała nr 20/2002 – pełny tekst uchwały na str. 30).

- Ustalono zasady działania rad społecznych nowo przejętych szpitali klinicznych ŚAM – SPSK nr 8 oraz SPSK nr 9 (uchwały nr 21, 22/2002).
- Przekształcono Katedrę i Zakład Chemii Ogólnej i Analitycznej Wydziału Farmaceutycznego w Katedrę Chemii Ogólnej i Analitycznej i utworzono w jej ramach Zakład Chemii Ogólnej i Nieorganicznej oraz Zakład Chemii Analitycznej (uchwała nr 23/2002).
- Zaakceptowano wniosek dyrektora w sprawie trwałego zwiększenia na podstawie art. 117a ust. 5 ustawy o szkolnictwie wyższym z dnia 12 września 1990 r., limitu wynagrodzeń osobowych z tytułu uzyskania środków finansowych pochodzących z innych źródeł niż określone w art. 24 ust. 1 pkt. 1, 1a i 2 ustawy o szkolnictwie wyższym, ustalonego procentowym corocznym wskaźnikiem udziału

dokończenie na str. 27

NOWA SIEDZIBA REKTORATU ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

Członkowie Senatu ŚAM podczas ceremonii oficjalnego ustanowienia nowej siedziby Rektoratu, 25 września 2002, Katowice, ul. Warszawska 14.

Fot. Halina Śruborz

WYDZIAŁ LEKARSKI W ZABRZU

6 czerwca 2002

Doktoraty

Marzenna BŁOŃSKA: *Ekspresja genu interleukiny 1 β w komórkach RAW 264.7 pod wpływem wybranych hydroksyflawonów. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Wojciech Król

Recenzenci:

prof. dr hab. Krzysztof Zeman (AM Łódź)

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Franciszek PIETRASZKIEWICZ: *Pomiary densytometryczne i ultradźwiękowe kości u chorych po przebytym udarze mózgu.*

Promotor:

dr hab. Wojciech Pluskiewicz

Recenzenci:

dr hab. Marek Jóźwiak (AM Poznań)

dr hab. Krystyna Pierzchała, prof. nadzw. ŚAM

Jan RAUCH: *Wpływ środowiska pracy w przemyśle cukierniczym na stan zdrowia jamy ustnej.*

Promotor:

prof. dr hab. Leszek Ilewicz

Recenzenci:

doc. dr hab. Jerzy Krupiński (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Bronisław Kłaptocz

Marta TANASIEWICZ: *Wtórna hermetyzacja wypełnień ubytków zębowych poprzez postaplikacyjne stapianie; oddziaływanie laserów wysokoenergetycznych na tkanki zęba i wybrane materiały odtwórcze.*

Promotor:

prof. dr hab. Leszek Ilewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. inż. Adam Hernas (Polit. Śl. Gliwice)

dr hab. Stefan Baron

Jolanta ZALEJSKA-FIOLKA: *Ocena przeciwutleniających właściwości wybranych substancji naturalnych w olejach roślinnych.*

Promotor:

dr hab. Maria Wardas, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Józef Śliwiok (Uniw. Śl. Katowice)

prof. dr hab. Danuta Bodzek

Z RAD WYDZIAŁÓW

27 czerwca 2002

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Andrzej GABRIEL: *Ocena wybranych czynników prognostycznych z zakresu epidemiologii, histopatologii, immunohistochemii oraz cytofluorometrii w przewidywaniu dynamiki i postępu włóknienia u chorych na przewlekłe zapalenie wątroby typu C.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Stachura (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Wiesława Salwa-Żurawska (AM Poznań)

prof. dr hab. Anna Boroń-Kaczmarek (PAM Szczecin)

Doktoraty

Marek ADWENT: *Zastosowanie stopów CoCrMo otrzymanych metodą metalurgii proszków do wszczepów śródkostnych w świetle badań doświadczalnych.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

dr hab. inż. Jan R. Dąbrowski, prof. nadzw. Polit. Białostockiej

prof. dr hab. Zbigniew Szczurek

dr hab. Stefan Baron

Jacek BUCIOR: *Czy chemioterapia paliatywna inhibitorem topoizomazy I – Topotecanem wpływa na jakość życia i przeżywalność chorych z zaawansowanym rakiem jelita grubego?*

Promotor:

dr hab. Ewa Ziółko

Recenzenci:

prof. dr hab. Barbara Jarząb (Inst. Onkologii Gliwice)

dr hab. Jerzy Arendt, prof. nadzw. ŚAM

Hubert DZIADEK: *Ocena leczenia złamań jarzmowo-oczodołowych i jarzmowo-szczękowo-oczodołowych za pomocą bezpośredniej osteosyntezy płytkowej. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

dr hab. Tomasz Tomaszewski, prof. nadzw. AM w Lublinie

dr hab. Jan Drugacz, prof. nadzw. ŚAM

Katarzyna GAJEWSKA: *Stan tyremetaboliczny jednostki maczyno-płodowej w II i III trymestrze ciąży fizjologicznej i w okresie porodu.*

Promotor:

dr hab. Krystyna Żwirski-Korczala, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Krzysztof Szaflik (Inst. Centrum Zdrowia Matki Polki Łódź)

prof. dr hab. Kazimierz Kamiński

Joanna GRZYB: *Porównanie wpływu furnidypiny – nowej pochodnej dihydropirydyny oraz innych leków tej grupy po podaniu dożołądkowym – na parametry hemodynamiczne i komorowe zaburzenia rytmu w modelu wczesnych arytmii reperfuzyjnych u szczurów in vivo.*

Promotor:

dr hab. Tadeusz Krzemiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Aldona Dembińska-Kieć (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Zbigniew S. Herman

Jerzy GRZYWOCZ: *Ocena stabilności części szyjnej kręgosłupa podczas ruchu zginania po stabilizacji przedniej i przednio-tylnej na modelu biologicznym.*

Promotor:

dr hab. Damian Kusz

Recenzenci:

prof. dr hab. Daniel Zarzycki (CM UJ Kraków)

dr hab. inż. Jerzy Okrajni, prof. nadzw. Polit. Śl.

Tomasz HRAPKOWICZ: *Wczesne i odległe wyniki pomostowania naczyń wieńcowych u chorych z bardzo dużym uszkodzeniem mięśnia sercowego (EF $\leq$ 25%) w przebiegu choroby niedokrwiennej.*

Promotor:

prof. dr hab. Marian Zembala

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Jaszewski (AM Łódź)

prof. dr hab. Zbigniew Religa

Andrzej KOLCZYŃSKI: *Etiologia płynów opłucnowych w materiale Szpitala Chorób Płuc i Gruźlicy.*

Promotor:

prof. dr hab. Kazimierz Oklek

Recenzenci:

dr hab. Elżbieta Chyczewska (AM Białystok)

dr hab. Dariusz Ziara

Andrzej KORFANTY: *Stężenia androgenów w surowicy krwi kobiet w późnym okresie pomenopauzalnym ze złamaniami bliższej części kości udowej.*

Promotor:

prof. dr hab. Piotr Skalba

Recenzenci:

dr hab. Romuald Dębski, prof. nadzw. CMKP w Warszawie

prof. dr hab. Kazimierz Kamiński

Andrzej ŁYCZBA: *Aktywność biologiczna nieenzymatycznego układu przeciwutleniającego w osoczu krwi u chorych na cukrzycę insulinozależną.*

Promotor:

prof. dr hab. Władysław Grzeszczak

Recenzenci:

prof. dr hab. Ida Kinalska (AM Białystok)

dr hab. Lidia Warzecha, prof. nadzw. ŚAM

Sławomir NIEBUDEK: *Zachowanie się średniej prędkości skurczowej krwi w tętnicy mózgu środkowej po wysiłku maksymalnym u zdrowych ochotników.*

Promotor:

dr hab. Krystyna Pierzchała, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Stelmasiak (AM Lublin)

dr hab. Zofia Kazibutowska, prof. nadzw. ŚAM

Joanna POGORZELSKA-DYR-BUŚ: *Liczba komórek Langerhansa w złośliwych nabłonkowych nowotworach skóry.*

Promotor:

prof. dr hab. Janusz Konecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek Pawlikowski (AM Łódź)

dr hab. Ligia Brzezińska-Wcisło

Anna POGORZELSKA-ANTKOWIAK: *Ocena jakościowa i ilościowa nacieku limfocytarnego oraz fibrobla-*

Z RAD WYDZIAŁÓW

stów w ogniskach twardziny ograniczonej.

Promotor:

prof. dr hab. Janusz Konecki

Recenzenci:

prof. dr hab. Marek Pawlikowski (AM Łódź)

dr hab. Ligia Brzezińska-Wcisło

Michał TARNAWSKI: *Metoda tensorów w ocenie zmian morfologii twarzowej części czaszki i planowaniu leczenia połowiczego niedorozwoju twarzy. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Agnieszka Pisulski-Otremba, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Grażyna Śmiech-Słomkowska (AM Łódź)

prof. dr hab. Helena Łangowska-Adamczyk

Hanna TRZECIAK: *Rozwój zębów w warunkach fizjologicznych i po podaniu alendronianu. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Karasiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Orłowski (AM Poznań)

prof. dr hab. Marcin Kamiński

Michał ZAKLICZYŃSKI: *Doświadczenia własne w rozpoznawaniu i leczeniu sterydoopornego odrzucania komórkowego u pacjentów po przeszczepie serca. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Marian Zembala

Recenzenci:

dr hab. Jerzy Sadowski (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Barbara Rogala

10 października 2002

Doktoraty

Iwona MARCZAK-PROŚNIAK: *Porównawcza ocena licówek kompozytowych i porcelanowych w świetle badań laboratoryjnych, klinicznych i mikroskopowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Antoni Karasiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogumił Płonka (AM Wrocław)

prof. dr hab. Maria Gachowska

Krzysztof NORAS: *Leczenie operacyjne wybranych schorzeń chirurgicznych w samodzielnym centrum chirurgii jednego dnia – wskazania i aspekty ekonomiczne.*

Promotor:

prof. dr hab. Józef Dzielicki

Recenzenci:

prof. dr hab. Edward Stanowski (CSK WAM Warszawa)

prof. dr hab. Antoni Podwiński

Stanisław PAJĄK: *Stopień dojrzałości noworodka a insulinopodobny czynnik wzrostu – I i białko wiążące insulinopodobne czynniki wzrostu – 3.*

Promotor:

prof. dr hab. Urszula Godula-Stuglik

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogumiła Milewska-Bobula (Inst. Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka Warszawa)

dr hab. Witold Lukas

Anna STANGIEWICZ: *Stan jamy ustnej u nosicieli wirusa HIV i chorych na AIDS.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Cieślik

Recenzenci:

prof. dr hab. Joanna Wysokińska-Miszczuk (AM Lublin)

dr hab. Andrzej Wiczowski, prof. nadzw. ŚAM

Dorota STANIA: *Ocena sił zwarcio-
wych a występowanie ubytków klinowych.*

Promotor:

dr hab. Stefan Baron

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogumił Płonka (AM Wrocław)

prof. dr hab. Bogusław Kłaptocz

Anna ŚWIĘTOCHOWSKA-CHECHLIŃSKA: *Ocena lipidów, lipoprotein i witamin antyoksydacyjnych u dzieci z rodzin obciążonych wczesnym wystąpieniem zawału mięśnia sercowego.*

Promotor:

dr hab. Anna Obuchowicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Korczowski (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Krystyna Karczewska

Piotr WIŚNIEWSKI: *Ocena przydatności kompozytów w odbudowie ubytków próchnicowych w zębach mlecznych w świetle badań klinicznych i mikroskopowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Maria Gachowska

Recenzenci:

prof. dr hab. Magdalena Wochna-Sobańska (AM Łódź)

dr hab. Stefan Baron

WYDZIAŁ LEKARSKI W KATOWICACH

20 czerwca 2002

Kolokwium habilitacyjne

dr n. med. Andrzej WITEK: *Ekspresja genów i alternatywne składanie mRNA receptorów estrogenowych alfa i beta w rozrostach i gruczolakoraku endometrium.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Marian Szamatowicz (AM Białystok)

prof. dr hab. Jerzy Jakowicki (AM Lublin)

prof. dr hab. Jan Lubiński (PAM Szczecin)

27 czerwca 2002

Kolokwia habilitacyjne

dr n. med. Stanisława GIEREK-CIACIURA: *Laser in situ keratomileusis – LASIK – technika operacyjna, efektywność i bezpieczeństwo metody oraz ocena stanu klinicznego i anatomicznego narządu wzroku w przebiegu procesu pooperacyjnego.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Kęćik (AM Warszawa)

prof. dr hab. Andrzej Stankiewicz (WAM Łódź)

prof. dr hab. Jerzy Szaflik (AM Warszawa)

dr n. med. Andrzej MAŁECKI: *Wpływ kwasu arachidonowego na neurony rdzenia kręgowego w hodowli komórkowej. Możliwości neuroprotekcji.*

Recenzenci:

prof. dr hab. Jerzy Łazarewicz (Centrum Med. Dośw. i Klin. PAN Warszawa)

Z RAD WYDZIAŁÓW

prof. dr hab. Adam Płaźnik (Inst. Psychiatrii i Neurologii Warszawa)

prof. dr hab. Waldemar Turski (AM Lublin)

Doktoraty

Aneta GAWLIK: *Hormonalna terapia dziewcząt z zespołem Turnera. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

prof. dr hab. Brygida Koehler

Recenzenci:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

prof. dr hab. Barbara Rymkiewicz-Kluczyńska (AM Warszawa)

Krzysztof KRAJEWSKI-SIUDA: *Ocena wpływu palenia tytoniu przez kobietę ciężarną na stężenie lecytyny i sfingomieliny w płynie owodniowym.*

Promotor:

dr hab. Jan Zejda, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Ryszard Poręba

dr hab. Wojciech Hanke (Inst. Medycyny Pracy Łódź)

Andrzej LEWICKI: *Kliniczne i angiograficzne czynniki ryzyka wystąpienia restenozy po implantacji stentów wieńcowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Michał Tendera

Recenzenci:

prof. dr hab. Fryderyk Prochaczek

prof. dr hab. Waldemar Banasiak (Wojewódzki Szpital Klin. Wrocław)

Tomasz MASŁOWSKI: *Porównanie czynności elektrycznej serca u chorych na astmę oskrzelową z nietolerancją i bez nietolerancji aspiryny podczas swoistej prowokacji doustnej.*

Promotor:

prof. dr hab. Eugeniusz Kucharz

Recenzenci:

prof. dr hab. Władysław Pierzchała

prof. dr hab. Jacek Dubiel (CM UJ Kraków)

Paweł MATUSIK: *Gęstość i metabolizm tkanki kostnej u dziewcząt z wolem prostym leczonych lewotyrosyną.*

Promotor:

prof. dr hab. Ewa Małecka-Tendera

Recenzenci:

dr hab. Teresa Nieszporek

prof. dr hab. Mirosław Urban (AM Białystok)

Tomasz PAWŁOWSKI: *Ocena wpływu działań przeprowadzonych w ramach programu prewencji pierwotnej na ryzyko zachorowania na chorobę wieńcową u osób z wysoką hipercholesterolemią.*

Promotor:

prof. dr hab. Michał Tendera

Recenzenci:

prof. dr hab. Fryderyk Prochaczek

dr hab. Jacek Kubica, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy

Ewa PIERZCHAŁA: *Zastosowanie usg wysokiej częstotliwości do oceny dynamiki ustępowania naczynek jamistych skóry u dzieci. (rozprawa wyróżniona)*

Promotor:

dr hab. Ligia Brzezińska-Wcisło

Recenzenci:

prof. dr hab. Henryk Szarmach

prof. dr hab. Zbigniew Kalina

Janusz SIDOROWICZ: *Wyniki leczenia usprawniającego chorych po złamaniach okołokrętarzowych operowanych metodą Endera, DHS-Hiploc oraz gwoździem Gamma.*

Promotor:

prof. dr hab. Krystyna Dobosiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

prof. dr hab. Janusz Bielawski

17 października 2002

Doktoraty

Jacek BARTOSIK: *Wczesne i odległe wyniki leczenia operacyjnego choroby Perthesa.*

Promotor:

dr hab. Damian Kusz

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

prof. dr hab. Marek Synder (AM Łódź)

Tomasz REKUCKI: *Badania wideonystagmograficzne u hemodializowanych chorych z przewlekłą niewydolnością nerek.*

Promotor:

prof. dr hab. Tatiana Gierek

Z RAD WYDZIAŁÓW

dokończenie

Recenzenci:

prof. dr hab. Lucyna Pośpiech (AM Wrocław)

prof. dr hab. Jan Bożydar Latkowski (AM Łódź)

Zdzisława SACHAJDAK-MICHALEWSKA: *Ocena metod znieczulenia chorych do zabiegów endoskopowych w mikrochirurgii krtani z uwzględnieniem postępowania okołoperacyjnego.*

Promotor:

prof. dr hab. Anna Dyaczyńska-Herman

Recenzenci:

prof. dr hab. Tadeusz Gaździk

prof. dr hab. Maria Szymańska-Kowalska (CSK WAM Warszawa)

Ewa SZKODNY: *Morfologia, histochemia oraz zaawansowanie apoptozy w łóżyskach cięż prawidłowych i powikłanych nadciśnieniem tętniczym.*

Promotor:

prof. dr hab. Marcin Kamiński

Recenzenci:

prof. dr hab. Władimir Bożilow (AM Bydgoszcz)

prof. dr hab. Lech Dzieciuchowicz

Marcin SZKODNY: *Rola nieinwazyjnych badań diagnostycznych w ocenie przeszkody podpęcherzowej u mężczyzn z powiększonym gruczołem krokowym.*

Promotor:

dr hab. Andrzej Prajsner, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

dr hab. Andrzej Paradysz

prof. dr hab. Andrzej Sikorski (AM Szczecin)

Aleksandra ŚLASKA-KASPERA:

Ocena przydatności chrząstki i ochrzestnej w operacjach odtwórczych błony bębenkowej.

Promotor:

prof. dr hab. Tatiana Gierek

Recenzenci:

dr hab. Jacek Składzień (CM UJ Kraków)

prof. dr hab. Tomasz Durko (AM Łódź)

Czesław ZRALEK: *Odległe następstwa lekkich i średnio-ciężkich urazów czaszkowo-mózgowych ocenianych skalą śpiączki Glasgow.*

Promotor:

prof. dr hab. Tadeusz Wencel

Recenzenci:

prof. dr hab. Andrzej Wajgt

prof. dr hab. Ireneusz Kojder (AM Szczecin)

WYDZIAŁ FARMACEUTYCZNY

W SOSNOWCU

13 czerwca 2002

Doktorat

Ghandi ARSAN: *Ocena wpływu temperatury posiłku na mioelektryczną czynność żołądka u człowieka.*

Promotor:

dr hab. Krzysztof Jonderko, prof. nadzw. ŚAM

Recenzenci:

prof. dr hab. Zbigniew Gonciarz

dr hab. Leszek Paradowski, prof. nadzw. AM we Wrocławiu

11 lipca 2002

Doktoraty

Krzysztof CHRZANOWSKI: *Po- datność prolifonowego analogu melfalanu na działanie prolidazy komórek prawidłowych i nowotworowych.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Pałka

Recenzenci:

prof. dr hab. Hanna Hopkała (AM Lublin)

dr hab. Marian Sosada

Krzysztof MARCINIEC: *Pochodne disulfidów 3,3' i 4,4'-dichinolinyłowych. Syntezy i przemiany.*

Promotor:

prof. dr hab. Andrzej Maślankiewicz

Recenzenci:

prof. dr hab. Sylwester Bałoniak (AM Poznań)

dr hab. Krystian Pluta, prof. nadzw. ŚAM

Arkadiusz SURĄŻYŃSKI: *Mechanizm inhibitorowego działania kwasu acetylosalicylowego na metabolizm kolagenu w fibroblastach skóry ludzkiej.*

Promotor:

prof. dr hab. Jerzy Pałka

Recenzenci:

prof. dr hab. Krystyna Olczyk

dr hab. Sylwia Fidecka, prof. AM w Lublinie

ODZNACZENIA

Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski

Prof. dr hab. n. med. Helena ŁANGOWSKA-ADAMCZYK

Dr hab. n. med. Stanisław NOWAK, prof. nadzw. ŚAM

Prof. dr hab. n. med. Halina SYBIRSKA

Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski

Prof. dr hab. n. med. Brygida KOEHLER

Srebrny Krzyż Zasługi

Dr n. med. Eugenia BIELIŃSKA-BUJNIEWICZ

Dr n. przyr. Tadeusz SADOWSKI

Dr n. przyr. Wiesław WESOŁOWSKI

Medal Komisji Edukacji Narodowej

Dr Ryszard BACHOWSKI

Prof. dr hab. Andrzej BOCHENEK

Prof. dr hab. Lech CIERPKA

Dr hab. Beata CWALINA, prof. nadzw. ŚAM

Prof. dr hab. Krystyna DOBOSIEWICZ

Prof. dr hab. Józef DZIELICKI

Dr n. med. Stanisława GIEREK-CIURA

Prof. dr hab. Kazimierz KAMIŃSKI

Dr hab. Zofia KAZIBUTOWSKA-ZARAŃSKA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. Krystyna KMIECIAK-KOŁADA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. Piotr KNAPIK

Dr hab. Irena KRUPKA-MATUSZCZYK

Dr Maria ŁUKASIK

Prof. dr hab. Ewa MAŁECKA-TENDERA

Prof. dr hab. Marek MOTYKA

Prof. dr hab. Andrzej PLECH

Dr hab. Krystian PLUTA, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. Jerzy SIKORA

Prof. dr hab. Jacek STARZEWSKI

Dr hab. Ryszard SZKILNIK, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. Ludmiła WĘGLARZ, prof. nadzw. ŚAM

Dr hab. Andrzej WITEK

SPRAWY KADROWE

STANOWISKA I TYTUŁY

Tytuł profesora

Dr hab. n. wet. Artur STOJKO
(od 12 VI 2002)

Stanowisko profesora zwyczajnego

Prof. dr hab. n. med. Urszula GODULA-STUGLIK (od 16 V 2002)

Prof. dr hab. n. med. Helena LANGOWSKA-ADAMCZYK (od 16 V 2002)

Prof. dr hab. n. med. Krystyna KARCZEWSKA (od 16 VIII 2002)

Prof. dr hab. n. med. Danuta SOŃTA-JAKIMCZYK (od 16 VIII 2002)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe

Prof. dr hab. n. farm. Artur STOJKO
(od 16 VI 2002)

Prof. dr hab. n. med. Jerzy STRUŻYNA
(od 1 VII 2002)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony

Dr hab. n. med. Krzysztof JONDERKO,
prof. ŚAM (od 1 X 2002)

Stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony

Dr hab. n. med. Krystyna ŻWIERSKA-KORCZAŁA (od 1 VI 2002 do 31 V 2007)

Dr hab. n. med. Lidia WARZECHA
(od 1 VI 2002 do 31 V 2007)

Dr hab. n. med. Włodzimierz KARGUL
(od 1 VII 2002 do 30 VI 2007)

Dr hab. n. med. Irena KRUPKA-MATUSZCZYK (od 1 VII 2002 do 30 VI 2007)

Dr hab. n. med. Andrzej PRAJSNER
(od 1 VII 2002 do 30 VI 2007)

Stopień naukowy doktora habilitowanego

Dr n. med. Izabela ULMAN-WŁODARZ (od 27 V 2002)

Dr n. med. Jan BARON (od 27 V 2002)

Dr n. med. Jerzy SIKORA (od 27 V 2002)

Dr n. med. Jadwiga JOŚKO
(od 24 VI 2002)

Dr n. przyr. Aleksander SIEROŃ
(od 24 VI 2002)

Dr n. hum. Bożena URBANEK
(od 24 VI 2002)

Zmiany na stanowiskach kierowniczych

Prof. dr hab. Marek MOTYKA
(od 1 VI 2002 do 31 V 2007) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chirurgii Ogólnej, Naczyniowej i Urazów Klatki Piersiowej

Dr hab. n. med. Andrzej WICZKOWSKI, prof. ŚAM (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Katedry i Zakładu Ogólnej Biologii Lekarskiej

Prof. dr hab. n. med. Antoni PODWIŃSKI (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chirurgii Ogólnej

Prof. dr hab. n. med. Ewa MAŁECKA-TENDERA (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Dziecięcej

Dr hab. n. med. Jan KOWALSKI
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Genomiki

Dr hab. n. przyr. Ewa MARCHWIŃSKA-WYRWAŁ (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Bezpieczeństwa Środowiskowego i Toksykologii

Dr hab. n. med. Jan ZEJDA, prof. ŚAM
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Epidemiologii

Dr hab. n. med. Barbara HARAZIN
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Higieny Pracy

Dr n. przyr. Tadeusz SADOWSKI
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Higieny Komunalnej

Dr n. med. Krzysztof KRAJEWSKI-SIUDA (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Polityki Zdrowotnej

Dr n. farm. Elżbieta GROCHOWSKA-NIEDWOROK (od 1 X 2002 do

30 IX 2007) – kierownik Zakładu Żywienia Człowieka

Dr n. med. Jarosław RYCAJ
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Medycyny Katastrof

Dr n. farm. Agata PYTEL (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Kosmetologii

Prof. dr hab. n. med. Andrzej BRODZIAK (od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Katedry i Oddziału Klinicznego Chorób Wewnętrznych

Dr n. chem. Jadwiga BOGUSIAK
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Chemii Surowców Kosmetycznych

Dr hab. n. med. Krystyn SOSADA
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Oddziału Klinicznego Chirurgii Urazów Wielonarządowych i Medycyny Ratunkowej

Dr hab. n. med. Antoni WĘGIEL
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego

Dr n. med. Ewa PIERZCHAŁA
(od 1 X 2002 do 30 IX 2007) – kierownik Zakładu Medycyny Estetycznej

NAUCZYCIELE AKADEMICKY ODCHODZĄCY NA EMERYTURĘ

Prof. dr hab. Brygida KOEHLER

Prof. dr hab. Zygmunt STĘPLEWSKI

Prof. dr hab. Halina SYBIRSKA

Prof. dr hab. Bolesław TURCZYŃSKI

Dr Jan BARGIEL

Dr Ryszard GERBER

Dr Władysława KARMAŃSKA

Dr Józef PUZIO

Dr Anna WACKERMAN-RAMOS

Z OBRAD SENATU dokończenie ze str. 22

limitu wynagrodzeń osobowych w dotacji na działalność dydaktyczną, pomoc materialną dla studentów oraz na inwestycje budowlane uczelni. Traci moc uchwała Senatu nr 38/94 z dnia 22 czerwca 1994 r. (uchwała nr 24/2002).

- Postawiono do dyspozycji Ministra Zdrowia na podstawie §35 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 września 2001 r. w sprawie warunków wynagrodzenia za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników uczelni państwowych, limit

wynagrodzeń osobowych w wysokości 150% dodatku funkcyjnego rektora zabezpieczony na trwałe uchwałą Senatu nr 24/2002 z dnia 25 września 2002 (uchwała nr 25/2002).

Uchwały Senatu ŚAM w pełnym brzmieniu zamieszczone są w wiadomościach bieżących na stronie internetowej Akademii pod adresem: http://www.slam.katowice.pl/wiadomości/wiadomości_2002.html

NAGRODY JUBILEUSZOWE (maj-wrzesień 2002)

40-lecie

Prof. dr hab. n. med. Jerzy
HOŁOWIECKI
Józef KOZIELSKI
Elżbieta PEŁKA
Prof. dr hab. n. med. Andrzej PLECH
Dr n. med. Krystyna ROŻEK-LESIAK
Marian SZABLICKI

35-lecie

Mgr Jadwiga BARCIK
Prof. dr hab. n. chem. Danuta BODZEK
Czesława BIALIK
Krystyna GĘGOTEK
Krystyna GRUENER
Marianna HERCZAK
Prof. dr hab. n. med. Aleksandra
KOCHAŃSKA-DZIUROWICZ
Michalina SMOTER
Stefan SZALA
Jerzy WARSZEWSKI
Gertruda WÓJCICKA

30-lecie

Dr n. med. Lidia BARUCH
Prof. dr hab. n. med. Lech CIERPKA
Dr n. med. Ewa CZECH
Jadwiga DUNIKOWSKA
Bogumiła JELONEK
Franciszek KAMIŃSKI
Danuta KLIMCZYK
Dr n. med. Andrzej KOZŁOWSKI
Alicja KURASIŃSKA
Mgr Elżbieta SETMAN
Janina SOBESTO
Dr n. med. Janina WALCZYŃSKA
Dr hab. n. med. Ludmiła WĘGLARZ,
prof. nadzw. ŚAM

25-lecie

Janina BARTOSZEWICZ
Dr n. chem. Jadwiga BOGUSIAK
Prof. dr hab. n. med. Tadeusz CIEŚLIK
Teresa GALON
Jolantyna GŁĄB
Anna GOŚCINIĄK
Irena HOLEWA
Mgr Bogdana HRYCEK
Wanda JACKIEWICZ
Dr n. przyr. Maria JASTRZĘBSKA
Dr n. farm. Alicja KOWALSKA
Krystyna KIPKA
Barbara LASAK
Mgr Bożena MANIAK-SIESS

Teresa PIETRZYKOWSKA
Mariola REJOWICZ
Dr n. farm. Renata RÓŻAŃSKA
Dr n. przyr. Maria RUDY
Helena SAWICKA
Irena SIKORSKA-KULA
Mgr Krystyna SOLARZ
Dr n. med. Grażyna SPAUSTA
Jan STANOWSKI
Maria ŚMIGAŁA
Brygida ZELEK

20-lecie

Zygmunt BRUDEK
Dr n. farm. Urszula CEGIEŁA
Alina CHODOROWSKA
Maria CISOWSKA
Dr n. przyr. Zenon CZUBA
Dr n. med. Krzysztof DĄBRÓWKA
Dr hab. n. med. Tomasz IRZYNIEC
Teresa JAROS
Elżbieta KOWALSKA
Zofia LOREK
Jadwiga MODLIŃSKA
Regina RESZKA
Janina SOJA
Dr n. przyr. Adam WILCZOK
Dr n. biol. Zenobia WYDMUCH
Wojciech ZAWIŚLIŃSKI
Regina ZDEB

NAGRODY MINISTRA ZDROWIA

Nagroda indywidualna za osiągnięcia dydaktyczne

Prof. dr hab. Anna DYACZYŃSKA-HERMAN

Nagroda zespołowa za osiągnięcia dydaktyczne

1. Prof. dr hab. Waldemar JANIEC, dr n. farm. Urszula CEGIEŁA, dr n. farm. Joanna FOLWARCZNA, dr n. farm. Ilona KACZMARCZYK-SEDLAK, dr n. farm. Barbara NOWIŃSKA, dr n. przyr. Maria PYTLIK, dr n. farm. Leszek ŚLIWIŃSKI

Nagrody zespołowe za osiągnięcia naukowe

1. Prof. dr hab. Władysław GRZESZCZAK, prof. dr hab. Ewa ŻUKOWSKA-SZCZECZOWSKA, dr n. med. DARIUSZ MOCZULSKI, dr n. med. MARCIN ZYCHMA, dr n. med. Wanda TRAUTSOLT, dr n. med. Ilona SZYGŁOWSKA
2. Prof. dr hab. Grzegorz NAMYSŁOWSKI, dr n. med. Krzysztof MORAWSKI, dr n. med. Grażyna LISOWSKA, dr n. med. Piotr URBANIEC, dr hab. n. med. Krzysztof STROJEK
3. Prof. dr hab. Andrzej NOWAK, dr n. med. Maciej KOHUT, dr n. med. Ewa NOWAKOWSKA-DUŁAWA, dr n. med. ROMAN KACZOR, dr n. med. Tomasz MAREK
4. Dr hab. n. med. Tadeusz KRZEMIŃSKI, dr n. med. Maurycy PORC, lek. Joanna GRZYB

NAGRODY PTL DLA NAJLEPSZYCH STUDENTÓW

Polskie Towarzystwo Lekarskie Koło Katowice, podobnie jak w latach poprzednich, wyróżniło najlepszych absolwentów katowickiego Wydziału Lekarskiego ŚAM.

Tegorocznymi laureatkami zostały **Aleksandra Hołowiecka**, **Agnieszka Zachurzok** oraz **Aleksandra Michalewska**.

Nagrody wręczyła przewodnicząca Zarządu PTL Koło Katowice **Mirosława Janowska** na zebraniu naukowym w dniu 10 października 2002.

Serdecznie gratulujemy!

Sekretarz Zarządu Koła
Jolanta Mańka-Neliszer

Przewodnicząca Zarządu Koła
Mirosława Janowska

WIELKA SYNAPSA

O konkursie wiedzy fizjologicznej mówi jego zwycięzca – Łukasz Bułdak

Łukasz Bułdak, student katowickiego Wydziału Lekarskiego, został laureatem głównej nagrody w VIII edycji prestiżowego Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Fizjologicznej „Wielka Synapsa”.

Proszę o parę informacji o konkursie.

Konkurs organizowany jest pod patronatem Komisji Dydaktycznej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego. W tym toku finał odbył się w dniach 22–25 maja w Akademii Medycznej w Gdańsku. Komisji konkursowej przewodniczył prof. dr hab. n. med. **Andrzej Paradowski**. Dodatkowo patronat nad tegoroczną edycją „Wielkiej Synapsy” objął rektor gdańskiej AM, prof. dr hab. n. med. **Wiesław Makarewicz**.

Ilu miał Pan konkurentów?

Do finału konkursu zakwalifikowało się 25 przedstawicieli akademii medycznych w Polsce, wyłonionych w eliminacjach lokalnych. Każdy wydział lekarski mógł mieć trzech reprezentantów. Z naszej uczelni, poza mną, w konkursie uczestniczyli również **Ewa Włoszczyńska** i **Bartłomiej Kurec**, też z Wydziału Lekarskiego w Katowicach, oraz trzech przedstawicieli Wydziału Lekarskiego w Zabrzu.

Jak wyłoniono najlepszych?

Konkurs był podzielony na dwa etapy. W pierwszym należało rozwiązać dwa testy, pierwszy – złożony był z 50 pytań (test jednokrotnego wyboru), drugi zaś z 30 (należało znaleźć związek logiczny pomiędzy dwoma stwierdzeniami). Było również 5 pytań ustnych (odpowiedzi tak/nie) oraz jedno pytanie opisowe (czas 5 minut). O zwycięstwo w finale walczyło 6 najlepszych z pierwszego etapu. Musieli odpowiedzieć na 2 pytania opisowe (czas 5 minut na każdą odpowiedź).

Co było nagrodą za zwycięstwo?

Nagrodami były książki i wpis do indeksu – ocena celująca z fizjologii. Jury przyznało też nagrodę specjalną – wysokiej klasy fonendoskop, otrzymał go student Akademii Medycznej w Łodzi.

Proszę jeszcze powiedzieć coś o sobie – co Pana szczególnie interesuje, co chciałby Pan robić w przyszłości...

Jestem na III roku medycyny i – co oczywiste – staram się jak najlepiej wykorzystać czas studiów, na razie jednak wolałbym nie precyzować planów, przyznam, że obawiam się rozczarowań. Szanse zdobycia konkretnej, wymarzonej specjalizacji są niewielkie.

Mimo Pańskich obaw życzę, aby wymarzoną specjalizację udało się Panu zdobyć. Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała Teresa Białek

Nowości wydawnicze ŚAM

1. Annales Academiae Medicae Silesiensis, 2002, 50–51.
2. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 43: Rozpr. habil. Tomasz Kukulski: Ilościowa analiza zmian regionalnej funkcji mięśnia sercowego wywołanych ostrym niedokrwieniem. Ocena eksperymentalna i kliniczna za pomocą wybranych parametrów Dopplera miokardialnego, Katowice: ŚAM 2002.
3. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 44: Rozpr. habil. Ewa Birkner: Wpływ czynników przeciwutleniających oraz fluoru i seleniu na rozwój doświadczalnej hipercholesterolemii u królików, Katowice: ŚAM 2002.
4. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 45: Rozpr. habil. Zbigniew Lorenc: Identyfikacja węzła wartowniczego oraz oznaczenia markerów nowotworowych w określeniu stanu zaawansowania klinicznego raka odbytnicy, Katowice: ŚAM 2002.
5. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 46: Materiały V Konferencji – Biomateriały i mechanika w stomatologii, Katowice: ŚAM 2002.
6. Annales Academiae Medicae Silesiensis, supl. 47: IV Śląskie Sympozjum Chorób Tkanki Kostnej. Ustroń 18–20.10.2002, Katowice: ŚAM 2002.
7. Choroby weneryczne i dermatozy okolic narządów płciowych. Red. L. Brzezińska-Wcisło, Katowice: ŚAM 2002.
8. Jeż W.: Położnictwo i ginekologia. Repetytorium, Katowice: ŚAM 2002.
9. Neuropatologia. Red. J. Słowiński, Katowice: ŚAM 2002.
10. Pierzchała W., Ograbek-Król M., Tazbirek M.: Bezdech we śnie, Katowice: ŚAM 2002.
11. Skrypt do ćwiczeń z fizjologii człowieka. Red. J. Lewin-Kowalik, Katowice: ŚAM 2002.
12. Wiadomości Lekarskie 2002, tom 55, nr 7–8.
13. Wiadomości Lekarskie 2002, tom 55, nr 9–10.

ZMIANY W STATUCIE ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ

Uchwałą nr 20 z dnia 25 września 2002 roku ŚAM wprowadził **zmiany w Statucie uczelni**:

1. §3 otrzymuje brzmienie:

1. Akademia posiada herb i sztandar.
2. Zasady używania herbu określa regulamin uchwalony przez Senat.
3. Logo Akademii stanowi wizerunek tarczy i godła z herbu.
4. Logo Akademii podlega ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
5. Akademia posługuje się pieczęcią okrągłą z godłem państwowym i napisem w otoku „Śląska Akademia Medyczna w Katowicach”.

2. §5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Akademia uczestniczy także w sprawowaniu opieki zdrowotnej w ramach systemu ochrony zdrowia, w zakresie nie naruszającym podstawowych zadań uczelni.

3. §14 otrzymuje brzmienie:

1. W Akademii mogą działać następujące jednostki organizacyjne:
 - 1) wydziały
 - 2) oddziały
 - 3) katedry z zakładem, kliniką lub oddziałem klinicznym
 - 4) katedry
 - 5) zakłady
 - 6) kliniki
 - 7) oddziały kliniczne (nauczające)
 - 8) kolegia
 - 9) studia
2. W Akademii mogą funkcjonować jednostki organizacyjne administracji określone Regulaminem Organizacyjnym, który ustala ich podporządkowanie, strukturę organizacyjną oraz zakres działania.
- 2a. W strukturze organizacyjnej administracji Akademii, o której mowa w ust. 2, funkcjonuje jednostka audytu, realizująca zadania określone ustawą o finansach publicznych w odniesieniu do Akademii i zakładów opieki zdrowotnej, dla których Akademia jest organem założycielskim.

3. W skład Akademii wchodzi:

- 1) Biblioteka Główna – ogólnouczelniana jednostka organizacyjna o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych,
- 2) Centralna Zwierzętarnia Doświadczalna – ogólnouczelniana jednostka organizacyjna o charakterze doświadczalnym,
- 3) Centrum Informatyki i Informatyzacji – ogólnouczelniana jednostka organizacyjna wspomagająca zarządzanie Akademią i realizowanie jej statutowych zadań,
- 4) Archiwum Akademii – ogólnouczelniana jednostka organizacyjna stanowiąca ogniwo państwowej sieci archiwalnej.

4. §22 otrzymuje brzmienie:

1. Biblioteka Główna jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych. Biblioteka Główna pełni funkcję ośrodka dokumentacji i informacji naukowej oraz funkcję ogólnodostępnej biblioteki naukowej. Biblioteka Główna stanowi podstawę jednolitego systemu biblioteczno-informacyjnego Akademii, podporządkowanego zasadom:
 - 1) zapewnienia warunków realizacji podstawowych zadań naukowo-badawczych, dydaktycznych i leczniczych,
 - 2) stworzenia warsztatu naukowo-badawczego i dydaktycznego,
 - 3) zapewnienia dostępu do najnowszych informacji o osiągnięciach naukowych z zakresu medycyny.
2. W ramach Biblioteki Głównej mogą być tworzone działy.
3. System informacyjno-biblioteczny Akademii tworzą:
 - 1) Biblioteka Główna,
 - 2) biblioteki wydziałowe,
 4. Jednostki wchodzące w skład systemu informacyjno-bibliotecznego tworzy, przekształca, znosi rektor na wniosek dyrektora Biblioteki Głównej, zaopiniowany przez Radę Biblioteczną.

5. Po §22 dodaje się:

1) §22a o brzmieniu:

1. Centralna Zwierzętarnia Doświadczalna jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną o charakterze doświadczalnym.
2. Centralna Zwierzętarnia Doświadczalna:
 - 1) prowadzi hodowlę zwierząt laboratoryjnych przeznaczonych do eksperymentu,
 - 2) wykonuje badania eksperymentalne w zakresie nauk medycznych i farmaceutycznych,
 - 3) pełni funkcję ośrodka szkoleniowego.

2) §22b o brzmieniu:

1. Centrum Informatyki i Informatyzacji jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną wspomagającą zarządzanie Akademią i realizowanie jej statutowych zadań.
2. Centrum Informatyki i Informatyzacji:
 - 1) planuje, buduje, nadzoruje i zarządza zintegrowaną siecią teleinformatyczną i systemami informatycznymi z bazami danych,
 - 2) koordynuje zakupy sprzętu informatycznego Akademii,
 - 3) prowadzi nadzór i dystrybucję oprogramowania,
 - 4) pełni funkcję ośrodka szkoleniowego.
3. Centrum Informatyki i Informatyzacji wykonuje obowiązki pionu ochrony określone ustawą o ochronie informacji niejawnych w części dotyczącej ochrony systemów i sieci teleinformatycznych.
4. W ramach Centrum Informatyki i Informatyzacji mogą być tworzone struktury wydziałowe.

3) §22c o brzmieniu:

1. Archiwum Akademii jest ogólnouczelnianą jednostką organizacyjną stanowiącą ogniwo państwowej sieci archiwalnej.
2. Archiwum Akademii:

- 1) gromadzi, ewidencjonuje, opracowuje, zabezpiecza i udostępnia materiały archiwalne, w tym zasoby historyczne,
- 2) prowadzi działalność informacyjną.

6. §23 otrzymuje brzmienie:

1. Jednostka organizacyjna o charakterze doświadczalnym lub usługowym może być utworzona, jeżeli realizować będzie działalność doświadczalną lub usługową na rzecz Akademii.
2. Jednostka, o której mowa w ust. 1, może wykonywać świadczenia zewnętrzne, jeżeli nie ograniczają one jej podstawowych zadań. Świadczenia na potrzeby własne uczelni rozliczane są po koszcie własnym, a świadczenia zewnętrzne na podstawie cen umownych.

7. §24 otrzymuje brzmienie:

1. Prowadzeniem działalności gospodarczej, o której mowa w §10 ust. 2, zajmują się wyodrębnione organizacyjnie jednostki:
 - 1) których koszty są pokrywane z uzyskiwanych przychodów,
 - 2) które podlegają opodatkowaniu na podstawie odrębnych przepisów.
2. Decyzję o przekształceniu jednostki organizacyjnej Akademii w jednostkę o wyodrębnionej działalności gospodarczej podejmuje rektor na wniosek dyrektora.
3. Organizację i zasady działania jednostek prowadzących wyodrębnioną działalność gospodarczą określa ich regulamin organizacyjny, który zatwierdza rektor na wniosek kierownika jednostki, zaopiniowany przez dyrektora.

8. §30 otrzymuje brzmienie:

1. Jednostki organizacyjne administracji, o których mowa w §14 ust. 2, zapewniają realizację zadań określonych w §131 ust. 3 Statutu.
2. Jednostki organizacyjne administracji, o których mowa w §14 Statutu, tworzy, znosi, przekształca i łączy rektor na wniosek dyrektora.

9. §64 otrzymuje brzmienie:

- Rektor kieruje Akademią przy pomocy:
- prorektora ds. studiów i studentów,
 - prorektora ds. nauki,
 - prorektora ds. klinicznych,

- prorektora ds. integracji z Unią Europejską i współpracy z zagranicą,
- prorektora ds. szkolenia podyplomowego,
- dyrektora.

10. §87 otrzymuje brzmienie:

1. Uczelniana organizacja studencka podlega rejestracji. Rejestr uczelnianych organizacji studenckich jest jawny.
2. Organem rejestrującym i prowadzącym rejestr uczelnianych organizacji studenckich jest rektor, od którego decyzji w tym zakresie przysługuje odwołanie do właściwego ministra.
3. Obsługę administracyjno-biurową związaną z prowadzeniem rejestru, o którym mowa w ust. 1, prowadzi jednostka organizacyjna administracji.

11. §93 otrzymuje brzmienie:

1. Nauczycielami akademickimi są:
 - 1) pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na stanowiskach:
 - a) profesora zwyczajnego,
 - b) profesora nadzwyczajnego,
 - c) adiunkta,
 - d) asystenta,
 - 2) pracownicy dydaktyczni zatrudnieni na stanowiskach:
 - a) starszego wykładowcy,
 - b) wykładowcy,
 - c) lektora,
 - d) asystenta dydaktycznego, instruktora,
 - 3) pracownicy naukowci zatrudnieni na stanowiskach określonych w pkt. 1,
 - 4) stanowisko asystenta dydaktycznego, o którym mowa w pkt. 2 ppkt. d, tworzone jest w jednostkach organizacyjnych Wydziału Opieki i Oświaty Zdrowotnej, Wydziału Zdrowia Publicznego oraz Wydziału Farmaceutycznego na potrzeby dydaktyczne związane z praktyczną nauką zawodu.

12. §129 otrzymuje brzmienie:

- Pracownikami nie będącymi nauczycielami akademickimi są:
- 1) bibliotekarze i pracownicy dokumentacji i informacji naukowej,
 - 2) pracownicy:
 - 2.1. naukowo-techniczni,
 - 2.2. administracyjni,
 - 2.3. ekonomiczni,
 - 2.4. obsługi,

- 3) pracownicy zatrudnieni na stanowiskach robotniczych.

13. §130 otrzymuje brzmienie:

1. Pracowników, o których mowa w §129 pkt. 1, zatrudnia i zwalnia rektor lub z upoważnienia rektora dyrektor, na wniosek dyrektora Biblioteki Głównej.
2. Pracowników, o których mowa w §129 pkt. 2 ppkt. 2.1, zatrudnia i zwalnia rektor, lub z upoważnienia rektora dyrektor, na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej.
3. Pracowników, o których mowa w §129 pkt. 2 ppkt. 2.2 – 2.4 i pkt. 3, zatrudnia i zwalnia dyrektor na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej administracji, z zastrzeżeniem §137 ust. 2.

14. §134 otrzymuje brzmienie:

1. Dyrektor wykonuje swoje zadania przy pomocy:
 - zastępcy dyrektora ds. ekonomicznych,
 - zastępcy dyrektora ds. ochrony zdrowia,
 - zastępcy dyrektora ds. administracyjno-gospodarczych,
 - zastępcy dyrektora ds. eksploatacji technicznej i remontów.
2. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje rektor, na wniosek dyrektora, z zastrzeżeniem §135 ust. 9.

15. §135 otrzymuje brzmienie:

1. Kandydatów na stanowisko dyrektora wyłania się w drodze postępowania konkursowego.
2. Postępowanie konkursowe obejmuje:
 - 1) ogłoszenie konkursu,
 - 2) wyznaczenie komisji konkursowej,
 - 3) rozpatrzenie przez komisję konkursową zgłoszonych kandydatur oraz ewentualne wytypowanie jednego lub dwóch kandydatów na ww. stanowisko lub jednego kandydata, jeżeli zostały zgłoszone nie więcej niż dwie kandydatury.
3. Ogłoszenie o konkursie powinno być podane do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie w prasie wojewódzkiej.
4. W skład komisji konkursowej na stanowisko dyrektora wchodzi:

ZMIANY W STATUCIE

dokończenie ze str. 31

- 1) przedstawiciel Senatu jako przewodniczący,
- 2) po jednym przedstawicielu rad wydziałów,
- 3) radca prawny,
- 4) po jednym przedstawicielu związków zawodowych działających w Akademii,
- 5) dwaj przedstawiciele pracowników Akademii nie będących nauczycielami akademickimi zasiadający w Senacie.
5. Rozpatrzenie przez komisję konkursową zgłoszonych kandydatur obejmuje przede wszystkim stwierdzenie posiadania przez kandydatów wiadomości teoretycznych i praktycznych, wymaganych na stanowisku objętym postępowaniem konkursowym, a w szczególności zasad organizacji wyższego szkolnictwa medycznego.
6. Komisja konkursowa podejmuje wnioski końcowe w głosowaniu tajnym bezwzględną większością gło-

sów, przy obecności co najmniej 2/3 liczby członków.

7. Jeżeli komisja nie przedstawi kandydatów do objęcia stanowiska lub nie zostanie podjęta pozytywna decyzja w przedmiocie ich zatrudnienia, w ciągu 2 tygodni ogłasza się nowy konkurs.
8. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu rektor za zgodą Senatu może powierzyć p.o. dyrektora lub zastępcy dyrektora, jeżeli jest to konieczne do sprawnego funkcjonowania Akademii.
9. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje rektor na wniosek dyrektora. Rektor może uzależnić obsadzenie stanowiska dyrektora od przeprowadzenia postępowania konkursowego.
10. Do postępowania konkursowego, o którym mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące postępowania konkursowego na stanowisko dyrektora.

16. §137 otrzymuje brzmienie:

1. Wykaz jednostek organizacyjnych administracji określa Regulamin Organizacyjny.
2. Kierowników jednostek organizacyjnych administracji zatrudnia dyrektor w uzgodnieniu z rektorem.
3. Stanowiska administracji obsadzone są zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym.

17. §138 otrzymuje brzmienie:

1. Akademia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w ramach środków pochodzących z dotacji budżetowych, przychodów uzyskiwanych z tytułu odpłatnie prowadzonej działalności oraz wpływów z innych źródeł, w tym uzyskiwanych z prowadzenia działalności, o której mowa w §10.
2. Podstawę gospodarki finansowej, o której mowa w ust. 1, stanowi plan rzeczowo-finansowy, uchwalony przez Senat.

Rektor

Prof. zw. dr hab. *Tadeusz Wilczok*

WYBORY

w Oddziale Katowickim Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej

W dniu 20 czerwca 2002 roku na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym Oddziału Katowickiego Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej wybrano nowy Zarząd Oddziału na kadencję 2002/2005 w składzie:

Prezes: dr hab. n. med. **Zdzisława Kondera-Anasz**, prof. nadzw. ŚAM

Wiceprezes: prof. dr hab. n. med. **Barbara Rogala**

Sekretarz: dr n. med. **Anna Mertas**

Skarbnik: mgr **Aleksandra Mielczarek-Palacz**

Członek: dr n. med. **Piotr Kluciński**

Komisja Rewizyjna: dr n. przyr. **Zenon P. Czuba** – przewodniczący

dr n. biol. **Alicja Ekiel** i dr n. med. **Andrzej R. Gina** – członkowie

Adres siedziby Zarządu Oddziału:

Katedra i Zakład Immunologii i Serologii

ul. Raciborska 15, 40-074 Katowice,

tel. 208-74-38, 208-74-54, e-mail: seroimm@infomed.slam.katowice.pl

Wszystkich zainteresowanych immunologią doświadczalną i kliniczną serdecznie zapraszamy do współpracy.

Sekretarz Oddziału Katowickiego PTIDiK

Dr n. med. Anna Mertas

Prezes Oddziału Katowickiego PTIDiK

Dr hab. n. med. Zdzisława Kondera-Anasz, prof. nadzw. ŚAM

DYDAKTYKA 2002/2003

(Uchwała Senatu ŚAM nr 127 z 26 czerwca 2002)

Senat Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach, działając na podstawie art. 48 ust. 1 pkt. 7, art. 101 ust. 2 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.) oraz §61 ust. 2 pkt. 6 i ust. 4 Statutu Śląskiej Akademii Medycznej ustala na rok akademicki 2002/2003 następujące zasady realizacji zajęć dydaktycznych.

I. Wymiar pensum dydaktycznego:

1. Pracownicy naukowo-dydaktyczni 210 godzin obliczeniowych rocznie.
2. Pracownicy dydaktyczni, w tym:
 - starsi wykładowcy i wykładowcy 360 godzin obliczeniowych rocznie,
 - asystenci dydaktyczni, lektorzy i instruktorzy 540 godzin obliczeniowych rocznie,
 - słuchacze dziennego Studium Doktoranckiego na II roku 60 godzin obliczeniowych rocznie.

II. Warunki obniżania pensum dydaktycznego:

1. Określony w pkt. I.1.2 wymiar pensum dydaktycznego obniża się:
 - dla rektora, prorektorów, dziekanów i prodziekanów o 1/2 wymiaru,
 - dla pracowników naukowo-dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku profesora w wypadku ukończenia 65 lat życia o 1/2 wymiaru,
 - dla profesorów i pozostałych pracowników naukowo-dydaktycznych w wypadku ukończenia 60 lat życia o 1/3 wymiaru,
 - dla pracowników naukowo-dydaktycznych powołanych przez Rektora na pełnomocnika jednostki organizacyjnej określonej w §14, ust. 1, pkt. 4 – 8 o 30 godzin,
 - dla pracowników naukowo-dydaktycznych wskazanych przez Kuratora do wykonywania bieżących czynności administracyjnych związanych z funkcjonowaniem jednostki organizacyjnej o 30 godzin.
2. Obniżenie wymiaru pensum nie może być łączone z realizacją zadań dydaktycznych w trybie godzin ponadwymiarowych.

III. Zasady rozliczania zadań dydaktycznych:

1. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu przeddyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, prelekcje, ćwiczenia, laboratoria objęte planem studiów i wynikające z harmonogramów zajęć.
2. Za 1 godzinę dydaktyczną w szkoleniu podyplomowym przyjmuje się 45 minut zajęć dydaktycznych, w tym: wykłady, seminaria, seminaria kliniczne, ćwiczenia, laboratoria, tutorial objęte planem i wynikające z harmonogramów.
3. Do zajęć dydaktycznych zalicza się ponadto:
 - 30 godzin opiekunom słuchaczy Studium Doktoranckiego (zaocznego) za 1 doktoranta,
 - 30 godzin opiekunom kół naukowych za zgodą właściwego dziekana,
 - 30 godzin opiekunom prac magisterskich na Wydziale Farmaceutycznym i Oddziale Analitiky Medycznej,
 - 20 godzin opiekunom prac magisterskich na studiach zaocznych na Wydziale Opieki i Oświaty Zdrowotnej,
 - 15 godzin opiekunom prac licencyjnych,
 - 30 godzin dla lektorów Studium Języków Obcych Wydziału Lekarskiego w Zabrzu uczestniczących w działalności Ośrodka Pracy Samodzielnej przy w/w Studium, jeżeli to uczestnictwo realizowane jest w czasie przekraczającym pensum dydaktyczne określone w pkt. I ust. 2,
 - 15 godzin opiekunom prac dyplomowych na studiach zawodowych licencjatu z fizyki medycznej prowadzonych przez pracowników Śląskiej Akademii Medycznej na zasadzie porozumienia z Uniwersytetem Śląskim z dnia 20 kwietnia 1994 roku.
4. W przypadku długiej (co najmniej 1 miesiąc) usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela akademickiego i braku możliwości odrobienia nie zrealizowanych zajęć, wynikających z obowiązkowego pensum dydak-

tycznego, istnieje możliwość płatnego zastępstwa w liczbie godzin wynikających ze „zmniejszonego pensum” wyliczonego jako 1/30 obowiązku za każdy tydzień nieobecności.

IV. Liczebność grup w kształceniu przeddyplomowym:

1. Studentów każdego roku, każdego kierunku studiów dzieli się na grupy dziekańskie.
2. Grupa dziekańska nie może być mniejsza niż 20 studentów i powinna być podzielna przez 10 – na latach, na których prowadzone są zajęcia teoretyczne – i przez 5 na latach, na których prowadzone są zajęcia kliniczne.
3. Sekcja dziekańska w ośrodkach kształcenia zorganizowanych na bazie pomaturalnych szkół medycznych jest w rozumieniu liczebności grup w kształceniu przeddyplomowym odpowiednikiem roku i dzieli się na grupy dziekańskie nie mniejsze niż 15 studentów.
4. Zajęcia dydaktyczne w kształceniu przeddyplomowym prowadzi się w grupach:
 - 1) wykłady łącznie dla wszystkich studentów danego roku, z tym, że na roku liczącym ponad 150 studentów, a także wówczas, gdy jest to podyktowane warunkami lokalowymi, można prowadzić wykłady w dwóch grupach wykładowych,
 - 2) zajęcia seminaryjne prowadzone są w grupach dziekańskich,
 - 3) ćwiczenia analityczne, chemiczne i inne laboratoryjne w grupach 10 osobowych,
 - 4) ćwiczenia z diagnostyki wirusologicznej na Wydziale Farmaceutycznym w grupach 3-osobowych,
 - 5) ćwiczenia kliniczne na kierunku lekarskim, stomatologicznym, analityki medycznej, fizjoterapii, pielęgniarstwie, położnictwie, ratownictwie medycznym, dietetyki i zdrowia publicznego w grupach 5-osobowych,
 - 6) ćwiczenia przedkliniczne praktycznej nauki zawodu na kierunku pielęgniar-

DYDAKTYKA 2002/2003 dokończenie ze str. 33

- skim i położniczym w grupach 7–8-osobowych,
- 7) ćwiczenia z anestezjologii i reanimacji w grupach 3-osobowych.
 - 8) ćwiczenia kliniczne z pediatrii realizowane na oddziale intensywnej terapii w grupach 3-osobowych,
 - 9) ćwiczenia kliniczne ze stomatologii wieku rozwojowego i ortodoncji oraz zajęć prowadzonych w systemie leczenia ambulatoryjnego z chirurgii stomatologicznej na V roku studiów w grupach 3-osobowych,
 - 10) ćwiczenia w specjalistycznych przychodniach i poradniach w grupach 3-osobowych,
 - 11) ćwiczenia w praktykach lekarzy rodzinnych z 1 osobą,
 - 12) ćwiczenia w trybie „mistrz-uczeń” z 1 osobą,
 - 13) prace magisterskie z 1 osobą,
 - 14) prace licencjackie z 1 osobą,
 - 15) ćwiczenia laboratoryjne z praktycznych umiejętności lekarskich (fantom) w grupach 5–6-osobowych,
 - 16) ćwiczenia w aptekach w grupach 2-osobowych,

- 17) lektoraty języków obcych w grupach co najmniej 10-osobowych,
- 18) zajęcia z wychowania fizycznego w grupach 15-osobowych.

V. Liczebność grup w kształceniu podyplomowym:

1. Zajęcia dydaktyczne realizowane na rzecz kształcenia podyplomowego w trybie „rezydentur” prowadzone są w grupach:
 - wykłady w łącznej grupie poszczególnych kursów akredytowanych ośrodków, bądź w łącznej grupie co najmniej dwóch kursów akredytowanego ośrodka,
 - seminaria w grupie kursu akredytowanego ośrodka,
 - ćwiczenia laboratoryjne z medycyny rodzinnej w grupach 4–6-osobowych,
 - „tutorial” z 1 osobą,
 - ćwiczenia w poradniach i praktykach lekarzy rodzinnych z 1 osobą.
2. Zajęcia dydaktyczne realizowane na rzecz kształcenia podyplomowego w trybie „szybkiej ścieżki” prowadzone są w grupach:

- wykłady w grupie wynikającej z liczebności kursu,
- seminaria w grupach 5–6-osobowych,
- ćwiczenia laboratoryjne z medycyny rodzinnej w grupach 4–6-osobowych,
- zajęcia praktyczne w grupach 1–2-osobowych,
- ćwiczenia w poradniach i praktykach lekarzy rodzinnych z 1 osobą.

VI. Postanowienia końcowe:

1. Zadania dydaktyczne rozlicza się zgodnie z:
 - Zarządzeniem nr 3/97 rektora Śląskiej Akademii Medycznej z dnia 7 kwietnia 1997 r. w sprawie formy wypłat wynagrodzeń za dodatkowe zajęcia należące do obowiązków nauczycieli akademickich zatrudnionych w Śląskiej Akademii Medycznej.
 - Zarządzeniem nr 11/97 rektora Śląskiej Akademii Medycznej z dnia 17 czerwca 1997 r. w sprawie trybu zawierania i rozliczania umów o dzieło dydaktyczne.

Rektor

Prof. zw. dr hab. *Tadeusz Wilczok*

POSTĘPY W KARDIOLOGII I W KARDIOCHIRURGII

VIII Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna III Warsztaty Postępowania w Ostrych Zespółach Wieńcowych

W dniach 14–15 czerwca 2002 roku odbyła się w Zabrze pod patronatem JM Rektora ŚAM VIII Międzynarodowa Konferencja Kardiologiczna, której głównym punktem były III Warsztaty Postępowania w Ostrych Zespółach Wieńcowych. Organizatorami warsztatów były: Śląska Akademia Medyczna, Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu i Polskie Towarzystwo Kardiologiczne. Konferencję prowadził przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, kierownik III Katedry i Oddziału Klinicznego Kardiologii ŚAM, prof. dr hab. **Lech Poloński**.

Kardiologia inwazyjna to jedna z tych dziedzin medycyny, które w ostatnich

latach rozwijają się w Polsce szczególnie intensywnie. Znaczący udział ma w tym także śląska kardiologia. Organizowane od 3 lat przez prof. **Polońskiego** warsztaty są doskonałą okazją do zaprezentowania funkcjonującego od kilkunastu już lat w Śląskim Centrum Chorób Serca modelu leczenia ostrych zespółów wieńcowych w ramach 24-godzinnego dyżuru.

Z zaproszenia do uczestnictwa w warsztatach skorzystało wielu gości zarówno z krajowych, jak i zagranicznych ośrodków akademickich (m.in. z Wielkiej Brytanii, Rosji, Niemiec, Izraela). Największa sala zabrzańskiego Multikina, do której bezpośrednio transmitowa-

no zabiegi z pracowni hemodynamiki, zgromadziła przeszło 300 osób, chcących zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami kardiologii interwencyjnej. Dzięki otwartej formule spotkania lekarze wykonujący zabiegi łączyli się z salą obrad, by wymieniać swoje opinie na temat strategii postępowania. Wszelkie wątpliwości były punktem wyjścia do dyskusji i wymiany doświadczeń między specjalistami reprezentującymi różne ośrodki.

W trakcie 8 godzin trwania warsztatów zaprezentowano relację z 8 zabiegów, w tym aż z 7 prowadzonych w świeżym zawale lub niestabilnej chorobie wieńcowej.

2002 rokiem bibliografii i cytowań (cz. 3)

BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI – TYPOLOGIA DOKUMENTÓW

Kolejny odcinek cyklu poświęconego problemom opracowania bibliografii i cytowań publikacji pracowników ŚAM odnosi się do zasad określania typu publikacji stanowiących podstawę tworzenia bibliografii. *Bibliografia publikacji pracowników ŚAM*, niezależnie od stosowanego nośnika informacji, stanowi podstawowe i jedyne źródło informacji o publikowanym dorobku pracowników Uczelni. Jest ona tworzona na podstawie norm Polskiego Komitetu Normalizacji Miar i Jakości.

Zebrane dokumenty klasyfikuje się pod względem formy. Obowiązująca nomenklatura typologiczna dokumentu naukowego nie pozwala na dowolność w jego klasyfikowaniu. Bywa, że niektóre instytucje próbują ustalać własne kryteria w zakresie typologii publikacji naukowych, nie mogą one jednak wpływać na ostateczny kształt bibliografii.

W elektronicznej wersji *Bibliografii publikacji pracowników ŚAM* używane są następujące symbole określające ro-

dziej i typ publikacji naukowych pod względem formalnym:

ZA – artykuł opublikowany w czasopiśmie zagranicznym (nie dotyczy krótkiego komentarza, komunikatu, listu do redakcji itp.)

PA – artykuł opublikowany w czasopiśmie polskim (nie dotyczy jak wyżej)

ZK – książka wydana za granicą

PK – książka wydana w Polsce

ZRO – rozdział w książce wydanej za granicą

PRO – rozdział w książce wydanej w Polsce

ZRZ – referat ze zjazdu, który odbył się za granicą

PRZ – referat ze zjazdu, który odbył się w Polsce

ZSZ – streszczenie referatu ze zjazdu, który odbył się za granicą

PSZ – streszczenie referatu ze zjazdu, który odbył się w Polsce.

Prawidłowo uszeregowane dokumenty służą do opracowania wszelkiego rodzaju statystyk naukowych.

Problem stanowiły materiały zjazdowe ukazujące się w formie książki. Jednym z wydawnictw zajmujących się publikowaniem tego typu materiałów jest Monduzzi Editore. Proponuje ono uczestnikom zjazdów napisanie pełnych referatów na podstawie krótkich prezentacji (plakatów) przedstawionych na zjeździe. Referaty publikowane są w formie książki, stąd zmiana klasyfikacji formalnej tych prac z referatów zjazdowych na rozdziały w książkach.

Zmianie uległa również klasyfikacja formalna referatów zamieszczanych w pamiętnikach zjazdowych. Dotychczas były one traktowane jako referaty zjazdowe, od roku 2001 traktowane są jako rozdziały w książkach.

Obie wymienione zmiany dotyczą publikacji objętych *Bibliografią*, od roku 2001 począwszy.

Biblioteka Główna ŚAM

W zgodnej opinii uczestników spotkania, zabiegi nie należały do najłatwiejszych. Tym większe słowa uznania należą się wykonującym je hemodynamistom. Krótkie przerwy między zabiegami wypełniały wykłady poświęcone standardom leczenia ostrych zespołów wieńcowych oraz zadaniami, stojącym przed polską kardiologią interwencyjną.

Zabrzeńskie warsztaty po raz kolejny stały się dowodem nie słabnącego zainteresowania inwazyjnym leczeniem ostrych zespołów wieńcowych.

Następne podobne spotkanie Organizatorzy planują na czerwiec 2003 roku, zapraszając do udziału w nim wszystkich zainteresowanych.

Dr n. med. Przemysław Trzeciak

ZASADY WYPOŻYCZEŃ W BIBLIOTEKACH ŚAM

Biblioteka Główna uprzejmie przypomina, że od roku 2000 obsługa czytelników realizowana jest za pomocą komputerowego Zintegrowanego Systemu Bibliotecznego ALEPH.

Warunkiem wypożyczania książek we wszystkich bibliotekach Systemu Bibliotecznego-Informacyjnego ŚAM jest posiadanie (zgodnie z §17–19 *Regulaminu*)

elektronicznej karty bibliotecznej

Szczegółowe zasady korzystania ze zbiorów Biblioteki określa *Regulamin Systemu Bibliotecznego-Informacyjnego ŚAM*, zamieszczony na stronie głównej Biblioteki pod adresem: <http://biblioteka.slam.katowice.pl> (zob. Biblioteka Główna i wydziałowe – Regulamin Biblioteki).

Biblioteka Główna

PRO MEMORIA

Józef JESKE (1912–2002)

Urodził się 25 marca 1912 r. w Poznaniu. Zmarł 14 lipca 2002 r. w Warszawie, pochowany 19 lipca na cmentarzu na Powązkach. Był absolwentem Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Poznańskiego (1935). Po dwóch latach pracy w uniwersyteckiej Katedrze Chemii Farmaceutycznej i uzyskaniu doktoratu z zakresu chemii farmaceutycznej przeszedł do Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, a od 1938 r. do przemysłu farmaceutycznego. Podczas wojny rozpoczął na tajnych kompletach studia medyczne. Dyplom lekarza uzyskał w 1948 r. i został zatrudniony jako asystent w Katedrze Farmakologii Uniwersytetu Warszawskiego. Stopień doktora nauk medycznych otrzymał w 1950 r. W sierpniu 1950 r. został mianowany na stanowisko zastępcy profesora oraz kierownika Katedry Farmakologii Śląskiej Akademii Medycznej w Rokitnicy Bytomskiej. Uczelnia rozpo-

czyniała trzeci rok swego istnienia. W listopadzie 1950 r. nastąpiło oficjalne powołanie Katedry Farmakologii prowadzącej zajęcia dydaktyczne ze studentami III roku Wydziału Lekarskiego. Prof. Jeske otrzymał do dyspozycji 9 pokoi w budynku należącym przedtem do Szpitala Spółki Brackiej w Rokitnicy. Wykłady początkowo odbywały się w sali kina w Zabrze. Kadre Katedry obok kierownika stanowili 1 starszy asystent, 2 zastępcy asystenta (Z. Kleinrok, F. Kokot) oraz 1 laborant. W 1952 r. dr Jeske uzyskał stopień docenta. Zorganizował kilka pracowni, w których przeprowadzano badania farmakodynamiczne i toksykologiczne substancji roślinnych i związków chemicznych, poszerzył również zespół (4 starszych asystentów, 1 zastępcę asystenta i 3 laborantów). W ciągu 5 lat pracownicy Katedry opublikowali pod kierunkiem prof. Jeskego kilkanaście prac doświadczalnych i poglądowych. Profesor wydał także podręcznik *Farmakologiczne metody badania leku*, który wiele lat służył jako podstawowe źródło metodyczne dla farmakologów w Polsce. W 1955 r. Profesor Jeske objął kierownictwo Katedry Farmakologii w Lublinie. Jego następcą w Rokitnicy został prof. dr Tadeusz Chruściel.

W 2000 r. w 50 rocznicę powołania Katedry Farmakologii w ŚAM Profesor Jeske – nie mogąc z powodu nagłego pogorszenia zdrowia, osobiście uczestniczyć w jubileuszowym spotkaniu – przysłał na ręce organizatorów list, wspominając swą pracę w Rokitnicy w latach 1950–1955 (list publikowany był

w „Biuletynie Informacyjnym” nr 3/2000, str. 16–17 – przyp. red.). W jego zakończeniu czytamy: *Pozostało mi z tego okresu niełatwej pracy dydaktycznej przekonanie, że zapoczątkowałem zakład naukowy, który stał się szczęśliwym gniazdem dla przyszłych bardzo zdolnych i pracowitych ludzi nauki polskiej. I za to jestem wdzięczny losowi, który skierował moje kroki do Rokitnicy – do Śląskiej Akademii Medycznej.*

Odszedł wspaniały człowiek, naukowiec i dydaktyk, założyciel Katedry Farmakologii Śląskiej Akademii Medycznej. Niezapomniany wychowawca kadry naukowej, którego uczniowie osiągnęli znaczącą pozycję w polskiej farmakologii. Wszyscy byli i obecni pracownicy Katedry Farmakologii w Zabrze Rokitnicy, a szczególnie bezpośredni współpracownicy Profesora z pierwszego pięciolecia Katedry w Rokitnicy przyjęli wiadomość o jego odejściu z ogromnym smutkiem. Osobowość i dorobek naukowy Profesora Jeskego na trwałe pozostały w historii polskiej farmakologii. Cześć Jego pamięci!

Materiały źródłowe:

1. T. Chruściel: *Katedra i Zakład Farmakologii*. W: *Dziesięciolecie Śląskiej Akademii Medycznej*. Zabrze 1958, s. 99–106.
2. Z. Herman: *Zakład Farmakologii*. W: *Śląska Akademia Medyczna 1948–1973*. Katowice 1973, s. 80–83.
3. *Historia farmakologii w Polsce*. Red. A. Danysz. Warszawa 1997, s. 512–515.

Oprac. Prof. dr hab. Ryszard Brus

* * *

Magnus Maksymilian PAWEŁCZYK (1939–2002)

Doktor nauk medycznych, specjalista z zakresu laryngologii oraz medycyny przemysłowej, adiunkt III Katedry i Kliniki Laryngologii.

Urodził się 28 lipca 1939 roku w Katowicach, jako syn Alojzego i Tekli z d. Rusecki. W rodzinnej miejscowości ukończył szkołę podstawową (1953), Liceum Ogólnokształcące im.

Mikołaja Kopernika (1957) oraz Średnią Szkołę Muzyczną im. Mieczysława Karłowicza (1957). W latach 1957–1963 studiował w ŚAM. Tytuł i dyplom lekarza otrzymał 3 października 1963 roku. Specjalista I (1970) i II (1973) stopnia z zakresu laryngologii oraz I stopnia (1971) z zakresu medycyny przemysłowej. Swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe doskonalił w wielu ośrodkach laryngologicz-

nych, m.in. w Paryżu, Zurychu, Bochum oraz Würzburgu. W dniu 10 stycznia 1980 roku uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego w Katowicach – na podstawie rozprawy *Ocena stanu narządu słuchu u dzieci głuchych metodą badań elektrofizjologicznych* (promotor doc. Waldemar Bogusz) – uzyskał stopień naukowy doktora nauk medycznych. Staż podyplomowy odbywał w Szpitalu Miejskim nr 2

PRO MEMORIA

w Mysłowicach. Następnie pracował w Katowicach, w Obwodowej Przychodni Górniczej oraz Szpitalu Miejskim nr 3 na Oddziale Laryngologii Dziecięcej. W latach 1975–2000 był

zatrudniony w charakterze nauczyciela akademickiego w ŚAM – początkowo na stanowisku st. asystenta w Klinice Laryngologii Wieku Rozwojowego w Katowicach Załężu. W 1979 roku, w związku z przeprowadzanymi w ŚAM zmianami organizacyjnymi, został przeniesiony do Kliniki Laryngologii Przemysłowej w Katowicach Ochojcu, późniejszej III Katedry i Kliniki Laryngologii. Od 1980 roku pracował na stanowisku adiunkta. W okresie od 1 października 1992 do 30 września 1998 pełnił obowiązki kierownika III Katedry i Kliniki Laryngologii. W październiku 2000 przeszedł na etat SPSK nr 7. Pracował również w niepełnym wymiarze godzin w Górniczym Zespole Opieki Zdrowotnej w Katowicach, Poradni Audiologii Obiektywnej Wojewódzkiego Zespołu Ochrony Zdrowia Matki, Dziecka i Młodzieży w Katowicach, był też konsultantem laryngologiem w Zespole Pieśni i Tańca „Śląsk”. Był konsultantem wojewódzkim z zakresu otolaryngologii (lata osiemdziesiąte, województwo bielskie) oraz w dziedzinie audiologii i foniatrii (od marca 2002 roku, województwo śląskie). W działalności naukowej zajmował się laryngologią, w tym przede wszystkim problemami związanymi z głuchotą dziecięcą. Tematyce tej poświęcił około 60 publikacji naukowych. Uczestniczył w realizacji programów badawczych dotyczących m.in.: oceny stanu narządu

słuchu i równowagi po urazach czaszki u górników; systemu orzekania o czasowej i trwałej niezdolności do pracy w schorzeniach narządu równowagi o różnej etiologii; oceny skuteczności stosowania ozonu w wybranych schorzeniach laryngologicznych; opracowania zasad postępowania u pacjentów z zaburzeniami równowagi oraz oceny wpływu zapylenia i niektórych czynników toksycznych na stan śluzówki górnych dróg oddechowych. W latach 1988–1992 brał udział w organizacji 4 regionalnych konferencji szkoleniowo-naukowych. Był jednym z organizatorów XI Zjazdu Krajowego Polskiego Towarzystwa Otolaryngologii Dziecięcej (1996). Prowadził zajęcia z zakresu laryngologii ze studentami medycyny. Aktywnie uczestniczył w szkoleniu podyplomowym lekarzy, był wykładowcą na kursach ogólnopolskich i lokalnych z zakresu audiologii klinicznej, wczesnego wykrywania niedosłuchu u dzieci i dorosłych, postępów w otolaryngologii i chirurgicznego leczenia chorób uszu. Kierownik kilkunastu specjalizacji z zakresu laryngologii i audiologii. Był członkiem: Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Otolaryngologicznego (1986–1992 sekretarz Zarządu Oddziału Śląskiego), Polskiego Towarzystwa Audiologicznego i Foniatrycznego, Polskiego Towarzystwa Laryngologii Dziecięcej, Polskiego Towarzystwa Flebologicznego, Polskiego Towarzystwa Ozonoterapii. Współzałożyciel Katolickiego Stowarzyszenia Lekarzy Polskich (1994; wiceprezes 1994–1999 i prezes Oddziału Śląskiego od 1999 roku). Uhonorowany złotymi odznakami „Zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego” (1978) oraz „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” (1986), a także kilkoma nagrodami JM Rektora Śląskiej Akademii Medycznej za osiągnięcia w pracy naukowej oraz dydaktycznej. Żonaty z Ewą z d. Budzyk, miał dwoje dzieci: Leszka i Hannę. Zmarł 9 lipca 2002 roku. Pochowany w Katowicach na cmentarzu przy ulicy Sienkiewicza.

Paweł Bojko

Janusz Adam WYSOCKI (1945–2002)

Doktor nauk medycznych, specjalista chorób wewnętrznych, adiunkt Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej.

Urodził się 22 listopada 1945 roku w Kielcach, w rodzinie Stanisława i Heleny z d. Barchan. Szkołę podstawową oraz Liceum Ogólnokształcące ukończył w Kielcach, po czym podjął studia medyczne w ŚAM, uzyskując tytuł i dyplom lekarza 12 czerwca 1969. Specjalista I (1973) i II (1979) stopnia z zakresu chorób wewnętrznych. Stopień doktora nauk medycznych otrzymał 21 października 1976 na Wydziale Lekarskim ŚAM w Katowicach, na podstawie dysertacji *Wpływ palenia papierosów na wybrane wskaźniki odporności humoralnej i komórkowej* (promotor prof. dr hab. Stanisław Kośmider). Staż podyplomowy odbywał w PSK nr 1 w Zabrze. W latach 1971–1974 pracował w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych i Zawodowych pod kierownictwem prof. Witolda Zahorskiego (asystent, st. asystent 1973), a od 1975 roku w kierowanej przez prof. Stanisława Kośmidra II Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych w Katowicach Ligocie (obecnie: Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Farmakologii Klinicznej), której był jednym z organizatorów. Był zatrudniony również w niepełnym wymiarze godzin w Poradni Chorób Zawodowych PSK nr 1 w Zabrze, Międzyzakładowej Poradni Specjalistycznej w Zabrze, Przemysłowym Specjalistycznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Katowicach. W latach 1996–1999 był przedstawicielem adiunktów i asy-

PRO MEMORIA

stentów w Radzie Wydziału Lekarskiego w Katowicach. W pracy naukowej zajmował się immunologią i farmakologią kliniczną oraz biochemią lipidów i węglowodanów (insulinooporność, leczenie dyslipidemii). Brał udział w realizacji wielu programów badawczych, dotyczących m.in.: skuteczności immunomodulacyjnej *Levamisolu* w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej, parametrów odporności humoralnej i komórkowej w przebiegu zapalenia przyzębia wieku młodzieńczego oraz wpływu podawania glikozaminoglikanów na przepływy tkankowe w mikrokrazeniu chorych na cukrzycę. Jest autorem bądź współautorem około 60 artykułów i doniesień zjazdowych. Prowadził zajęcia z propedeutyki chorób wewnętrznych ze studentami III roku medycyny oraz z zakresu chorób wewnętrznych ze studentami VI roku medycyny. Był opiekunem Studenckiego Koła Naukowego przy II Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych oraz studenckich praktyk wakacyjnych. Brał aktywny udział w kształceniu podyplomowym lekarzy. Należał do Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Internistycznego, Polskiego Towarzystwa Gastrologicznego, Towarzystwa Internistów Polskich, Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego, Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej, Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą oraz Polskiego Towarzystwa Immunologicznego. Od 1990 roku uczestniczył w Narodowym Programie Profilaktyki Cholesterolowej. Odznaczony m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi (1979), odznakami „Zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego” (1988) i „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” (1998) oraz Medalem 40-lecia ŚAM, uhonorowany kilkoma nagrodami rektorskimi za osiągnięcia w pracy naukowej i dydaktycznej. Laureat nagrody Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Lekarskiego za najlepszą pracę opublikowaną w 1977 roku na łamach „Polskiego Tygodnika Lekarskiego”. Zmarł 15 września 2002 roku, pochowany w Katowicach, na cmentarzu komunalnym przy ulicy Pannickiej.

Paweł Bojko

Zdzisław KLEINROK (1928–2002)

Lekarz farmakolog i psychofarmakolog, profesor zwyczajny, doktor habilitowany nauk medycznych, rektor AM w Lublinie, doktor honoris causa ŚAM oraz Uniwersytetu w Tartu.

Urodził się 4 października 1928 roku w Kozłowie k. Tarnopola. Studia medyczne odbył w ŚAM, uzyskując w 1953 roku dyplom lekarza. Stopień doktora medycyny otrzymał w roku 1959, a w 1965 obronił pracę habilitacyjną. W 1974 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego, w 1982 zaś profesora zwyczajnego. Pracę zawodową rozpoczął już w czasie studiów, początkowo w Katedrze Chemii Ogólnej, a od roku 1951 w Katedrze Farmakologii pod kierunkiem prof. Józefa Jeskego. W tejże katedrze kontynuował pracę po studiach, przechodząc kolejne szczeble kariery akademickiej. W latach 1953–1965 pracował dodatkowo w przemysłowej służbie zdrowia jako kierownik Zakładu Leczniczo-Zapobiegawczego przy hucie 1 Maja w Gliwicach. W 1967 roku, po wygraniu konkursu, objął kierownictwo Zakładu Farmakologii Wydziału Lekarskiego i Zakładu Farmakodynamiki Wydziału Farmaceutycznego AM w Lublinie. Zakładem Farmakodynamiki kierował do 1974 roku, a Zakładem Farmakologii, przekształconym w Katedrę Farmakologii, do przejścia na emeryturę. W 1959 roku przebywał na stażu naukowym w Zakładzie Higieny i Fizjologii Pracy Politechniki w Zurychu, a w roku 1962 w Zakładzie Farmakologii Instytutu Medycyny Doświadczal-

nej Akademii Nauk Medycznych w Leningradzie. Zapoznał się też z pracą doświadczalną wielu innych renomowanych europejskich pracowni naukowych. Szczególnie ścisłe kontakty nawiązał z farmakologami krajów bałtyckich, głównie sławnego Uniwersytetu w Tartu w Estonii (znanego w historii jako Uniwersytet Dorpacki), gdzie powstał pierwszy w historii zakład farmakologii doświadczalnej Rudolfa Buchheima. Zainteresowania naukowe profesora związane były z: miażdżycą doświadczalną, lekami hipotensyjnymi i innymi substancjami wpływającymi bezpośrednio lub pośrednio na krążenie (m.in. kininami), właściwościami farmakologicznymi nowych związków chemicznych o potencjalnym działaniu farmakologicznym (głównie ośrodkowym). Prowadził badania toksykologiczne różnych związków, zwłaszcza zaś leków przeciwnowotworowych. Uczestniczył w badaniach eksperymentalnych dotyczących leków psychotropowych oraz przeciwdrgawkowych. Szczególnym osiągnięciem prof. Zdzisława Kleinroka i jego szkoły psychofarmakologicznej jest udowodnienie interakcji różnych neuroprzekazników, powodującej zmianę siły działania agonistów jednych receptorów po zastosowaniu agonistów lub antagonistów wpływających na inne receptory. Domeną działalności naukowej profesora i jego lubelskiego zakładu były też badania doświadczalne drgawek i leków przeciwdrgawkowych. Prof. Zdzisław Kleinrok opublikował ponad 385 oryginalnych prac naukowych, najczęściej doświadczalnych, blisko 130 w czasopismach międzynarodowych o wysokiej randze naukowej. Redaktor lub współredaktor 3 podręczników, a także autor lub współautor rozdziałów w kilku podręcznikach [m.in. *Farmakometria, doświadczalne metody badania leków* (1982), *Farmakologia – podręcznik dla studentów medycyny* (1987), *Farmakologia wraz z podstawami farmakoterapii* (1995)]. Był promotorem 34 przewodów doktorskich i ponad 100 prac magisterskich, opiekunem 11 przewodów habilitacyjnych, recenzentem 135 prac doktorskich i habilitacyjnych.

PRO MEMORIA

Prodziekan (1969–1972), dziekan (1972–1975) i rektor (1984–1990 oraz 1996–1999) AM w Lublinie. Członek m.in.: Komitetu Nauk Fizjologicznych PAN (wiceprzewodniczący 1980–1995, przewodniczący od 1996), Komitetu Terapii Doświadczalnej PAN, Rady Naukowej Instytutu Farmakologii PAN w Krakowie, Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie, Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych, Komisji Leków oraz Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia, Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego (członek założyciel 1965, przewodniczący Oddziału Śląskiego oraz Oddziału Lubelskiego, przewodniczący oraz wiceprzewodniczący Zarządu Głównego), Polskiego Towarzystwa Biochemicznego, Polskiego Towarzystwa Toksykologicznego, Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Wspierania Współpracy Lekarzy, International Society of Biochemical Pharmacology, Arbeitsgemeinschaft für Neuropharmakologie und Psychopharmakotherapie, European Behavioral Pharmacological Society, European College of Neuropsychopharmacology. Był też członkiem honorowym Austriackiego Towarzystwa Lekarskiego im. A. Schweitzera oraz Włoskiego Towarzystwa im G. Marconiego. Członek redakcji „European Journal of Pharmacology”, „Polish Journal of Physiology and Pharmacology”. Odznaczony m.in.: Orderem Sztandaru Pracy II kl., Krzyżami Kawalerskim i Oficerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Wielokrotnie wyróżniany indywidualnymi i zespołowymi nagrodami Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz rektorskimi. Zmarł 30 września 2002 roku. Pochowany w Lublinie na cmentarzu przy ul. Lipowej.

Oprac. na podstawie biogramów Z. Kleinrocka zamieszczonych w III tomie *Słownika medycyny i farmacji Górnego Śląska* (Katowice: ŚAM 1997) oraz *Słownika biograficznego – Współcześni uczeni polscy*, t. II (Warszawa: OPI 1999).

Stanisław KUŚMIERSKI (1929–2002)

Lekarz chirurg, profesor doktor habilitowany nauk medycznych.

Urodził się 7 maja we Własnej k. Częstochowy. Od kwietnia 1944 do lutego 1945 przebywał na przymusowych robotach w Niemczech. Szkołę podstawową kończył na tajnych kursach. W l. 1945–1950 uczęszczał do Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Bytomiu, w którym uzyskał świadectwo dojrzałości. Studiował na Wydziale Lekarskim ŚAM. Jako student działał aktywnie w Zrzeszeniu Studentów Polskich, pełnił m.in. funkcję przewodniczącego Koła Naukowego Asystentów (1953–1955). Od II r. studiów pracował w charakterze mł. asystenta w wymiarze 1/2 etatu w Zakł. Anatomii Prawidłowej pod kier. prof. Stanisława Kohmanna. Dyplom ukończenia studiów i tytuł lekarza uzyskał 27 marca 1956. We wrześniu podjął pracę w I Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej w Katowicach kierowanej przez prof. Józefa Gasińskiego. Tu w 1959 r. uzyskał I stopień specjalizacji, a w 1963 – II stopień specjalizacji z chirurgii ogólnej. Stopień doktora nauk medycznych uzyskał dn. 27 XI 1963, na podstawie dysertacji *Wyniki leczenia uszkodzeń cewki moczowej przy złamaniu miednicy w zależności od sposobu ich zaopatrzenia pierwotnego*, wykonanej pod kier. prof. J. Gasińskiego. Dn. 23 maja 1974 na podstawie rozprawy *Żółtaczka mechaniczna w świetle badań doświadczalnych i klinicznych*, uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie chirurgii. 1 października 1976 został powołany przez ministra zdrowia na stanowisko

docenta w ŚAM. W l. 1974–1979 był współorganizatorem Wydziału Pielęgniarskiego ŚAM, a następnie jego prodziekanem (1974–1979). Od kwietnia 1983 do września 1985 był kuratorem I Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej w Chorzowie. W l. 1984–1985 był zastępcą, a następnie p.o. kierownikiem I Kliniki Chirurgii Ogólnej, w 1985 r. w wyniku konkursu został jej kierownikiem (później przemianowana na I Kat. i Klin. Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej). W 1984 r. zreorganizował i udoskonalił pracę w Oddziale Transplantacji Nerek, zwiększył znacznie liczbę łóżek, stwarzając tym samym możliwości leczenia potencjalnych dawców narządów. Rozwinął szeroką współpracę z Katedrą i Kliniką Nefrologii oraz Katedrą i Kliniką Anestezjologii i Intensywnej Terapii, dzięki czemu w I Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej dokonano ponad 247 przeszczepów nerek – co stawia ją na jednym z czołowych miejsc w kraju. Dn. 15 kwietnia 1987 otrzymał tytuł naukowy prof. nadzw., a 16 stycznia 1995 stanowisko prof. zw. na stałe. W 1990 r. zorganizował Przykliniczną Pracownię Enzymo-Immunodiagnostyki Klinicznej, prowadzącą badania usługowe dla chorych hospitalizowanych w klinice i poradniach przyklinicznych, oraz dla chorych z innych klinik. Ostatnio sprawował pieczę nad prowadzonymi w klinice przygotowaniami do wykonywania przeszczepów innych narządów, m.in. wątroby i trzustki. W zakresie programu badań immunodiagnostycznych nowotworów klinika rozwinęła współpracę z ośrodkami naukowo-lecznymi we Francji, m.in. ze Szpitalem Debrousse w Lyonie, Fundacją Badań Hormonalnych w Paryżu. Tam też odbywały się szkolenia. Ze strony francuskiej kier. programu badawczego był prof. Robert Scholler. Dzięki profesorowi Kuśmierskiemu znacznie poszerzyła się baza ośrodków nieklinicznych współpracujących z I Kliniką Chirurgii Ogólnej w celu pozyskiwania dawców narządów do przeszczepu. Przyczynił się również do zorganizowania w macierzystej klinice poradni chirurgicznej, proktologicznej i naczyniowej. W działalności naukowo-ba-

PRO MEMORIA

dawczej koncentrował się początkowo na zagadnieniach chirurgii ogólnej, m.in. na chirurgii urazowej, ze szczególnym uwzględnieniem złamań podstawy czaszki i uszkodzenia mózgowia (w rezultacie opracowano metodę pionizowania chorych nieprzytomnych po urazach czaszko-mózgowia), sposobów rozpoznawania i leczenia krwiałaków śródczaszkowych i zaotrzewnowych oraz postępowania u chorych z uszkodzeniami wielonarządowymi. Zajmował się też urazami i uszkodzeniami urologicznymi (wypracował sposób postępowania z chorymi po uszkodzeniach cewki moczowej i pęcherza moczowego w złamaniach miednicy, zalecając wczesne nastawienie odłamów kości miednicy); chirurgią naczyń; chirurgią przewodu pokarmowego; chirurgią wątroby i dróg żółciowych oraz chirurgią doświadczalną. Rozpracował wpływ żółtaczk mechanicznej na komórkę wątrobową. Wykazał zależność między czasem trwania żółtaczk a zmianami postępowymi i wytwórczymi w mięszu wątroby. Osiągnięciem profesora Kuśmierskiego było uzyskanie drogą operacji modelu doświadczalnego wodonercza. Wykazał też różnice w gojeniu się zmiażdżonego moczowodu pozbawionego otrzewnej i zmiażdżonego moczowodu razem z otrzewną. Po uzyskaniu st. dra hab. Jego zainteresowania naukowo-badawcze skoncentrowały się na problemie patologii chorób wątroby i dróg żółciowych oraz trzustki. Wykazał (z Z. Gonciarzem, M. Trusz-Gluzą) występowanie w żółci pęcherzykowej czynnika toksycznego, opracował metodę leczenia ropnych zapaleń dróg żółciowych za pomocą trascolanu oraz wykazał, że ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego należy doraźnie leczyć operacyjnie. Wspólnie z Wydziałem Górniczym Politechniki Śląskiej badał wpływ zanieczyszczeń podziemnych źródeł wód pitnych na częstość występowania złogów w drogach żółciowych. Poszukiwał również testów (wśród leków i pierwiastków radioaktywnych) do wykrywania zmian chorobowych w poszczególnych narządach człowieka. Wyniki badań doświadczalnych i klinicznych nad patologią narządów użytych do transplantacji

pozwołyły określić i zdefiniować pojęcie tzw. „dobrego dawcy”. Ważnym osiągnięciem profesora Kuśmierskiego było przeprowadzenie z dobrym skutkiem (w zespole: J. Czaplicki, B. Błońska, M. Wieczorek) ksenoprzeszczepu nerki, wcześniej immunizowanej świni, baranowi. W kręgu Jego zainteresowań naukowych pozostawała także onkologia połączona z możliwością oznaczania markerów nowotworowych w chorobach układu pokarmowego, sutka i tarczycy. Zainicjował powstanie Pracowni Immunodiagnostyki i Endoskopii, w której wdrożono nowoczesne sposoby diagnostyki i pooperacyjnego monitorowania chorych z nowotworami. Opracował metodę zespalań przełyku z jelitem czczym po całkowitej gastrektomii, eliminując cofanie się treści pokarmowej z jelit do przełyku. I Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, wspólnie z Kliniką Nefrologii, jako pierwsza na Śląsku rozpoczęła i udoskonaliła przeszczepy nerek oraz pobrania wielonarządowe; szkoliła lekarzy z innych ośrodków w zakresie przeszczepów i pobrań, poszerzała współpracę w celu pozyskiwania dawców przeszczepów, wdrażała laparoskopowe i endoskopowe techniki operacyjne i diagnostyczne. Profesor Kuśmierski był aktywnym członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in.: Towarzystwa Chirurgów Polskich, (czł. Zarz. Śl. Oddz. i skarbnik), Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Gastroenterologicznego, Polskiego Towarzystwa Transplantacyjnego (Seksja Przeszczepiania Wątroby, Seksja Chirurgii Endoskopowej). Opublikował 137 artykułów autorskich i współautorskich, w tym 16 w czasopiśmie zagranicznych oraz 123 streszczenia w materiałach ze zjazdów i sympozjów, w tym 8 w pamiętnikach zagranicznych. Prowadził ćwiczenia, seminaria i wykłady dla studentów V i VI r. Wydz. Lekarskiego z chirurgii ogólnej oraz ćwiczenia i wykłady dla studentów II r. Wydz. Pielęgniarskiego. Na zlecenie ministra zdrowia opracował ogólnopolski program nauczania dyscyplin klinicznych na wydziałach pielęgniarskich. Prowadził wykłady na kursach doksztal-

cujących dla lekarzy, organizowanych przez WODKM. Nadzorował staże specjalizacyjne dla lekarzy prowadzone w I Klin. Chirurgii Ogólnej. Pod bezpośrednim nadzorem profesora ponad 40 lekarzy uzyskało specjalizacje I i II st. z chirurgii. Przez wiele lat był członkiem komisji egzaminacyjnej na I i II st. specjalizacji z chirurgii ogólnej. Przewodniczył komisji oceny dorobku naukowego do tytułu prof. oraz na st. dra hab. Był opiekunem jednego przewodu habilitacyjnego, promotorem doktoratu honoris causa prof. Jana Molla, promotorem 28 przewodów doktorskich. Recenzował 3 rozprawy habilitacyjne, około 40 rozpraw doktorskich i kilkadziesiąt magisterskich. Opiniował dorobek naukowy kandydata do tytułu dra honoris causa ŚAM (prof. Jana Nielubowicza). Pełnił też funkcję specjalisty wojewódzkiego w dziedzinie chirurgii ogólnej w woj. katowickim (1972–1982) oraz częstochowskim (1979–1981). Należał do Komisji Senackiej ds. Postępu i Wynalazczości, był też radnym MRN w Katowicach; przewodn. Komisji Zdrowia, Ochrony Środowiska i Spraw Społecznych (1969–1979). Za osiągnięcia naukowo-badawcze, dydaktyczne i organizacyjne otrzymał m.in. nagrodę I st. i dwukrotnie II st. Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej; kilkanaście nagród II i III st. rektora ŚAM. Odznaczony m.in.: Krzyżami Komandorskim i Kawalerskim OOP, Złotym Krzyżem Zasługi, odznaką „Za wzorową pracę w służbie zdrowia”, złotą i srebrną odznaką „Zasłużonemu w rozwoju województwa katowickiego”, „Medalem XXX-lecia ŚAM”, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Orderem Honorowym „Laur 50-lecia ŚAM”. Przeszedł na emeryturę 31 sierpnia 1999, pracował nadal na pół etatu w I Katedrze i Klinice Dermatologii oraz w I Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej w Katowicach. Zmarł 25 października 2002. Pochowany na cmentarzu parafialnym w Starczej k. Częstochowy.

Oprac. na podstawie biogramu S. Kuśmierskiego autorstwa A. Puzia zamieszczonego w IV tomie *Słownika medycyny i farmacji Górnego Śląska* (Katowice: ŚAM 2001).

KRONIKA

(czerwiec-październik 2002)

- * W dniach 23–25 czerwca odbyła się w Boguchwale koło Rzeszowa VI Ogólnopolska Konferencja „Flawonoidy i ich zastosowanie”. Jednym z członków Komitetu Organizacyjnego konferencji był prodziekan Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego w Zabrze, dr hab. **Wojciech Król**.
- * W dniach 28 i 29 czerwca rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywających się w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, obradach Zgromadzenia Plenarnego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP). Jednym z punktów programu była uroczysta promocja absolwentów, obchodzącej w tym roku jubileusz 80-lecia istnienia, Akademii Marynarki Wojennej.
- * W dniach 28 i 29 czerwca mieszkańcy naszego województwa mogli korzystać z bezpłatnej konsultacji specjalistów Katedry i Kliniki Neurologii w Katowicach Ochojcu, kierowanej przez dr hab. **Zofię Kazibutowską-Zarańską**, prof. nadzw. ŚAM.
- * 2 lipca odbyły się w ŚAM egzaminy wstępne. Ze wszystkich kierunków najbardziej oblegana była farmacja – na jedno miejsce przypadało tu bowiem 5,2 kandydata. Na innych kierunkach wskaźnik ten wynosił: 3,8 na stomatologii i 3,1 na wydziałach lekarskich.
- * 3 lipca rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** został wybrany prezydentem Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich na kadencję 2002–2005.
- * 8 lipca rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, i marszałek województwa śląskiego, **Jan Olbrycht**, podpisali porozumienie w sprawie przekazania Śląskiej Akademii Medycznej zabrzańskiego Szpitala Specjalistycznego.
- * 12 lipca do klinik dziecięcych Szpitala Klinicznego nr 1 w Zabrze oraz Górnośląskiego Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach Ligocie przekazano nowoczesne karetki „N”, wyposażone w najnowsze inkubatory, amortyzowane nosze i nowoczesny sprzęt ratowniczy. Karetki zakupione zostały ze środków programu „Matka i Dziecko”, finansowanego przez Rząd Konfederacji Szwajcarii.
- * 18 lipca w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka i Matki w Katowicach Ligocie przeprowadzono zabieg wszczepienia nerwu błędnego 12-letniej dziewczynce chorującej na padaczkę. Zespołem lekarzy i pielęgniarek kierował dr n. med. **Marek Mandera**, adiunkt Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej. Była to pierwsza taka operacja na Śląsku. Wcześniej przeprowadzono ją w dwóch warszawskich ośrodkach: Centrum Zdrowia Dziecka i Akademii Medycznej.
- * 25 lipca w Górnośląskim Centrum Medycznym w Katowicach Ochojcu otwarto nową siedzibę Kliniki Elektrokardiologii, kierowanej przez dr hab. **Włodzimierza Kargula**, prof. nadzw. ŚAM. Z parteru została przeniesiona na drugie piętro, opuszczone przez Klinikę Kardiologii Dziecięcej.
- * 26 sierpnia Sejmik Województwa Śląskiego podjął decyzję o przekazaniu ŚAM Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu.
- * 30 sierpnia w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrze przeprowadzono jednoczesną transplantację serca i nerki. Była to pierwsza w Polsce udana operacja tego typu. Wykonywały ją dwa zespoły: kardiologiczny i nefrologiczny. Zespołem kardiologicznym (w składzie: prof. **Marian Zembala** i dr **Jan Borzymowski**) kierował dr **Roman Przybylski**. Transplantację nerki przeprowadził zespół chirurgów z Katowic (dr **Grzegorz Budziński** i dr **Waldemar Grzesiczek**), pod kierownictwem prof. **Lecha Cierpki**.
- * Jedną z osób uhonorowanych w tegorocznej edycji wyróżnienia „Lekarz Przyjaciół Kobiet” jest dr hab. n. med. **Violetta Skrzypulec**, kierownik Zakładu Profilaktyki Chorób Kobiecych Katedry Zdrowia Kobiety w Katowicach Ligocie.
- * 3 września prof. dr hab. **Michał Tendera**, kierownik III Katedry i Kliniki Kardiologii w Katowicach Ochojcu, został wybrany prezesem elektem Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego.
- * 7 września podczas odbywającego się w Poznaniu 18. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Neurologicznego Walne Zgromadzenie powierzyło prof. dr hab. **Grzegorzowi Opali**, kierownikowi Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego w Katowicach Ligocie, funkcję prezesa elekta.
- * 11 września rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w otwarciu obrad I Kongresu Onkologii Polskiej, odbywającego się na terenie Międzynarodowych Targów Katowickich. Kongresowi, którego głównym założeniem była prezentacja aktualnych osiągnięć i perspektyw rozwoju polskiej onkologii, patronowali prezydent RP **Aleksander Kwaśniewski** i jego małżonka, **Jolanta Kwaśniewska**.
- * 11 września prof. dr hab. **Jerzy Hołowiecki**, kierownik Katedry i Kliniki Hematologii i Transplantacji Szpiku, został odznaczony Złotym Medalem Kongresu Onkologii Polskiej.
- * 13 września podczas uroczystości odbywającej w Teatrze Stanisławowskim w Warszawie, prorektor ds. nauki, prof. dr hab. **Aleksander Sieroń** odebrał przyznaną Śląskiej Akademii Medycznej nominację do Tytułu Promocyjnego „Lider Promocji Nauki w Polsce”.
- * 16 września rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w uroczystym otwarciu w Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, Wojewódzkiego Centrum Koordynacji Ratownictwa Medycznego. Zadaniem centrum będzie stworzenie możliwości współdziałania na poziomie wojewódzkim służb ratowniczych odpowiedzialnych za ratowanie zdrowia i życia ludzkiego.
- * Międzynarodowa Fundacja „Zdrowie, Rozum, Serce” przyznała Katedrze i Oddziałowi Klinicznemu Chorób Wewnętrznych i Medycyny Fizykalnej w Bytomiu, kierowanej przez prorektora ds. nauki, prof. dr hab. **Aleksandra Sieronia**, tytuł „Placówka medyczna przyjazna pacjentowi”.

KRONIKA

(czerwiec-październik 2002)

- * 22 września rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, podczas uroczystości w Bytomskim Centrum Kultury, odebrał „Medal Miasta Bytomia” przyznany naszej uczelni przez Prezydenta Bytomia za szczególne zasługi dla miasta.
- * 24 września w Szpitalu Specjalistycznym nr 2 w Bytomiu odbyło się uroczyste otwarcie Pracowni Tomografii Komputerowej.
- * W dniach 26–28 września odbyła się w Szczyrku konferencja naukowa „Śląskie Dni Medycyny Społecznej i Zdrowia Publicznego”. Jej organizatorem była Katedra i Zakład Medycyny Środowiskowej, kierowana przez prof. dr hab. **Zygmunta Stęplewskiego**. Tematyka konferencji dotyczyła m.in.: polityki zdrowotnej państwa, sprawności systemu ochrony zdrowia, środowiskowego i psychospołecznego uwarunkowań stanu zdrowia ludności Polski oraz etycznych aspektów zdrowia publicznego.
- * W dniach 27–28 września odbyło się w Katowicach VII Forum Okulistyki Dziecięcej, któremu patronował rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**. Organizatorem forum była Sekcja Okulistyki Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Okulistycznego. Obrady toczyły się w czterech sesjach tematycznych, dotyczących: schorzeń rogówki, problemów chirurgii soczewki, retinopatii wcześniaków, diagnostyki i leczenia zezu. Zorganizowano także sesję plakatową.
- * 1 października w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze Śląska Akademia Medyczna zaingurowała 55. rok akademicki. Gospodarzem uroczystości był prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, rozpoczynający drugą kadencję na stanowisku rektora naszej uczelni. Jednym z punktów programu było nadanie tytułu doktora honoris causa prof. dr hab. **Andrzejowi Szczekliki**, kierownikowi II Katedry Chorób Wewnętrznych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego.
- * 1 października rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** uczestniczył w odbywającym się w Zgierzu posiedzeniu Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych (KRUM).
- * 2 października rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wziął udział w centralnej inauguracji roku akademickiego uczelni medycznych, która odbyła się w Teatrze Wielkim w Łodzi.
- * 3 października rozpoczęły się w Katowicach trzydniowe „Warsztaty Kardiologiczne”. W obradach, którym patronował prof. dr hab. **Michał Tendera**, uczestniczyło blisko 300 kardiologów i kardiochirurgów z Polski i zagranicy.
- * 5 października odbyła się w Katowicach Konferencja Naukowa „Apiterapia – jej stan obecny i nadzieje na przyszłość”, zorganizowana przez Katedrę i Zakład Higieny, Bioanalizy i Badania Środowiska, Katedrę i Zakład Patologii oraz Zakład Biofarmacji Katedry Biologii Molekularnej Biochemii i Biofarmacji. Obrady, którym patronował rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**, toczyły się w ramach sesji plenarnej i problemowej.
- * 10 października rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wręczył wyróżnienia przyznane za najlepsze prace doktorskie.
- * 12 października w Centralnym Szpitalu Klinicznym w Katowicach Ligocie zorganizowano „Dzień otwarty”. Chętni mogli skorzystać bez skierowania z porad lekarzy specjalizujących się w leczeniu chorób dermatologicznych, reumatologicznych oraz alergii i cukrzycy.
- * 12 października odbyła się inauguracja roku akademickiego Uniwersytetu Otwartego, utworzonego jesienią tego roku w drodze porozumienia Śląskiej Akademii Medycznej, Politechniki Śląskiej, Akademii Sztuk Pięknych, Akademii Muzycznej oraz Akademii Wychowania Fizycznego. Rektora ŚAM reprezentował prodziekan Wydziału Lekarskiego i Oddziału Stomatologicznego, dr hab. **Wojciech Król**.
- * 14 października prorektor ds. studiów i studentów prof. dr hab. **Janusz Konecki** wziął udział w dyplomatorium na Wydziale Lekarskim w Katowicach.
- * 14 października w Instytucie Onkologii w Gliwicach otwarto Pracownię Mikromacierzy. Rektora ŚAM reprezentowała dr n. przyr. **Urszula Mazurek**, adiunkt Zakładu Biologii Molekularnej i Genetyki w Sosnowcu.
- * 15 października odbyła się inauguracja roku akademickiego studentów nauczanych w języku angielskim.
- * 16 października w Katedrze i Klinice Neurologii Wieku Podeszłego, kierowanej przez prof. dr hab. **Grzegorza Opalę** otwarto Pododdział Jednostkowej Diagnostyki i Leczenia, przeznaczony dla osób cierpiących na choroby Alzheimerza, Parkinsona i demencje, nie wymagających dłuższej hospitalizacji. W uroczystości uczestniczył rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok**.
- * 17 października rektor prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** i prezydent Katowic, **Piotr Uszok** podpisali porozumienie w sprawie przejęcia przez Śląską Akademię Medyczną budynku przy ulicy Warszawskiej 12.
- * 22 października w Genewie prof. dr hab. **Andrzej Nowak**, kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii ŚAM w Katowicach i prorektor ds. klinicznych, objął funkcję prezesa Europejskiego Towarzystwa Endoskopii Gastrologicznej.
- * 23 października, na posiedzeniu Senatu ŚAM, prof. dr hab. **Tadeusz Wilczok** wręczył rektorskie listy uznania prof. dr hab. **Tadeuszowi Sławkowi** – dotychczasowemu przewodniczącemu Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich i byłemu rektorowi Uniwersytetu Śląskiego, oraz **Janowi Olbrychtowi** – marszałkowi województwa śląskiego.
- * 23 października Zarząd Województwa Śląskiego, reprezentowany przez marszałka **Jana Olbrychta** i wiceprzewodniczącego **Grzegorza Szpyrkę**, oraz Śląska Akademia Medyczna – reprezentowana przez rektora **Tadeusza Wilczoka** i dyrektora **Adama Salaniewskiego** – podpisały porozumienie, na mocy którego Akademia przejęła prawa i obowiązki organu założycielskiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Bytomiu, powołując na jego bazie szpital kliniczny pod

PRZECZYTALIŚMY ...

- * Problematyce ginekologicznej, a przede wszystkim perspektywom rozwoju tej dziedziny medycyny, poświęcona była rozmowa red. **Justyny Hofman-Wiśniewskiej** z dr hab. **Anitą Olejek**, kierownikiem Katedry i Oddziału Klinicznego Położnictwa i Ginekologii w Bytomiu („Medyk”, *Nigdy nie zdarzają się identyczne operacje*, nr 5/6, maj-czerwiec 2002).
- * W „Gazecie Wrocławskiej” (*Złoty wynalazek*, nr 143, 21 czerwca 2002) ukazał się wywiad z prorektorem ds. nauki, prof. dr. hab. **Aleksandrem Sieronem**, poświęcony opracowanemu przy udziale profesora aparatowi

KRONIKA

(czerwiec-październik 2002)
dokończenie

nazwą Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 9 Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.

- * 24 października odbyło się w Domu Lekarza okolicznościowe zebranie związane z 80. rocznicą urodzin i jubileuszem 50-lecia pracy zawodowej prof. dr. hab. **Andrzeja Łępkowskiego**, wieloletniego kierownika klinik laryngologicznych ŚAM. W spotkaniu uczestniczyło wielu wybitnych lekarzy – przyjaciół i współpracowników jubilat, m.in. prof. prof. **Bożydar Latkowski** i **Eugeniusz Olszewski**.
- * 25 października JM Rektor ŚAM **Tadeusz Wilczok** zainaugurował pierwszy rok akademicki na nowo uruchomionym Wydziale Zdrowia Publicznego w Bytomiu. W uroczystości – obok kadry i studentów Wydziału – uczestniczyli przedstawiciele władz lokalnych, z wiceprezydentem Bytomia **Marianem Stojno** na czele.

Viofor JPS. Urządzenie to wykorzystuje metody magnetostymulacji, które wspomagają naturalną zdolność organizmu do regeneracji oraz zmniejsza skutki zaburzeń związanych ze złym wpływem stresu oraz nieodpowiednim stylem życia.

- * Prof. dr hab. **Janusz Bohosiewicz**, kierownik Katedry i Kliniki Chirurgii Dziecięcej w Katowicach Ligocie zapoznał czytelników „Dziennika Zachodniego” (*Z dziećmi jest inaczej*, nr 143, 21 czerwca 2002) ze specyfiką zawodu lekarza chirurga dziecięcego. Omówił też najczęstsze schorzenia występujące wśród dzieci oraz najnowocześniejsze metody leczenia.
- * Dziennik „Rzeczpospolita” (*Oni leczą dobrze*, nr 145, 24 czerwca 2002) przedstawił wyniki ogólnopolskiego rankingu szpitali. Z 463 jednostek, które poddały się ocenie najlepszy okazał się Instytut Kardiologii w Warszawie. Tuż za nim uplasowało się Śląskie Centrum Chorób Serca, kierowane przez prof. dr. hab. **Marianą Zembalę**. Centrum zostało docenione m.in. za wykonywanie szerokiego zakresu zabiegów kardiologicznych oraz wysoki poziom usług medycznych, zwłaszcza w dziedzinie kardiologii dziecięcej, zaliczanej do europejskiej czołówki. W Śląskim Centrum Chorób Serca realizowane są programy: świeżego zawału, leczenia zaburzeń rytmu serca, transplantacji serca, serca i płuc, niewydolności krążenia, a także programy szkoleniowe w zakresie kardiologii dorosłych i dzieci, kardiologii i transplantologii oraz dla zespołów nowych pracowni hemodynamicznych („Pro Medico”, *Dajmy szansę dalszego rozwoju*, lipiec/sierpień 2002).
- * *Elektroniczny asystent*, to tytuł artykułu red. **Marleny Polok**, w którym omówiono stan prac nad opracowywanym w zabrzańskiej Fundacji Rozwoju Kardiologii, robotem kardiologicznym, **RobIn Heart** („Dziennik Zachodni”, nr 149, 28 czerwca 2002).
- * Stosowanej w kierowanym przez prof. dr. hab. **Aleksandra Sieron** Ośrodka Diagnostyki i Terapii Laserowej w Bytomiu metodzie diagnostyki laserowej, poświęcony był artykuł *Laser –*

wróg raka („Dziennik Zachodni”, nr 164, 16 lipca 2002). Metoda ta jest wykorzystywana w leczeniu schorzeń nowotworowych. Jej istota sprowadza się do oddziaływania światła o odpowiedniej długości fali na fotouczulacz – substancję podaną dożylnie do organizmu i emitującą określoną barwę światła w zależności od stanu komórki (tkanki zdrowe świecą na zielono, chore zaś – na czerwono).

- * Na temat leczenia schorzeń pochodzenia reumatoidalnego rozmawiała z prof. dr. hab. **Eugeniuszem Kucharem**, kierownikiem Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych i Reumatologii w Katowicach Ochojcu, red. **Judyta Watola** („Gazeta Wyborcza Gazeta w Poznaniu”, *Groźny ból stawów*, nr 185, 9 sierpnia 2002).
- * Bardzo ciekawe informacje dotyczące rozwoju śląskiej pediatrii w okresie powojennym możemy odnaleźć w wywiadzie red. **Krystyny Faltus**, przeprowadzonym z prof. dr. hab. **Bożeną Hager-Malecką**. Pani profesor podkreśliła przemilczane obecnie, a niezaprzeczalne zasługi w tej dziedzinie gen. **Jerzego Ziętka** i **Zdzisława Grudnia** („Pro Medico”, *Chodziłam do Ziętka jak do wujka*, lipiec/sierpień 2002).
- * W „Gazecie Wyborczej” zaprezentowano sylwetkę prof. dr. hab. **Ariadny Gierek-Łapińskiej**, kierownika Katedry i Kliniki Okulistyki w Katowicach („Duży Format”, *Nie jestem córką Breżniewa*, nr 189, 14/15 sierpnia 2002).
- * W „Gazecie Wyborczej” („Gazeta Wyborcza w Częstochowie”, *Na moje oko*, nr 196, 23 sierpnia 2002) ukazał się wywiad z prof. dr. hab. **Jerzym Szaflikiem** wspominającym m.in. pierwszy etap pracy zawodowej w katowickiej klinice okulistycznej.
- * Poradnia Leczenia Niepłodności, działająca przy Katedrze i Oddziale Klinicznym Położnictwa i Ginekologii w Bytomiu, jest jedną z nielicznych tego typu placówek na Śląsku. Do tej pory dzięki pomocy bytomskich specjalistów urodziło się kilka tysięcy dzieci. W poradni wykorzystywanych jest pięć metod wspomaganego rozrodu, którymi są: GIFT, IVFET, ICSI, MESA-ICSI oraz TESA-ICSI („Dzien-

PRZECZYTALIŚMY ...

nik Zachodni", *Pomóc matce naturze*, nr 208, 6 września 2002).

* Prof. dr. hab. **Michał Tendera** uważa, że problemy naczyniowo-sercowe mogą okazać się w najbliższej przyszłości najpowszechniejszą przyczyną zgonów. W tej sytuacji niezwykle ważnym zadaniem stało się dla kardiologów podjęcie działań na rzecz wdrożenia tzw. „Europejskiego Planu Sercowego”. Jest to dokument opracowany przez Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne i skierowany do polityków unijnych, zawierający wytyczne niezbędne dla poprawy zdrowotności w społeczeństwie Europy („Rzeczpospolita”, *Nie jesteśmy młodszym bratem*, nr 211, 10 września 2002; „Trybuna Śląska”, *Chodźcie po schodach*, nr 214, 13 września 2002).

* Prof. dr. hab. **Zbigniew Herman**, kierownik Katedry i Zakładu Farmakologii Klinicznej w Katowicach Ligocie, przestrzegał przed nadużywaniem antybiotyków. O ich ewentualnym zastosowaniu powinien decydować

wyłącznie lekarz, po zbadaniu posiewu i wykonaniu antybiogramu („Dziennik Zachodni”, *Nadużywamy antybiotyków*, nr 220, 20 września 2002).

* „Nigdy nie żałowałem dokonanych wyborów” – to motto artykułu poświęconego prof. dr. hab. **Kornelowi Gibińskiemu**. W artykule odnajdujemy wiele niezwykle interesujących informacji dotyczących przeżyć wojennych profesora oraz jego udziału w rozwoju medycyny w latach powojennych („Dziennik Zachodni”, *Jestem szczęściarzem*, nr 226, 27 września 2002).

* Prof. dr. hab. **Grzegorz Opala**, kierownik Katedry i Kliniki Neurologii Wieku Podeszłego w Katowicach Ligocie, w artykule *Gimnastyka umysłu* zamieszczonym na łamach „Dziennika Zachodniego” (nr 226, 27 września 2002) przekonywał do utrzymywania ciągłej aktywności umysłowej. „Kto przez całe życie wykazuje dużą aktywność, uczy się nowych rzeczy, ćwiczy pamięć, czyta, ten później (...) będzie schodził z wyższego poziomu. Ośpienie będzie obniżało jakość jego życia, ale znacznie później lub wcale”.

* „Dziennik Zachodni” (Dodatek 100 *najmądrzejszych*, 2002) przedstawił

wyniki plebiscytu przeprowadzonego przez czytelników na 100 najmądrzejszych osób mieszkających bądź związanych z województwem śląskim. Z naszej uczelni w pierwszej dziesiątce znaleźli się: na I miejscu – prof. dr. hab. **Kornel Gibiński** oraz na miejscu III – prof. dr. hab. **Franciszek Kokot**. W Kapitułę przyznającej wyróżnienie zasiadał rektor prof. dr. hab. **Tadeusz Wilczok**.

* Okuliści biją na alarm! W szybkim tempie przybywa dzieci, które mają problemy ze wzrokiem. Z badań wynika, że 40% uczniów szkół ponadpodstawowych powinno nosić okulary lub soczewki kontaktowe. Do natychmiastowego podjęcia działań zaradczych wzywała na łamach „Dziennika Zachodniego” prof. dr. hab. **Bronisława Koraszewska-Matuszewska** (*Batalia o zdrowe oczy*, nr 226, 27 września 2002).

* Dr hab. **Paweł Buszman**, adiunkt III Katedry i Kliniki Kardiologii w Katowicach Ochojcu zapoznał czytelników „Dziennika Zachodniego” z najnowszymi metodami leczenia osób z zawalem serca (*Medycyna przyszłości*, nr 243, 17 października 2002).

Paweł Bojko

Komunikat Urzędu Miasta

Wydział Promocji i Współpracy z Zagranicą Urzędu Miasta Katowice zwraca się z prośbą o regularne udostępnianie informacji na temat organizowanych przez Uczelnię lub na jej terenie imprez kulturalnych i naukowych. Informacje te będą wykorzystywane i nieodpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym w rozpoczynającym swoją działalność „Centrum Informacji o Mieście” przy ul. Młyńskiej 2 w Katowicach.

Szczegółowych informacji na temat działania „Centrum ...” udziela:

Referat Promocji Miasta

Rynek 13

40-003 Katowice

tel.: 259 34 23

fax: 253 74 23

e-mail: promocje@um.katowice.pl

Wiceprezydent Katowic

Wojciech Gosiewski